

ХАМТЫН АЖИЛЛАГААНЫ ГЭРЭЭ

ОГНОО: 2015 оны 4 дүгээр сарын

ТАЛУУД

Монгол Улсын Өмнөговь аймаг (**Өмнөговь аймаг**)

Ханбогд сум (**Ханбогд сум**)

Манлай сум (**Манлай сум**)

Баян-Овоо сум (**Баян-Овоо сум**)

Даланзадгад (**Даланзадгад сум**)

Оюу Толгой ХХК (**ОТ ХХК**)

ОРШИЛ

- А** Хөрөнгө оруулалтын гэрээнд заасанчлан ОТ ХХК нь Хөрөнгө оруулагч бөгөөд ОТ Төсөл нь Өмнөговь аймагт оршдог. Ханбогд сум нь ОТ Төсөлд хамгийн ойр орших сум юм. Хөрөнгө оруулалтын гэрээг байгуулсан цагаас эхлэн Талууд бүтээлч, хамтын ажиллагаанд тулгуурласан харилцааны ач холбогдлыг хүлээн зөвшөөрч ирсэн ба Хамтран ажиллах орон нутгийн нийгэм, эдийн засгийг хөгжүүлэх, ОТ Төслийг амжилттай хэрэгжүүлэхэд хувь нэмэр оруулсан хэд хэдэн төсөлд Талууд хамтран ажиллаад байна.
- В** Талууд дөрвөн жилийн хугацаанд хийсэн уулзалт, яриа хэлэлцээ, хүчин чармайлтын үр дүнд энэхүү Гэрээг байгуулж байгаа бөгөөд 2011 онд байгуулсан Санамж бичиг, 2012 онд байгуулсан Үйл явцын гэрээгээр энэхүү үйл явцыг баримтжуулсан болно. Санамж бичиг, Үйл явцын гэрээ болон ажлын хэсгийн хурлын тэмдэглэлүүд нь олон нийтэд нээлттэй байсан. Багийн хурал, олон нийтийн уулзалт, Ахмадуудын холбоо болон бусад орон нутгийн байгууллагуудтай уулзалт, хурал хийх буюу малчидтай шууд харилцах замаар Талууд Хамтран ажиллах орон нутгийн иргэд, байгууллагатай өргөн хүрээнд зөвшилцсөн болно.
- С** Санамж бичиг, Үйл явцын гэрээнээс гадна Хөрөнгө оруулалтын гэрээ болон Ашигт малтмалын тухай хуулийн 42 дугаар зүйлийн 42.1 дэх хэсэгт заасныг тус тус үндэслэн Талууд дараах зорилгоор энэхүү Гэрээг байгуулж байна. Үүнд:
- (i) Талуудын цаашдын харилцаанд ил тод байдлыг хангах явдлыг харилцан зөвшөөрч, энэхүү Гэрээнд тэмдэглэх;
 - (ii) Бие биеийнхээ ашиг сонирхлыг харилцан хүлээн зөвшөөрөх, хүндэтгэх, дэмжих Тухайлбал:
 - (a) Өмнөговь аймаг болон Түншлэгч Сумдын зүгээс ОТ Төсөл болон ОТ ХХК-ийн бизнес, үйл ажиллагаанд бодитой дэмжлэг үзүүлэх;
 - (b) Эрүүл мэнд, аюулгүй байдал, боловсрол, сургалт, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих, байгаль орчин, соёлын өвийг хамгаалах, түүнд хяналт тавих, орон нутгийн бизнесийн хөгжлийг дэмжих зэргээр нийгэм, эдийн засгийн тогтвортой хөгжлийг бий болгох.

Харилцан тохиролцсон нөхцөлүүд

Талууд дараах нөхцөлийг хүлээн зөвшөөрч, харилцан тохиролцов. Үүнд:

1. ТОДОРХОЙЛОЛТ БА ТАЙЛБАР

Энэхүү Гэрээнд том үсгээр эхэлж бичсэн нэр томъёог Хавсралт 1-ийн 1 дэх хэсэгт заасан утгаар ойлгох ба Хавсралт 1-ийн 2 дахь хэсэгт заасан утгаар тайлбарлана.

2. УРЬДЧИЛСАН НӨХЦӨЛ

Энэхүү Гэрээ болон түүнд заасан Талуудын үүргүүд нь ОТ ХХК-ийн Төлөөлөн удирдах зөвлөлөөс ОТ ХХК-д энэхүү Гэрээг байгуулах зөвшөөрлийг олгосноор хүчин төгөлдөр болно.

3. ХАМТЫН АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРЧМУУД

Ашиг сонирхлоо харилцан дэмжих, хамтран ажиллах

- 3.1 Талууд шударгаар, харилцан бие биеийнхээ ашиг сонирхлыг дэмжих, хүндэтгэх зарчмыг баримтална. Талууд ОТ Төсөл болон Хамтран ажиллах орон нутгийн нийгэм, эдийн засгийн хөгжилд хувь нэмэр оруулах зорилгоор үр дүнтэй, ил тод, харилцан ач холбогдол бүхий хамтын ажиллагааг дэмжин хөгжүүлнэ.

Өмнөговь аймагт үзүүлэх дэмжлэг

- 3.2 Өмнөговь аймаг болон Түншлэгч Сумдын нийгэм, эдийн засгийн тогтвортой хөгжлийг дэмжих зорилгоор энэхүү Гэрээний дагуу Талууд хүлээсэн Үүргээ биелүүлэх, түүнд хяналт тавих, түүнчлэн Өмнөговь аймаг болон Түншлэгч Сумдад тулгамдаж буй асуудал буюу нэн тэргүүнд анхаарал хандуулах шаардлагатай зүйлсийн талаар нэгдсэн ойлголтыг бий болгоход Талууд хамтран ажиллана.
- 3.3 Хөгжлийг дэмжих сан (ХДС)-г бий болгож, түүнийг санхүүжүүлэх болон аливаа Төсөл, Хөтөлбөрт дэмжлэг үзүүлэх явдал нь Хамтран ажиллах орон нутгийн нийгэм, эдийн засгийн тогтвортой хөгжилд ОТ ХХК-аас оруулж буй чухал хувь нэмэр гэдгийг Талууд хүлээн зөвшөөрч байна.

ОТ Төсөлд үзүүлэх дэмжлэг

- 3.4 Талууд ОТ Төслийн бүтээмж, үр ашиг, өсөлтийг дээшлүүлэхэд чиглэсэн ОТ ХХК-аас явуулах аливаа үйл ажиллагаа зэрэг ОТ Төслийн бүтээн байгуулалтын ажлыг Хөрөнгө оруулалтын гэрээ болон холбогдох хууль тогтоомжид заасны дагуу дэмжиж ажиллана. ОТ ХХК өгсөн Үүрэг, Амлалтуудаа биелүүлж, хэрэгжүүлэхэд Өмнөговь аймаг болон Ханбогд сум зохих дэмжлэг, туслалцааг байнга, цаг тухайд нь үзүүлнэ.
- 3.5 Үүрэг, Амлалтуудын биелэлт болон Төсөл, Хөтөлбөрийн хэрэгжилт нь холбогдох хууль тогтоомж, Хөрөнгө оруулалтын гэрээ, ОТ ХХК дагаж мөрдөх үүрэгтэй холбогдох бусад шаардлагад нийцсэн байхаас гадна нийгмийн үйл ажиллагаа, орон нутгийн талаар ОТ ХХК болон Рио Тинтогийн гаргасан холбогдох стандарт, бодлого, удирдамжийн шаардлагад нийцсэн байна.

ОТ Төслийн талаар олон нийтэд мэдээлэл түгээх

- 3.6 Талууд ОТ Төслийн талаар олон нийтэд (Өмнөговь аймаг болон Түншлэгч Сумдын иргэд, оршин суугчид болон аливаа гуравдагч этгээдийг оруулан) үнэн зөв, бодит мэдээлэл өгөх ба гуравдагч этгээдээс ОТ Төслийн талаар олон нийтэд түгээж буй мэдээлэл үнэн зөв байх, буруу мэдээлэл түгээхээс сэргийлэх шаардлагатай боломжит арга хэмжээг авахыг зөвшөөрч байна.

4. ХАРИЛЦААНЫ ХОРОО

Талууд Харилцааны хороог үүсгэн байгуулж, түүний үйл ажиллагаанд оролцох тус тусын төлөөлөгчдийг нэр дэвшүүлнэ. Харилцааны хороо нь энэхүү Гэрээний Хавсралт 2-т заасны дагуу Талууд харилцааны зарчмаа дэмжин ажиллах, хэрэгжүүлэх зохион байгуулалтын хэлбэр байна. Харилцааны хорооны бүтэц, чиг үүрэг, зорилт, үйл ажиллагааны журмыг Хавсралт 2-т дэлгэрэнгүй заасан болно.

5. ХАРИЛЦАН ТОХИРОЛЦСОН ҮҮРЭГ, АМЛАЛТУУД

- 5.1 Энэхүү Гэрээг байгуулах үед ОТ ХХК нь дараах сэдэвчилсэн чиглэлүүдээр Үүрэг, Амлалтууд (Хавсралт 4-10-т илүү дэлгэрэнгүй тусгасан)-ыг хэрэгжүүлэхээр тохиролцсон бөгөөд эдгээр нь Талуудын ашиг сонирхолд ихээхэн ач холбогдолтой болохыг хүлээн зөвшөөрөв. Үүнд:
- (a) Усны менежмент (Хавсралт 4);
 - (b) Байгаль орчны менежмент (Нөхөн сэргээлт, биологийн төрөл зүйл болон экологийн тэнцвэрт байдал) (Хавсралт 5);
 - (c) Уламжлалт мал аж ахуй ба бэлчээрийн газрын менежмент (Хавсралт 6);
 - (d) Үндэсний түүх, соёл, аялал жуулчлал (Хавсралт 7);
 - (e) Нийгмийн суурь үйлчилгээ (Эрүүл мэнд, боловсрол, мэргэжлийн сургалт ба хөдөлмөр эрхлэлт) (Хавсралт 8);
 - (f) Орон нутгийн бизнесийн хөгжлийг дэмжих, тэдгээрээс бараа, үйлчилгээ худалдан авах (Хавсралт 9);
 - (g) Дэд бүтэц, хөрөнгө оруулалтын төслүүд (Хавсралт 10).
- 5.2 Сэдэвчилсэн хавсралтуудын хэрэгжилтэд энэхүү Гэрээний 16 дахь хэсэгт заасны дагуу хяналт тавьж, тэдгээрт энэхүү Гэрээний 18.8-д заасны дагуу нэмэлт, өөрчлөлт оруулна.
- 5.3 Талууд холбогдох Сэдэвчилсэн хавсралтуудад тодорхой заасны дагуу, мөн цаашид харилцан тохиролцож Үүрэг, Амлалтуудыг үргэлжлүүлэн боловсруулж, дэмжиж ажиллана.
- 5.4 Талууд Харилцааны хороон дахь өөрсдийн төлөөлөл, оролцоогоор дамжуулан эдгээр Үүрэг, Амлалтуудын хэрэгжилтэд хяналт тавьж, дэмжлэг үзүүлнэ.
- 5.5 Гуравдагч этгээд ОТ Төслийн үйл ажиллагаатай биечлэн танилцах, ОТ Төсөлд бараа, ажил, үйлчилгээ нийлүүлэх үйл ажиллагаа нь энэхүү Гэрээний 3 дахь хэсэгт заасан Талуудын харилцаанд баримтлах зарчим, Үүрэг, Амлалтуудад нийцсэн байх нь чухал ач холбогдолтой гэдгийг Талууд хүлээн зөвшөөрч байна.
- 5.6 Сэдэвчилсэн хавсралтад заасан Амлалтууд нь:
- (a) холбогдох бусад хууль тогтоомж, стандарт, Хөрөнгө оруулалтын гэрээ, БОННУ зэрэг хэд хэдэн баримт бичгүүдэд заасан ОТ ХХК-ийн тодорхой амлалтуудыг товчлон тусгасан;
 - (b) ОТ ХХК-ийн хүлээх үүргүүдийг (үүнд холбогдох бусад хууль тогтоомж, стандарт, Хөрөнгө оруулалтын гэрээ, БОННУ-д заасан буюу бусад байдлаар хүлээсэн үүргүүд орно) өөрчлөхгүй, орлохгүй, тэдгээрт нэмэлт тодотгол хийхгүй бөгөөд тийм зорилго агуулаагүй;
 - (c) Амлалтуудыг Сэдэвчилсэн хавсралтад тусгаж оруулсан нь аливаа этгээдэд (Талууд ба Түншлэгч Сумдыг оруулан) ямар нэгэн эрх олгож, үүрэг хүлээлгээгүй бөгөөд

тийм үр дагавар үүсгэх зорилгогүй гэдгийг Талууд хүлээн зөвшөөрч, харилцан тохиролцов.

6. ХАНБОГД СУМЫН ХОТ ТӨЛӨВЛӨЛТ, БАЙГУУЛАЛТ

Ханбогд сумын хот төлөвлөлтийн асуудлыг Ханбогд сум нь энэхүү Гэрээнээс тусад нь авч үзэхийг Талууд харилцан зөвшөөрөв. Энэхүү Гэрээний дагуу Талууд Ханбогд сумын хот төлөвлөлтөнд хувь нэмэр оруулах буюу хот төлөвлөлтийг хийх үүрэг хүлээгээгүй. Гэхдээ ХДС-аас баталсан Төсөл, Хөтөлбөрийг дэмжиж, хэрэгжүүлэх замаар Ханбогд сумын хот төлөвлөлтөд хувь нэмэр оруулж болно.

7. ОТ ХХК-ИЙН ҮЗҮҮЛСЭН БУЮУ ҮЗҮҮЛЖ БУЙ ДЭМЖЛЭГ

ОТ ХХК-ийн өмнө нь үзүүлсэн дэмжлэг

- 7.1 Энэхүү Гэрээг байгуулахаас өмнө Хавсралт D-д дурдсан их хэмжээний санхүүжилт, үр өгөөж, бусад төрлийн дэмжлэгийг ОТ ХХК үзүүлсэн болохыг Талууд харилцан хүлээн зөвшөөрч байна.

ОТ ХХК-ийн одоогийн үүргүүд

- 7.2 ОТ ХХК Хамтран ажиллах орон нутгийн нийгэм, эдийн засгийн тогтвортой хөгжилд хувь нэмэр оруулах зорилгоор тодорхой төслүүдийг хэрэгжүүлж эхэлсэн бөгөөд тэдгээрийг хэрэгжүүлж дуусгахыг ОТ ХХК зөвшөөрч байна. Хавсралт E-д заасан тэдгээр төслүүдийг ОТ ХХК өмнө нь хүлээсэн үүрэг амлалтын хүрээнд тусад нь үргэлжлүүлэн санхүүжүүлэх бөгөөд энэхүү Гэрээний дагуу ХДС-аас санхүүжүүлэхгүй.

8. ЦААШИД ОТ ХХК-ААС ҮЗҮҮЛЭХ САНХҮҮГИЙН ДЭМЖЛЭГ

ХДС-г байгуулах, түүний удирдлага

- 8.1 Талуудын харилцаанд баримтлах зарчмын дагуу, Хамтран ажиллах орон нутгийн нийгэм, эдийн засгийн хөгжилд хувь нэмэр оруулах зорилгоор Талууд Төрийн бус байгууллагын тухай Монгол Улсын хууль болон Монгол Улсын холбогдох бусад хууль тогтоомжид заасны дагуу ХДС-г "Бие даасан хуулийн этгээд"-ийн хэлбэрээр үүсгэн байгуулж, бүртгүүлэх үүрэг хүлээнэ.

- 8.2 ХДС-ийн үйл ажиллагааг ХДС-ийн Удирдах зөвлөл удирдан зохион байгуулах бөгөөд энэхүү Гэрээний Хавсралт 3-т заасан бүтэц, эрх хэмжээ, зарчмын дагуу ХДС-ийн Удирдах зөвлөлөөс тухай бүр баталсан аливаа дүрэм, журмын хүрээнд үйл ажиллагаагаа явуулна.

ХДС-д үзүүлэх санхүүгийн дэмжлэг

- 8.3 ХДС-г байгуулсны дараа ОТ ХХК нь 8.4 дэх хэсэгт заасан тохируулгын дагуу хуанлийн нэг жилд нийт таван сая Америк доллар (5,000,000 ам.доллар) (эсхүл үүнээс богино хугацаанд хувь тэнцүүлсэн дүнгийн хэмжээгээр) (Санхүүгийн дэмжлэг)-ыг ХДС-д ирүүлсэн Төсөл, Хөтөлбөрүүдийг Хавсралт 3-т дэлгэрэнгүй заасан зарчмын дагуу санхүүжүүлэх, хэрэгжүүлэх зорилгоор ХДС-д шилжүүлнэ.

- 8.4 2017 оны 1 дүгээр сарын 1-нээс эхлэн тухайн нэг жилд олгох Санхүүгийн дэмжлэгийн хэмжээг дор дурдсан томьёоны дагуу тооцоолно:

$$\text{Жил_Санхүү. дэмжлэг}_t = 5,000,000 \text{ ам.доллар} \times \frac{\text{ХҮИ}_{t-1}^{\text{АНУ}}}{\text{ХҮИ}_{\text{суурь хугацаа}}^{\text{АНУ}} = 2015 \text{ оны } 7\text{-р сар}}$$

Үүнд:

Жил_Санхүү.дэмжлэг_{*t*} гэж тухайн *t* жилд ОТ ХХК-аас олгох Санхүүгийн дэмжлэгийн хэмжээг ойлгоно.

$X_{t-1}^{АНУ}$ гэж Америкийн Нэгдсэн Улс (АНУ)-ын Хөдөлмөрийн статистикийн хорооноос гаргадаг АНУ-ын улирлын зохицуулалт хийгдээгүй Хэрэглээний Үнийн Индексийн (*t* -1) оны 7 дугаар сарын ерөнхий түвшинг ойлгоно.

$X_{\text{суурь хугацаа}=2015 \text{ оны } 7\text{-р сар}}^{АНУ}$ гэж АНУ-ын Хөдөлмөрийн статистикийн хорооноос гаргадаг АНУ-ын улирлын зохицуулалт хийгдээгүй Хэрэглээний Үнийн Индексийн 2015 оны 7 дугаар сарын ерөнхий түвшинг ойлгоно.

- 8.5 ХДС –ийн санхүүжилтийн үүрэг амлалтаас хамааран Санхүүгийн дэмжлэгийг жилийн туршид хэсэгчлэн шилжүүлнэ. Санхүүгийн дэмжлэгийг шилжүүлэх цаг хугацаатай холбоотой шийдвэрийг гаргахдаа ОТ ХХК нь ХДС-ийн Удирдах зөвлөлтэй зөвшилцөж Санхүүгийн дэмжлэгийг (эсхүл түүний зарим хэсгийг) үзүүлэх хэлбэр, хугацааг товлож, зохион байгуулахыг эрмэлзэх бөгөөд ингэснээр ХДС нь санхүүжилтийн үүрэг амлалтаа тухай бүр биелүүлэх боломжтой болно.
- 8.6 Санхүүгийн дэмжлэгийг арилжааны банкин дахь ХДС-ийн нэр дээр нээлгэсэн, түүний хяналтад байх дансанд байршуулна. ХДС-г үүсгэн байгуулах болон түүний үйл ажиллагааны зардлыг (үүнд цалин, татвар, аудитын болон хөндлөнгийн зөвлөх үйлчилгээний хөлс зэрэг орно) ХДС өөрөө хариуцах бөгөөд эдгээр зардлыг Санхүүгийн дэмжлэгээс эсхүл ХДС-ийн бусад орлогоос төлнө.
- 8.7 Талууд нь Санхүүгийн дэмжлэг, түүний зарцуулалт, мөн Санхүүгийн дэмжлэгээр хэрэгжүүлсэн Төсөл, Хөтөлбөрүүдийн хэрэгжилтийн явцын талаарх дэлгэрэнгүй мэдээллийг ХДС-ийн Удирдах зөвлөлөөс зөвшөөрсөн хэлбэрээр, холбогдох хууль тогтоомжид заасан шаардлагад нийцүүлэн олон нийтэд нээлттэй байлгана.
- 8.8 ХДС, түүний зарцуулалт, аливаа Төсөл, Хөтөлбөрүүдийг сонгох шийдвэр гаргах ажиллагаа болон Төсөл, Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн явцын талаарх аудитыг жил бүр (хэрэв ХДС-ийн Удирдах зөвлөлөөс өөрөөр шийдвэрлэсэн бол үүнээс олон удаа) олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн, нэр хүндтэй нягтлан бодох, аудитын байгууллагаар гүйцэтгүүлнэ. Аудит хийлгэхтэй холбоотой зардлыг ХДС хариуцна.
- 8.9 Талууд дараах нөхцөл хангагдах хүртэл Санхүүгийн дэмжлэгийг шилжүүлэхгүй байхаар харилцан тохиролцов:
- (a) энэхүү Гэрээний 8-д заасны дагуу ХДС үүсгэн байгуулагдаж, банкинд данс нээлгэсэн;
 - (b) ХДС-ийн Удирдах зөвлөлөөс Хавсралт 3-ийн 6(с)-д заасны дагуу ХДС-аас Санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх шалгуурыг баталсан.

Санхүүгийн дэмжлэгийг түдгэлзүүлэх, зогсоох, буцаах

- 8.10 ОТ ХХК нь:

- (a) Санхүүгийн дэмжлэг олгохоо зогсоох буюу түдгэлзүүлж болно; мөн/эсхүл
- (b) ХДС-ийн үлдэгдлийг ОТ ХХК-д буцаан шилжүүлэхийг ХДС-аас шаардаж болно.

Дээрх заалтууд нь дараах нөхцөлийн аль нэг нь үүссэн тохиолдолд хэрэгжинэ. Үүнд:

- (c) Өмнөговь аймаг болон Ханбогд сум, эсхүл тэдгээрийн аль нэг нь энэхүү Гэрээг удаа дараа болон/эсхүл ноцтой зөрчсөн (үүнд 3.4, 10.1 болон 10.2 дахь заалтад холбогдох зөрчил хамаарна) бөгөөд тухайн зөрчил арилаагүй байх хугацаанд;
- (d) 8.8-д заасан аудитын тайлангаар ХДС-ийн хөрөнгийг ХДС-ийн Удирдах зөвлөлөөс тодорхойлсон зориулалтаар зарцуулаагүй, эсхүл хууль буюу энэхүү Гэрээг зөрчсөн бөгөөд тухайн зөрчил буюу ноцтой дутагдлыг арилгах боломжгүй, эсхүл боломжтой байсан ч зөрчил буюу ноцтой дутагдлыг гарснаас хойш 30 хоногийн дотор арилгаагүй гэж тайлагнасан бол;
- (e) ХДС нь Хавсралт 3-т заасан өөрийн эрх хэмжээ, чиг үүрэг, баримтлах журмаа ноцтойгоор зөрчсөн бол;
- (f) Төсөл, Хөтөлбөрүүдийн боловсруулалт, хэрэгжилт, ХДС-ийн үйл ажиллагаа, ХДС болон түүний зарцуулалттай холбогдуулан авлига, хээл хахууль, бизнесийн ёс зүйг зөрчсөн эсхүл зөрчсөн гэх тодорхой баримт байгаа бөгөөд түүнийг ХДС нь 30 хоногийн дотор баримтаар няцаагаагүй, үгүйсгээгүй бол; эсхүл
- (g) Давагдашгүй хүчин зүйл бий болсон талаар ОТ ХХК нь Өмнөговь аймаг болон Ханбогд суманд мэдэгдэл хүргүүлсэн өдрөөс эхлэн тухайн Давагдашгүй хүчин зүйл 120 хоногоос дээш хугацаагаар үргэлжилсэн бол.

8.11 Түүнчлэн, Талууд ОТ ХХК-ийн Санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх үүрэг нь ямар ч тохиолдолд ОТ ХХК хувьцаа эзэмшигчиддээ ногдол ашиг төлөх үүрэг, ОТ Төслийн эдийн засгийн тогтвортой байдал, амжилтаас хамаарахыг онцгойлон хүлээн зөвшөөрч байна. Иймээс ОТ ХХК нь дараах нөхцөл байдал үүсвэл аливаа Санхүүгийн дэмжлэгийг зогсоох эсхүл түүний хэмжээг бууруулж (түр, тодорхой бус хугацаагаар эсхүл бүр мөсөн) болно. Үүнд:

- (a) ОТ ХХК нь MV-006709 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрлөөр олгогдсон ашигт малтмалын ордыг ашиглах үйл ажиллагааг аюулгүй ажиллах нөхцөлд оруулах үүднээс арчлан хамгаалах, засвар үйлчилгээ хийх албан ёсны шийдвэр гаргасан;
- (b) MV-006709 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн хүрээнд Бүтээгдэхүүн боловсруулах, олборлох үйл ажиллагаа тодорхойгүй хугацаагаар зогссон эсхүл тухайн үйл ажиллагааг 6 сараас дээш хугацаагаар хойшлуулсан, түдгэлзүүлсэн;
- (c) MV-006709 тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийн хүрээнд Бүтээгдэхүүн олборлох, боловсруулах үйл ажиллагаанд Төрийн эрх бүхий байгууллагын шийдвэр, үйл ажиллагаа ноцтойгоор нөлөөлсөн бөгөөд энэ байдал нь 45 хоногоос дээш хугацаагаар үргэлжилсэн; эсхүл
- (d) энэхүү Гэрээний 13.1(b)(i)-аас (v)-д заасан аливаа нөхцөл байдал үүссэн.

8.12 Хэрэв ОТ ХХК нь энэхүү Гэрээний 8.10-т заасны дагуу Санхүүгийн дэмжлэг олгохоо зогсоосон буюу түдгэлзүүлсэн эсхүл энэхүү Гэрээний 8.11-д заасны дагуу аливаа Санхүүгийн дэмжлэгийг бууруулсан буюу зогсоосон бол дараа олгох Санхүүгийн дэмжлэгийн дүн дээр бууруулсан буюу зогсоосон санхүүжилтийг нэмж олгохгүй бөгөөд тийнхүү нэмэгдүүлэх үүргийг ОТ ХХК хүлээхгүй.

9. НИЙТИЙН ЗОРИУЛАЛТТАЙ ДЭД БҮТЦИЙН БАЙГУУЛАМЖ/ҮЙЛЧИЛГЭЭ

9.1 Өмнөговь аймаг болон Түншлэгч сумдаас Нийтийн зориулалттай дэд бүтцийн барилга байгууламж/үйлчилгээтэй холбоотой ОТ ХХК-д ирүүлсэн аливаа саналыг Хөрөнгө оруулалтын гэрээний холбогдох нөхцөлийн дагуу авч үзэж, шийдвэрлэнэ.

9.2 Энэхүү Гэрээний 9.1-д заасан санал нь дараах шаардлагыг хангаж байгаа эсэхийг харгалзаж үзнэ:

- (a) ОТ Төслийн үйл ажиллагаанд саад учруулах эсэх;
- (b) Үүргүүд, Амлалтуудтай уялдаж буй эсэх;
- (c) ОТ ХХК-ийн аюулгүй байдлын үүргүүдэд нийцэж буй эсэх;
- (d) Техник, эдийн засгийн хувьд хэрэгжих боломжтой эсэх.

9.3 Энэ Гэрээний нөхцөлөөс гадуур барилга, байгууламж барих, нийтийн зориулалттай дэд бүтцийн буюу хөрөнгө оруулалтын төслийг ОТ ХХК бие даан санхүүжүүлэхэд энэхүү Гэрээ саад болохгүй.

10. ЗӨВШӨӨРӨЛ

10.1 Үндсэн үйл ажиллагаа болон энэхүү Гэрээ, БОННУ-ийн дагуу хүлээсэн үүрэг, амлалтыг хэрэгжүүлэхэд ОТ ХХК болон ОТ Төсөл нь Зөвшөөрөл авах шаардлагатай болохыг Талууд зөвшөөрч байгаа болно.

10.2 Хуулиар зөвшөөрсөн хэмжээнд Өмнөговь аймаг болон Ханбогд сумын аль аль нь ОТ ХХК (эсхүл түүний нэрийн өмнөөс)-ийн Зөвшөөрөл хүссэн аливаа өргөдөл, хүсэлтийг хүлээн авч Зөвшөөрлийг холбогдох хууль тогтоомжийн дагуу аль болох хурдан шуурхай олгоход цаг тухайд нь дэмжлэг үзүүлж ажиллана.

11. МЭДЭГДЭЛ БОЛОН БАТАЛГАА

Энэхүү Гэрээний 2 дахь хэсэгт заасан нөхцөлөөс хамаарч, Тал тус бүр нь дараах зүйлсийг мэдэгдэж, баталж байна:

- (a) энэхүү Гэрээг байгуулах, түүнийг хэрэгжүүлэхэд шаардлагатай бүх зөвшөөрлүүдийг авсан;
- (b) энэхүү Гэрээ, түүнд заасан нөхцөлүүд нь хүчин төгөлдөр бөгөөд Талууд заавал биелүүлэх, түүнд заасан үүргийг хэрэгжүүлнэ;
- (c) энэхүү Гэрээний талаар хэлэлцээ хийх явцад Гэрээний агуулга, үр дагаврын талаар Санамж бичиг болон Үйл явцын гэрээнд заасны дагуу санхүүгийн болон хууль зүйн зохих зөвлөгөөг бүрэн гүйцэд авсан;
- (d) энэхүү Гэрээний агуулгын талаар мэдээлэл, ойлголттой болсоны үндсэн дээр энэхүү Гэрээг байгуулж байгаа болно.

12. ТАТВАР

12.1 Энэхүү Гэрээний дагуу олгосон аливаа төлбөрт (аливаа Санхүүгийн дэмжлэгийг оруулан) Хуулийн дагуу суутгал (үүнд Татвар, шимтгэл, хураамж эсхүл суутгал зэргийг оруулан) хийх шаардлагатай бол суутган авах хэмжээгээр тухайн төлбөрийн дүн буурах бөгөөд хүлээн авагч нь гагцхүү суутгал хийсний дараах цэвэр дүнг авна. ОТ ХХК нь суутгасан хэмжээгээр төлбөрийг нэмэгдүүлэх үүрэг хүлээхгүй.

12.2 ХДС нь аливаа Төсөл, Хөтөлбөрийг санхүүжүүлэх, хэрэгжүүлэхтэй холбоотойгоор ногдуулсан, эсхүл үйл ажиллагаатай нь холбогдон үүссэн Татварын бүх үүрэг, хариуцлагыг өөрөө хариуцна.

13. ГЭРЭЭНИЙ ХУГАЦАА БА ГЭРЭЭ ДУУСГАВАР БОЛОХ

13.1 Энэхүү Гэрээ нь Гэрээ хүчин төгөлдөр болох өдрөөс эхлэн дор дурдсан үндэслэлээр дуусгавар болгох хүртэл хугацаанд хүчин төгөлдөр байна. Үүнд:

- (a) Хэрэв ОТ ХХК нь энэхүү Гэрээгээр хүлээсэн аливаа материаллаг болон чухал үүргээ 6 сарын хугацаанд биелүүлээгүй бөгөөд тухайн үүрэг нь Давагдашгүй хүчин зүйлд хамаарахгүй бол Өмнөговь аймаг болон/эсхүл Ханбогд сум нь ОТ ХХК-д хандан түүний гаргасан зөрчил, түүнийг арилгах тухай мэдэгдэл (**Орон нутгийн мэдэгдэл**)-ийг бичгээр ОТ ХХК-д хүргүүлснээс хойш Ажлын 60 хоногийн дотор Орон нутгийн мэдэгдэлд заасан зөрчлийг арилгах, үүргийг биелүүлэхэд чиглэсэн зохих арга хэмжээг ОТ ХХК аваагүй бол Өмнөговь аймаг ба Ханбогд сум (тус тусдаа бус, хамтран) энэхүү Гэрээг цуцалж болно; мөн
- (b) ОТ ХХК дараах нөхцөлд энэхүү Гэрээг цуцалж болно:
 - (i) Өмнөговь аймаг болон Ханбогд сум хамтдаа эсхүл аль нэг нь энэхүү Гэрээгээр хүлээсэн аливаа материаллаг болон чухал үүргээ 6 сарын хугацаанд гүйцэтгээгүй бөгөөд тухайн үүргийг гүйцэтгээгүй нь Давагдашгүй хүчин зүйлд хамаарагдахгүй бол Өмнөговь аймаг болон Ханбогд сум эсхүл тэдгээрийн аль нэгний гаргасан зөрчил, түүнийг арилгах тухай мэдэгдлийг Өмнөговь аймаг болон Ханбогд суманд эсхүл тэдгээрийн аль нэгэнд хандан ОТ ХХК бичгээр (**ОТ ХХК-ийн Мэдэгдэл**) хүргүүлэх ба ийнхүү хүргүүлснээс хойш буюу Өмнөговь аймаг болон Ханбогд сум эсхүл тэдгээрийн аль нэг нь ОТ ХХК-ийн Мэдэгдлийг хүлээн авснаас хойш Ажлын 60 хоногийн дотор ОТ ХХК-ийн Мэдэгдэлд заасан үүргийг биелүүлэхэд чиглэсэн зохих арга хэмжээг аваагүй;
 - (ii) Гэрээт талбайд хамаарах ашигт малтмалын нөөцтэй холбоотойгоор Бүтээгдэхүүн олборлох болон /эсхүл боловсруулах үйл ажиллагаа бүр мөсөн зогссон, эсхүл эдийн засгийн хувьд үр ашиггүй болсон;
 - (iii) Хөрөнгө оруулалтын гэрээ дуусгавар болсон;
 - (iv) Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрлүүдийн аль нэгийг хугацаа сунгалгүйгээр дуусгавар болгосон эсхүл цуцалсан; эсхүл
 - (v) ОТ ХХК нь Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрлүүдийг шилжүүлсэн.

13.2 Энэхүү Гэрээг цуцлах буюу дуусгавар болгох нь аливаа бусад Төрийн эрх бүхий байгууллага болон бусад Талуудаас ОТ ХХК-д олгосон аливаа тусгай зөвшөөрөл, зөвшөөрөл, эрхийн хүчин төгөлдөр байдалд нөлөөлөхгүй.

14. MV-006709-г ШИЛЖҮҮЛЭХ

Шилжүүлэн авагч нь энэхүү Гэрээний нөхцөлийг хүлээн авч Гэрээний тал болоход ОТ ХХК боломжит хүчин чармайлт гаргасан эсхүл Шилжүүлэн авагч нь тухайн нөхцөл байдалд үндэслэлтэй хандаж бусад Талуудтай тэдгээрийн шаардлагад нийцсэн шинэ хамтын ажиллагааны гэрээ байгуулахаар зөвшөөрснөөс бусад тохиолдолд ОТ ХХК нь MV-006709 ашиглалтын тусгай зөвшөөрлийг шилжүүлэхгүй.

15. МАРГААН ШИЙДВЭРЛЭХ

Шударгаар хэлэлцээ хийх

15.1 Энэхүү Гэрээтэй холбоотой эсхүл түүнээс үүдэлтэйгээр Талуудын хооронд аливаа маргаан гарвал түүнийг Талууд эхний ээлжинд сайн санааны үндсэн дээр шударгаар хэлэлцээ хийх замаар шийдвэрлэхийг эрмэлзэнэ. Хэрэв аль нэг Талын хэлэлцээ хийх тухай хүсэлтийг бичгээр гаргасан өдрөөс хойш Ажлын 30 хоногийн дотор тухайн маргааныг хэлэлцэн шийдвэрлэж чадаагүй бол маргааныг шийдвэрлүүлэхээр Өмнөговь аймгийн Засаг дарга болон ОТ ХХК-ийн Ерөнхийлөгч бөгөөд Гүйцэтгэх ерөнхий захирал нарт хандана. Хэрэв маргааныг шийдвэрлүүлэхээр тэдгээрт хандсанаас хойш Ажлын 30

хоног эсхүл өөрөөр тохиролцсон хугацааны дотор маргааныг хэлэлцэн шийдвэрлэж чадаагүй бол маргааныг энэ Гэрээний 15.4-т заасны дагуу шийдвэрлэнэ.

- 15.2 Талууд маргааны аль ч үе шатанд маргааныг эвлэрүүлэн зуучлалаар шийдвэрлүүлэхээр тохиролцож болох ба энэ зорилгоор зохих туршлагатай, мэргэшсэн мэргэжилтэн/үүд ажиллуулж болно.
- 15.3 Талууд энэхүү Гэрээний зүйлийн талаар маргаантай байгаа бол Орон нутгийн мэдэгдэл буюу ОТ ХХК-ийн Мэдэгдлийг гаргахгүй бөгөөд энэ нь Талуудын энэхүү Гэрээгээр хүлээсэн аливаа бусад эрх, үүргийн хэрэгжилтэд сөргөөр нөлөөлөхгүй.

Арбитр

- 15.4 Хэрэв маргааныг 15.1-д заасны дагуу хэлэлцэн шийдвэрлэж чадаагүй бол түүнийг маргаан гарах үед хүчин төгөлдөр мөрдөгдөж буй Нэгдсэн Үндэстний Байгууллагын Олон Улсын Худалдааны Эрх Зүйн Комиссын (**НҮБОУХЭЗК**) Арбитрын дүрмийн дагуу арбитраар шийдвэрлүүлнэ. Үүнтэй холбоотойгоор дараах журмыг баримтална:
- (a) арбитрчийн тоо 3 (гурав) байна;
 - (b) 3 арбитрчийг НҮБОУХЭЗК-ын Арбитрын дүрмийн 7 болон 8-р заалтын дагуу томилох ба Өмнөговь аймаг болон Ханбогд сум хамтран нэг арбитрчийг, хоёр дахь арбитрчийг ОТ ХХК, гурав дахь буюу даргалагч арбитрчийг томилогдсон хоёр арбитрч тохиролцон томилно. ОТ ХХК-аас бусад Талын томилсон арбитрч нь Англи, Монгол хэлний ярианы болон бичгийн өндөр ур чадвартай хүн байна;
 - (c) арбитрын үйл ажиллагааны бүх шатанд Монгол хэлний өндөр ур чадвартай орчуулагчийг байлцуулан арбитрын үйл ажиллагааг Англи хэл дээр явуулах бөгөөд орчуулагчийн зардлыг ОТ ХХК хариуцна;
 - (d) арбитрын бүрэлдэхүүн энэхүү Гэрээг тайлбарлахдаа Монгол Улсын хууль, дүрэм, журмыг хэрэглэнэ;
 - (e) арбитрын ажиллагаа явуулах газар нь Монгол Улсын Улаанбаатар хот байна;
 - (f) арбитрын ажиллагааг НҮБОУХЭЗК-ын Арбитрын дүрмийн дагуу Сингапурын Олон Улсын Арбитрын Төв удирдан зохион байгуулж, НҮБОУХЭЗК-ын Арбитрын дүрмийн дагуу томилох бүрэн эрхийг хэрэгжүүлнэ.
- 15.5 Арбитрын шийдвэр эцсийн байх бөгөөд түүнийг Талууд заавал биелүүлэх үүрэгтэй. Арбитрын шийдвэрийг түүнийг гүйцэтгэх эрх бүхий аливаа шүүхэд хүргүүлж болох бөгөөд ингэхдээ хамгийн түрүүнд Монгол Улсын зохих шүүхэд хүргүүлнэ. Хэрэв Монгол Улсын зохих шүүхэд хүргүүлсэн шийдвэрийг хүргүүлснээс хойш 30 (гуч) хоногийн дотор гүйцэтгээгүй бол эрх бүхий бусад шүүхэд хүргүүлж болно.
- 15.6 Энэхүү Гэрээний 15 дахь хэсэгт заасан маргаан шийдвэрлэх журам нь энэхүү Гэрээ хүчин төгөлдөр байх хугацаанд, эсхүл түүний хугацаа дууссаны дараа, эсхүл Гэрээг хугацаанаас нь өмнө дуусгавар болгосны дараа энэхүү Гэрээтэй холбоотойгоор, эсхүл түүний улмаас үүссэн үйл ажиллагааны талаар Талуудын хооронд үүссэн аливаа маргаанд нэгэн адил хамаарна.
- 15.7 Талууд энэхүү Гэрээнээс үүссэн аливаа маргааныг шийдвэрлэх, эвлэрүүлэн зуучлуулах, хэлэлцээ хийхтэй холбогдон гаргасан зардлаа өөрсдөө хариуцна.

16. ХЭРЭГЖИЛТ, ХЯНАЛТ БА ТАЙЛАН

Хэрэгжилт

- 16.1 Талууд энэхүү Гэрээний зорилго, Талуудын харилцаанд дэмжлэг үзүүлэх үүднээс Талуудын харилцаа, Гэрээний зорилтыг дэмжиж ажиллах зорилгоор энэхүү Гэрээнд заасан зарчим, амлалт, журам, үйл явцыг цаг хугацаанд нь шуурхай хэрэгжүүлэхийн ач холбогдлыг хүлээн зөвшөөрч байна. Хавсралт 11-д дараагийн шатанд хийх алхам, ажлуудыг тусгасан төлөвлөгөөг хавсаргасан болно. Талууд тэдгээр алхам, ажлуудыг хийх, хэрэгжүүлэх зорилгоор хамтран ажиллана.

Талууд албан ёсны хяналт тавих

- 16.2 Талууд энэхүү Гэрээний хэрэгжилтэнд гурван жил тутамд (эсхүл Талуудын тохиролцсон өөр тохиромжтой хугацаанд) албан ёсны хяналт тавих зохих мэргэшсэн гуравдагч этгээдийг томилох ба дараах асуудлыг авч үзнэ. Үүнд:
- (a) Талууд энэхүү Гэрээний нөхцөлүүдийг биелүүлж байгаа эсэх;
 - (b) Үүргүүд, Амлалтуудын хэрэгжилт, тэдгээрийн зорилго, зорилт, бусад шаардлагууд, зарчмууд хэрэгжиж байгаа эсэх;
 - (c) Сэдэвчилсэн хавсралтууд нь тохиромжтой хэвээр байгаа эсэх, Сэдэвчилсэн хавсралтуудад нэмэлт, өөрчлөлт оруулах шаардлагатай эсэх, Талуудын нийтлэг ашиг сонирхлыг бүрэн дэмжих шинэ Сэдэвчилсэн хавсралтыг тодорхойлох шаардлагатай эсэх.

Хяналтын үр дүн

- 16.3 Талууд албан ёсны хяналтын үр дүнгийн талаар шударгаар хэлэлцэх зорилгоор уулзалт хийх бөгөөд түүнд үндэслэж зохих алхам хийх, арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэхээр харилцан тохиролцож болно. Гэхдээ аль ч Тал нь өөрийнх нь зөвшөөрөлгүйгээр гаргасан аливаа үр дүн, зөвлөмжийг хүлээн зөвшөөрөх, биелүүлэх үүрэг хүлээхгүй. Талуудын зөвшөөрлөөр албан ёсны хяналтын үр дүн, эсхүл түүний хураангуйг хэвлэн нийтэлж болно.

17. МЭДЭГДЭЛ

- 17.1 Энэхүү Гэрээний дагуу аль нэг Талд өгөх шаардлагатай аливаа мэдэгдэл, шаардлага, зөвшөөрөл эсхүл бусад харилцаа (**Мэдэгдэл**)-г бичгээр өгөх ёстой бөгөөд Мэдэгдлийг хүлээн авагч Талын дор дурдсан хаягаар (эсхүл тухайн Талын бусад Талд мэдэгдсэн өөр хаягаар) биечлэн эсхүл зохих төлбөрийг урьдчилан төлсөн шуудангаар буюу факсаар хүргүүлсэн тохиолдолд албан ёсоор хүргүүлсэнд тооцно. Хэрэв шуудангаар илгээсэн бол тийнхүү илгээснээс хойш Ажлын 5 хоногийн дараа хүлээн авсанд тооцно. Факсаар илгээсэн тохиолдолд хүлээн авагчийн факсын дугаарт Мэдэгдлийг бүхэлд нь дамжуулсныг баталгаажуулсан мэдээг илгээгчийн факсын машин дамжуулснаар хүлээн авсанд тооцно.

- 17.2 Тал тус бүрт Мэдэгдэл хүргүүлэх хаяг нь:

- (a) ОТ ХХК: Улаанбаатар хот 14240, Сүхбаатар дүүрэг, Чингисийн Өргөн чөлөө 15, Моннис Цамхаг 12 дугаар давхар, Оюу Толгой ХХК. Хэнд: Компанийн нарийн бичигт;
- (b) Өмнөговь аймаг: Өмнөговь аймаг, Даланзадгад сум, 3 дугаар баг, Өмнөговь аймгийн Засаг даргын Тамгын газар 201 тоот, Шуудангийн код: 46089. Хэнд: Засаг даргын Тамгын газарт;
- (c) Ханбогд сум: Өмнөговь аймаг, Ханбогд сум, Их Булаг, Ханбогд сумын Засаг даргын Тамгын газар, Шуудангийн код: 46010. Хэнд: Засаг даргын Тамгын газарт.

18. БУСАД ЗҮЙЛ

Гэрээний нэгдмэл байдал

- 18.1 Энэхүү Гэрээнд өөрөөр заагаагүй бол тус Гэрээ нь түүнд заасан асуудлаар Талуудын хоорондын бүхий л тохиролцоог агуулж байгаа бөгөөд энэхүү Гэрээг байгуулсанаар түүнд заасан асуудлуудтай холбоотойгоор Талуудын хооронд өмнө нь хийсэн бүх яриа, хэлцэл, хэлэлцээ, мэдэгдэл, баталгаа, харилцан ойлголцлыг (үүнд Санамж бичиг, Үйл явцын гэрээ болон Хамтран ажиллах гэрээг оруулан) хүчингүй болсонд тооцно.
- 18.2 Энэхүү Гэрээ болон түүнийг үндэслэн байгуулсан аливаа гэрээ нь Хөрөнгө оруулалтын гэрээ эсхүл 2011 оны 6 дугаар сарын 8-ны өдөр ОТ ХХК, Эрдэнэс Оюу Толгой ХХК болон ОТ ХХК-ийн бусад хувьцаа эзэмшигчдийн хооронд байгуулагдсан Нэмэлт, өөрчлөлт оруулж, дахин тодотгосон хувьцаа эзэмшигчдийн гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулахгүй.

Хамтын ажиллагаа

- 18.3 Талууд өөрсдийн зардлаар энэхүү Гэрээ болон түүнийг үндэслэн байгуулсан хэлцлүүдийг бүрэн хүчин төгөлдөр болгоход шаардлагатай бүх арга хэмжээг авч, баримт бичгийг үйлдэнэ.

Талуудын харилцаа

- 18.4 Энэхүү Гэрээнд тусгайлан заагаагүй бол тус Гэрээний аливаа нөхцөл (Харилцааны хороо байгуулах тухай нөхцөлийг оруулан) нь Талуудын хооронд ямар нэг нөхөрлөл, холбооны харилцаа, аливаа бусад үүрэг, хариуцлагыг үүсгэхгүй бөгөөд тийнхүү үүсгэх зорилгыг уг Гэрээ агуулаагүй болно.

Хэл

- 18.5 Талууд энэхүү Гэрээний Монгол болон Англи хэл дээр үйлдсэн эх хувиудаас тус бүр нэг нэг хувийг хадгална. Монгол болон Англи хэл дээр үйлдсэн эх хувиуд нь адил хүчинтэй байх боловч тэдгээрийг тайлбарлахтай холбоотойгоор аливаа хууль зүйн маргаан гарсан тохиолдолд аливаа зөрүүтэй байдал үүссэн асуудлаар Англи хэл дээрх хувь давуу хүчинтэй байхаар Талууд харилцан тохиролцов.

Баримтлах хууль

- 18.6 Энэхүү Гэрээнд Монгол Улсын хуулийг баримтална.

Ил тод байдал болон шударга байдал

- 18.7 ХДС-ийн үйл ажиллагаа болон ХДС-ийн дүрэм, журам, энэхүү Гэрээний хүрээнд түүнээс хэрэгжүүлэх төсөл, хөтөлбөрүүдийг холбогдох авлига, хээл хахуулийн эсрэг болон бизнесийн ёс зүйн талаарх хууль тогтоомжид нийцүүлж хэрэгжүүлнэ. Талууд тэдгээр хууль тогтоомж, дүрэм, журмаар тогтоосон хэм хэмжээг зөрчихөөс сэргийлэх бодлого, арга хэмжээг дэмжиж ажиллана. Талууд ОТ ХХК-ийн *"Бидний ажлын арга барил"* бизнесийн үйл ажиллагааны ёс зүйн дүрмийг хүлээн зөвшөөрч байгаа болно.

Нэмэлт, өөрчлөлт

- 18.8 Талууд энэхүү Гэрээнд бичгээр, харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болох бөгөөд үүнд Сэдэвчилсэн хавсралтуудад заасан Үүргүүдэд өөрчлөлт оруулахтай холбоотойгоор Харилцааны хорооноос тухай бүр гаргасан зөвлөмжийг үндэслэн нэмэлт, өөрчлөлт оруулах хамаарна.

Давагдашгүй хүчин зүйл

- 18.9 Энэхүү Гэрээний аль нэг Талын энэ Гэрээгээр хүлээсэн үүрэг, амлалт нь Давагдашгүй хүчин зүйлийн нөлөөлөлд өртсөн бол тийнхүү өртсөн хугацаа, хэмжээгээр тухайн үүрэг, амлалтын гүйцэтгэлийг хойшлуулна. Харин тухайн Тал нь Давагдашгүй хүчин зүйлийн

талаар дэлгэрэнгүй мэдээлэл, түүний үргэлжилж болзошгүй хугацааны талаар бусад Талдаа бичгээр мэдэгдэнэ.

Тусгаар байдал

- 18.10 Энэхүү Гэрээний аливаа хууль бус, хүчин төгөлдөр бус, эсхүл хэрэгжих боломжгүй нөхцөлийг шаардлагатай хэмжээнд тусгаарлан авч үзэх бөгөөд тухайн нөхцөл нь энэхүү Гэрээ буюу түүний бусад нөхцөлийн хууль ёсны, хүчин төгөлдөр байдал, хэрэгжилтэд нөлөөлөхгүй.

Гарын үсэг зурах хуудас

Гэрээ ёсоор үйлдэв:

**Өмнөговь аймгийн Иргэдийн
төлөөлөгчдийн хурал (ИТХ)-ыг
төлөөлж гарын үсэг зурсан**

Өмнөговь аймгийн ИТХ-ын дарга
Лхачингийн Батчулуун

←

Гарын үсэг зурсан **Өмнөговь аймгийн
Засаг дарга**

Өмнөговь аймгийн Засаг дарга
Бадамгаравын Бадраа

←

Ханбогд сумын ИТХ-ыг төлөөлж гарын
үсэг зурсан

Ханбогд сумын ИТХ-ын дарга
Хургаагийн Нэхийт

←

Гарын үсэг зурсан **Ханбогд сумын Засаг
дарга**

Ханбогд сумын Засаг дарга
Таванжингийн Буян-Өлзий

←

Оюу Толгой ХХК-ийг төлөөлж гарын
үсэг зурсан

"Оюу Толгой" ХХК-ийн Ерөнхийлөгч
бөгөөд Гүйцэтгэх ерөнхий захирал
Эндрью Вүдлэй

←

Энэхүү Гэрээг боловсруулах болон хэлэлцээ хийх явцад Манлай, Баян-Овоо болон Даланзадгад зэрэг сумд идэвхтэй оролцож, үлэмж хувь нэмэр оруулсан болохыг Талууд цохон тэмдэглэж байна. Эдгээр сумд нь энэхүү Хамтын ажиллагааны гэрээг хүлээн зөвшөөрч, түүний зорилго, түүнд заасан асуудлаар дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор дор гарын үсэг зурав.

Даланзадгад сумын ИТХ-ыг төлөөлж
гарын үсэг зурсан

Даланзадгад сумын ИТХ-ын Дарга
Дамдингийн Улам-Өрнөх

←

Гарын үсэг зурсан **Даланзадгад сумын**
Засаг дарга

Даланзадгад сумын Засаг дарга
Цэдэнсодномын Баттулга

←

Баян-Овоо сумын ИТХ-ыг төлөөлж
гарын үсэг зурсан

Баян-Овоо сумын ИТХ-ын Дарга
Очирбатын Мандахбаяр

←

Гарын үсэг зурсан **Баян-Овоо сумын**
Засаг дарга

Баян-Овоо сумын Засаг дарга
Хорлоогийн Батболд

←

Манлай сумын ИТХ-ыг төлөөлж гарын
үсэг зурсан

Манлай сумын ИТХ-ын Дарга
Очирсүрэнгийн Бат-Эрдэнэ

←

Гарын үсэг зурсан **Манлай сумын Засаг**
дарга

Манлай сумын Засаг дарга
Рэнцэндоржийн Бурмаа

←

Хавсралт 1 – Тодорхойлолт болон тайлбар

1. Тодорхойлолтууд

Гэрээ гэж энэхүү Хамтын ажиллагааны гэрээ, түүний хавсралтууд, тэдгээрт тухай бүр орсон нэмэлт, өөрчлөлтийг ойлгоно.

Зөвшөөрөл гэж Зөвшөөрөлтэй холбоотойгоор төрийн эрх бүхий байгууллагаас олгох эсхүл олгосон бүх тусгай зөвшөөрөл, зөвшөөрөл, баталгаажуулалт, газартай холбоотой эрх, түрээс, газар зохион байгуулалтын төлөвлөгөө ба түүнд холбогдох бусад арга хэмжээ, мөн бусдын газарт нэвтрэх болон дайрч өнгөрөх эрх, эрх бүхий байгууллагын шийдвэр болон түүнтэй адилтгах бусад үйлдэл буюу шийдвэр, эрх бүхий байгууллагаас олгосон эсхүл олгох эрх, бүрэн эрх (**Зөвшөөрөл** гэх) зэрэг хамаарах бөгөөд үүнд Зөвшөөрлийн сунгуулах, шинэчлэх эсхүл өөрчлөхтэй холбогдсон өргөдөл, хүсэлтийг хамааруулан ойлгоно.

Ажлын өдөр гэж Улаанбаатар хотод банкууд үндсэн үйл ажиллагаагаа явуулахаар нээлттэй байх, Бямба, Ням гарагаас бусад өдрийг ойлгоно.

Хамтран ажиллах гэрээ гэж Хавсралт С-д хавсаргасан, 2011 оны 11 дүгээр сарын 7-ны өдөр байгуулсан Хамтран ажиллах гэрээг ойлгоно.

Гэрээ хүчин төгөлдөр болох өдөр гэж энэхүү Гэрээнд бүх Талууд гарын үсэг зурсан өдрийг ойлгоно.

Амлалт(ууд) гэж Хөрөнгө оруулалтын гэрээ, БОННУ, холбогдох бусад хууль тогтоомж, стандарт буюу дагаж биелүүлэх шаардлагын хүрээнд (үүнд Сэдэвчилсэн хавсралтуудын эхний хэсэгт тухай бүр орсон буюу дурдсан аливаа зүйлсийг оруулан) Хамтран ажиллах орон нутгийн нийгэм, эдийн засгийн хөгжилтэй холбоотойгоор ОТ ХХК-аас хэрэгжүүлэх, хийх, хангах, гүйцэтгэх, үүрэг хүлээсэн буюу үүрэг хүлээх ОТ Төсөлд хамаарах аливаа үүргийг (үүнд практик, арга хэмжээ хувь нэмэр, дэмжлэг, төсөл, хөтөлбөрүүдийг оруулан) ойлгоно.

Удирдах зөвлөл дэх орон нутгийн гишүүн гэж Хавсралт 3-ын 2(а)-д заасны дагуу Өмнөговь аймаг болон Ханбогд сумаас томилогдсон этгээдийг ойлгоно.

Орон нутгийн мэдэгдэл гэснийг энэхүү Гэрээний 13.1(а)-т заасан утгаар ойлгоно.

Орон нутгийн төлөөлөгч гэж Хавсралт 2-ын 3(а)-д заасны дагуу Өмнөговь аймаг болон Ханбогд сумаас томилогдсон этгээдийг ойлгоно.

Гэрээт талбай гэснийг Хөрөнгө оруулалтын гэрээний 16.11-д заасан утгаар ойлгоно.

Санхүүгийн дэмжлэг гэснийг энэхүү Гэрээний 8.3-т заасан утгаар ойлгоно.

Хамтран ажиллах орон нутаг гэж Өмнөговь аймаг болон/эсхүл Түншлэгч сумдын нутаг дэвсгэрт багтах засаг захиргааны болон орон нутгийн нэгжийг (Монгол Улсын засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуульд тодорхойлсончлон) ойлгоно.

Үндсэн үйл ажиллагаа гэснийг Хөрөнгө оруулалтын гэрээний 1.5-д заасан утгаар ойлгоно.

Итгэмжлэгдсэн зөвлөх гэж Хавсралт 3-ын 3.4-т заасны дагуу томилогдсон этгээдийг ойлгоно.

ХДС гэж энэхүү Гэрээний 8-д заасны дагуу Талуудын байгуулах хуулийн этгээд болох Хөгжлийг Дэмжих Санг ойлгоно.

ХДС-ийн Удирдах зөвлөл гэж Хавсралт 3-ын 2-т заасны дагуу бүрдсэн удирдах зөвлөлийг хэлнэ.

ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн гишүүн гэж Удирдах зөвлөл дэх ОТ ХХК-ийн гишүүд, Удирдах зөвлөл дэх Орон нутгийн гишүүдийг ойлгох бөгөөд тухайлсан нөхцөлөөс хамааран тэдгээрийн аль нэгийг эсхүл хамтад нь ойлгоно.

ХДС-ийн Гүйцэтгэх захирал гэж ХДС-ийн гүйцэтгэх захирлаар тухай бүр томилогдсон этгээдийг ойлгоно.

ХДС-ийн Санхүүжилтийн шалгуур гэснийг Хавсралт 3-ын 6(с)-т заасан утгаар ойлгоно.

ХДС-д Ирүүлсэн санал гэж ХДС-д ирүүлсэн Төсөл эсхүл Хөтөлбөрийн тухай саналыг ойлгоно.

ХДС-ийн Протокол гэснийг Хавсралт 3-ын 11-т заасан утгаар ойлгоно.

Хууль гэж Төрийн эрх бүхий байгууллагаас баталж гаргасан Иргэний хууль, бусад хууль тогтоомж, тэдгээрт нийцүүлэн гаргасан эрх зүйн бусад баримт бичиг зэргийг оруулан Монгол Улсын хууль тогтоомжийг ойлгоно.

БОННУ гэж ОТ Төсөлд санхүүжилт авахад зориулж хийсэн 2012 оны 7 дугаар сарын 31-ний өдрийн ОТ Төслийн байгаль орчин, нийгмийн нөлөөллийн үнэлгээг ойлгоно.

Давагдашгүй хүчин зүйл гэж аливаа Талын хяналтаас гадуурх газар хөдлөлт, хүчтэй шуурга, гал түймэр, аянга цахилгаан, үер, ган зуд, цацраг идэвхт бохирдол зэргээр үл хязгаарлагдах байгалийн гамшигт үзэгдлүүд, олон улсын хил нэвтрэхийг хориглох (аль аль талаас), томоохон хэмжээний ажил хаялт болон гоц халдварт өвчний тархалт, дайн буюу дайн бүхий байдал зэрэг нийгэмд онцгой байдал үүсгэх нөхцөл байдлыг ойлгоно. ОТ ХХК-ийн бизнесийн хэвийн үйл ажиллагаа, түүний тасралтгүй байдалд ноцтойгоор нөлөөлөх эрх бүхий байгууллагын шийдвэр, эдийн засгийн өсөлт эрс буурах буюу хямралд орох, мөн үйл ажиллагааны гүйцэтгэл, үр ашиг эрс буурах зэрэг нь Давагдашгүй хүчин зүйлд хамаарна.

Төрийн эрх бүхий байгууллага гэж аливаа засгийн газар буюу түүнийг төлөөлөн үйл ажиллагаа явуулж, төрийн бүрэн эрхийг эдэлж, чиг үүргийг хэрэгжүүлж буй аливаа хуулийн этгээд, төрийн захиргааны байгууллага, санхүүгийн байгууллага, шүүх, комисс, хэрэг, маргаан хянан шийдвэрлэх байгууллага, яам, агентлаг, газар буюу нэгжийг ойлгоно.

Хөрөнгө оруулалтын гэрээ гэж Монгол Улсын Засгийн газар, Айвэнхоу Майнз Монголия Инк. ХХК (ОТ ХХК-ийн өмнөх нэр), Айвэнхоу Майнз Лимитед болон Рио Тинто Интернэшнл Холдингс Лимитед-ийн хооронд 2009 оны 10 дугаар сарын 9-ний өдөр байгуулсан гэрээг ойлгоно.

Санамж бичиг гэж Хавсралт А-д хавсаргасан, Талуудын хооронд 2011 оны 4 дүгээр сарын 8-ны өдөр байгуулсан Харилцан ойлголцлын санамж бичгийг хэлнэ.

Ашигт малтмалын тухай хууль гэж Монгол Улсын Ашигт малтмалын тухай (2006) хуулийг ойлгоно.

Ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрөл гэж (i) MV-006708, MV-006709 болон MV-006710 дугаар бүхий ашиглалтын тусгай зөвшөөрлүүд; (ii) Хөрөнгө оруулалтын гэрээний 15.5 болон 15.7.8-д тус тус заасны дагуу тухай бүр Хөрөнгө оруулалтын гэрээнд хамрагдсан аливаа бусад ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрлүүд; түүнчлэн (iii) энэ тодорхойлолтын (i)

буюу (ii)-т заасан ашигт малтмалын тусгай зөвшөөрлийн аливаа шинэчлэл, нэгтгэл, сунгалт, өөрчлөлт болон түүнийг солих зэргийг ойлгоно.

Мэдэгдэл гэснийг энэхүү Гэрээний 17.1-д заасан утгаар ойлгоно.

Үүргүүд гэж Хамтран ажиллах орон нутгийн нийгэм, эдийн засгийн хөгжлийг дэмжих зорилгоор Талууд энэхүү Гэрээний нөхцөлийн дагуу хийж гүйцэтгэх, хэрэгжүүлэхээр үүрэг хүлээсэн буюу үүрэг хүлээхээр тухай бүр Сэдэвчилсэн хавсралтуудын хоёр дахь хэсэгт заасан ОТ Төсөлд хамаарах арга хэмжээ, үйл ажиллагаа, төсөл, хөтөлбөрүүдийг ойлгоно.

Удирдах зөвлөл дэх ОТ ХХК-ийн гишүүн гэж Хавсралт 3-ын 2(b)-д заасны дагуу томилогдсон хүнийг ойлгоно.

ОТ ХХК-ийн Мэдэгдэл гэснийг энэхүү Гэрээний 13.1(b)(i)-т заасан утгаар ойлгоно.

ОТ Төсөл гэж Гэрээт талбайд буюу түүнтэй холбоотойгоор явуулах Үндсэн үйл ажиллагаа болон бусад бүх туслах үйл ажиллагаанаас бүрдэх "Оюу Толгой Төсөл"-ийг хэлнэ.

ОТ ХХК-ийн төлөөлөгч гэж Хавсралт 2-ын 3(b)-д заасны дагуу ОТ ХХК-аас сонгогдсон этгээдийг ойлгоно.

Талууд гэснийг Өмнөговь аймаг, Ханбогд сум болон ОТ ХХК гэж, харин Тал гэснийг тухайн нөхцөлөөс хамааран эдгээрийн аль нэгийг ойлгоно.

Түншлэгч сумд гэж Өмнөговь аймгийн Ханбогд, Баян-Овоо, Манлай болон Даланзадгад сумдыг ойлгоно.

Үйл явцын гэрээ гэж Хавсралт В-д хавсаргасан, 2012 оны 9 дүгээр сарын 7-ны өдөр байгуулсан Үйл явцын гэрээг ойлгоно.

Бүтээгдэхүүн гэснийг Хөрөнгө оруулалтын гэрээний 16.40-д заасан утгаар ойлгоно.

Хөтөлбөр гэж тухайн бүр ХДС-ийн Удирдах зөвлөлөөс баталсан бодлого, журамд заасны дагуу ХДС-ээс санхүүжүүлэхээр баталсан Өмнөговь аймаг болон Түншлэгч сумдыг хөгжүүлэх буюу түүний нийгэм, эдийн засгийн тогтвортой хөгжлийг дэмжих зорилгоор хэрэгжүүлэх аливаа биет бус үйл ажиллагааг ойлгоно.

Төсөл гэж тухай бүр ХДС-ийн Удирдах зөвлөлөөс баталсан бодлого, журамд заасны дагуу ХДС-аас санхүүжүүлэхийг дэмжиж баталсан Өмнөговь аймаг болон Түншлэгч сумдад үр өгөөж бий болгох буюу тэдгээрийн нийгэм, эдийн засгийн тогтвортой хөгжлийг дэмжих зорилгоор баригдсан аливаа биет зүйл, барилга, байгууламжийг ойлгоно.

Нийтийн зориулалттай дэд бүтцийн байгууламж/үйлчилгээ гэснийг Хөрөнгө оруулалтын гэрээний 7.14-т заасан утгаар ойлгоно.

Харилцааны хороо гэж энэхүү Гэрээний 4-т заасны дагуу байгуулагдаж, Төлөөлөгчдөөр удирдуулж, Хавсралт 2-т заасан зарчмууд болон тухай бүр Төлөөлөгчдөөс баталсан аливаа бусад бодлого, зааврын дагуу үйл ажиллагаагаа явуулдаг хороог ойлгоно.

Харилцааны хорооны нарийн бичиг гэж Хавсралт 2-ын 6-д заасны дагуу томилогдсон этгээдийг ойлгоно.

Төлөөлөгчид гэж ОТ ХХК-ийн болон Сумдын төлөөлөгчдийг ойлгох бөгөөд тухайн нөхцөлөөс хамаарч тэдгээрийн аль нэгийг эсхүл бүгдийг нь ойлгоно.

Рио Тинто гэснийг Англи болон Уэлсийн хуулийн дагуу үүсгэн байгуулагдсан, Нэгдсэн Вант Улс, Лондон хот, Ийстборн Тиррэйс – 2, W26LG хаягт байрлах Рио Тинто Интернэшнл Холдингс Лимитед гэж ойлгоно.

Татвар гэснийг Хөрөнгө оруулалтын гэрээний 16.56-д заасан утгаар ойлгох бөгөөд Татвар нь зохих утгыг өөртөө агуулна.

Сэдвийн үүргүүд, амлалтууд гэснийг Хавсралт 2-ын 2(b)-д заасан утгаар ойлгоно.

Сэдэвчилсэн хавсралт гэж Хавсралт 4 –өөс 10-ыг ойлгоно.

2. Тайлбар

Агуулга нь өөрөөр заагаагүй бол энэхүү Гэрээнд:

- (a) Үндэслэл, гарчиг болон дэд гарчигууд нь гагцхүү лавлагааны зорилготой бөгөөд энэхүү Гэрээний тайлбарт нөлөөлөхгүй;
- (b) ганц тоогоор илэрхийлсэн үгс нь олон тоог, олон тоон дээр илэрхийлсэн үгс нь ганц тоог илэрхийлнэ;
- (c) “оруулан/түүний дотор” буюу түүнтэй адил төстэй үг хэллэг нь түүгээр хязгаарлагдсан гэсэн утгыг агуулсан гэж үзэхгүй;
- (d) хэрэв үг тодорхойлогдсон бол түүний хэл зүйн бусад хэлбэрүүд нь түүнтэй ижил утгыг агуулна;
- (e) хуулийн этгээд буюу хүн гэдэгт хувь хүн, компани, нөхөрлөл, сан, холбоо болон бусад хамтрал, нэгдэл хамаарна;
- (f) энэхүү Гэрээний аль нэг Тал гэдэгт тухайн Талын эрх залгамжлагч болон зөвшөөрөгдсөн эрх шилжүүлэн авагч хамаарна;
- (g) тухайн зүйлийг хийж гүйцэтгэх шаардлагатай өдөр нь Ажлын өдөр биш байвал уг зүйлийг дараагийн Ажлын өдөрт заавал хийж гүйцэтгэнэ;
- (h) хууль тогтоомж, журам, стандартад тэдгээрийн холбогдох нэмэлт, өөрчлөлт, шинэчилсэн найруулга зэрэг хамаарах бөгөөд хууль гэдэгт тухайн хуулийн үндэслэн гаргасан буюу баталсан аливаа дүрэм, журам, тушаал зэрэг орно;
- (i) гэрээ, баримт бичиг гэдэгт уг гэрээ буюу баримт бичигт тухай бүр оруулсан нэмэлт, өөрчлөлт, шинэчилсэн найруулга зэрэг хамаарна;
- (j) хэрэв Төрийн эрх бүхий байгууллага солигдсон буюу татан буугдсан бол түүнийг орлох байгууллага буюу уг байгууллагын чиг үүргийг хамгийн ойролцоо хэрэгжүүлж буй байгууллагыг хамааруулж ойлгоно;
- (k) нэгээс дээш тооны этгээдийн хооронд байгуулсан амлалт буюу гэрээ нь тэдгээрийн хувьд хамтдаа болон тус тусдаа заавал дагаж мөрдөх үүргийг үүсгэнэ.

Хавсралт 2 – Харилцааны хороо

1. Зорилго

Харилцааны хороо нь Өмнөговь аймаг, ОТ ХХК болон Хамтран ажиллах орон нутаг дахь Түншлэгч Сумдын хоорондын аливаа хамтын ажиллагаанд хяналт тавьж ажиллана. Энэ нь орон нутгийн засаг захиргаа, орон нутгийн төлөөлөгчид болон ОТ ХХК-ийн үйл ажиллагаа хариуцсан ахлах менежерүүд ОТ Төслийн үйл ажиллагаанаас Өмнөговь аймаг болон Түншлэгч сумдад тулгарч буй өнгөрсөн, одоо болон ирээдүйн нөлөөллийг хэлэлцэж, дүгнэх зорилгоор хоорондоо тогтмол уулзана. Уулзалт нь дараах үндсэн хоёр зорилготой байна:

- (a) орон нутгийн оролцоо шаардсан аливаа Үүрэг, Амлалтын талаар олон талыг хамарсан, ил тод хэлэлцүүлэг өрнүүлэх;
- (b) ХДС-д Ирүүлсэн саналын талаарх баримтуудыг хянан хэлэлцэж, түүний хэрэгжих боломж, дарааллын талаар ХДС-ийн Санхүүжилтийн шалгуур, ялангуяа засаг захиргааны бодлого, төлөвлөлт, ОТ Төслийн урт хугацааны хөгжлийн чиглэл болон Талуудын урт хугацааны тогтвортой хөгжлийн талаарх нэгдсэн алсын төсөөллийг харгалзан үзэж, ХДС-ийн Удирдах зөвлөлд зөвлөмж өгөх.

2. Чиг үүрэг

Харилцааны хороо нь дараах чиг үүргийг хэрэгжүүлнэ:

- (a) Талуудын хоорондын эерэг харилцааг хадгалах, түүнд дэмжлэг үзүүлэх;
- (b) Сэдэвчилсэн хавсралтад заасан сэдвийн асуудлаар хүлээсэн Үүргүүд, Амлалтуудын (**Сэдвийн үүргүүд, амлалтууд**) хэрэгжилтийн явцад ОТ ХХК-ийн холбогдох мэргэжилтнүүд зохион байгуулах явцын талаарх хуралд оролцох, тогтмол тайлан хүлээж авах зэргээр хяналт тавих (зохимжтой тохиолдолд хэрэгжилтийн талаар протоколууд хөтлөх);
- (c) Сэдвийн үүргүүд, амлалтуудын хэрэгжилтийн үр дүн, нөөц хуваарилалт болон үйл ажиллагааны ололт амжилт, бэрхшээлийн талаар Талуудад тайлан хүргүүлэх;
- (d) Талуудад Сэдвийн үүргүүд, амлалтуудын хэрэгжилтийг хэрхэн сайжруулах талаар зөвлөмж хүргүүлэх, мөн Сэдэвчилсэн хавсралтад оруулах нэмэлт өөрчлөлтийг хэлэлцүүлэхээр Талуудад санал болгох;
- (e) БОННУ болон түүний дагуу ОТ ХХК-ийн хүргүүлсэн бүх тайлангийн хувиудыг хүлээн авч, хянах замаар байгаль орчин, нийгмийн нөлөөлөлд холбогдох Амлалтуудыг ойлгох, улмаар эдгээр Амлалтуудыг хэрэгжүүлэх, түүнд хяналт тавихад идэвхтэй оролцох.

3. Харилцааны хорооны Бүрэлдэхүүн

Харилцааны хороо нь дараах бүрэлдэхүүн бүхий нийт 13 гишүүнтэй байна:

- (a) ОТ ХХК-д бичгээр мэдэгдсэний үндсэн дээр Өмнөговь аймаг болон Ханбогд сумдаас хамтран томилсон 9 төлөөлөгч (**Орон нутгийн төлөөлөгчид**);
- (b) Өмнөговь аймаг болон Ханбогд суманд бичгээр мэдэгдсэний үндсэн дээр ОТ ХХК-аас томилсон 4 төлөөлөгч (**ОТ-ийн төлөөлөгчид**).

Талууд нь тэдгээрийн томилсон Төлөөлөгчид Харилцааны хорооны бүх хуралд оролцож, энэхүү Хавсралт 2-т заасан шаардлагууд, Харилцааны хороо болон энэхүү Хавсралт 2-ийн 5-т заасны дагуу байгуулагдсан Ажлын хэсгийн чиг үүрэг, удирдлагыг хэрэгжүүлэхтэй холбоотой гаргасан аливаа дүрэм, журамд нийцэж ажиллах нөхцөлийг бүрдүүлэх зорилгоор хичээж ажиллана.

4. Ажлын хэсгүүд

Харилцааны хороо нь шаардлагатай тохиолдолд тодорхой Сэдвийн үүрэг, амлалтуудын хэрэгжилтийг хариуцах, мөн Сэдэвчилсэн хавсралтад оруулахаар санал болгох нэмэлт, өөрчлөлтүүдийн талаар Харилцааны хороонд зөвлөмж өгөх зорилгоор тодорхой Сэдэвчилсэн хавсралтуудыг хянаж үзэх, дүгнэх үүрэг бүхий ажлын хэсэг (тус бүр нь **Ажлын хэсэг**)-ийг томилж ажиллуулна.

Ажлын хэсэг тус бүрд доод тал нь ОТ ХХК-ийн нэг Төлөөлөгч, Орон нутгийн нэг төлөөлөгч байх бөгөөд Харилцааны хорооны гишүүн биш боловч холбогдох туршлага, ур чадварыг нь харгалзан сонгосон, томилогдсон этгээдүүдээс мөн бүрдэж болно.

Харилцааны хороог үүсгэн байгуулснаас эхлэн дор дурдсан Сэдэвчилсэн хавсралтуудыг хариуцсан дараах Ажлын хэсгүүдтэй байхаар тусгасан болно. Үүнд:

- (a) Гурван Талт Зөвлөл – Хавсралт 4, Хавсралт 5 болон Хавсралт 6;
- (b) Үндэсний Түүх, Соёл, Аялал Жуулчлалын ажлын хэсэг – Хавсралт 7;
- (c) Нийгмийн Суурь Үйлчилгээний ажлын хэсэг – Хавсралт 8;
- (d) Орон Нутгийн Бизнес, Худалдан Авалтын ажлын хэсэг – Хавсралт 9;
- (e) Дэд Бүтэц, хөрөнгө оруулалтын Төслүүдийн ажлын хэсэг – Хавсралт 10.

Ажлын хэсэг тус бүр нь тухайн Ажлын хэсгийн удирдлага, үйл ажиллагаатай холбоотой дүрэм, журмын төслийг Харилцааны хороонд санал болгоно.

5. Удирдлага

Харилцааны хороо нь Харилцааны хороо болон түүний Ажлын хэсэг тус бүр дагаж мөрдөх удирдлага, үйл ажиллагааны нарийвчилсан дүрэм, журмыг энэхүү Хавсралт 2-т нийцүүлэн батална.

6. Харилцааны хорооны нарийн бичиг

ОТ ХХК нь Харилцааны хорооны нарийн бичгийн үүргийг гүйцэтгэх ба дор дурдсан болон бусад үүргүүдтэй байна. Үүнд:

- (a) Харилцааны хорооны хурлыг зарлан хуралдуулах;
- (b) Харилцааны хорооны хурлын мэдэгдэл, хурлаар хэлэлцэх асуудал болон аливаа бусад мэдээллийг бэлтгэх, хүргүүлэх;
- (c) Харилцааны хорооны хурлын тэмдэглэлийг бэлтгэж Төлөөлөгчдөд хүргүүлэх;
- (d) Харилцааны хорооны хурлын өмнө болон дараа нь тус хурал дээр хэлэлцсэн асуудлуудаар мэдээлэл өгөх үүднээс Ажлын хэсгүүд, орон нутгийн иргэдтэй хурал, уулзалт зохион байгуулах;
- (e) ХДС-д Ирүүлсэн саналын талаар ХДС-ийн Гүйцэтгэх захиралтай харилцах.

7. Хурал

Харилцааны хороо нь улирал тутамд буюу шаардлагатай тохиолдолд үүнээс олон удаа хуралдана. Харилцааны хороо нь Дарга (Дарга нар)-аа томилно. Түншлэгч сумдын иргэд, аж ахуй нэгж, байгууллага болон ОТ ХХК-ийн ажилтнууд Харилцааны хорооны хуралд ажиглагчаар оролцож болно. Харилцааны хорооноос зөвшөөрсөн бол бусад этгээд Харилцааны хорооны хуралд ажиглагчаар оролцож болно.

8. Хурлын ирц

ОТ ХХК-ийн Төлөөлөгчдийн 2/3-оос доошгүй, Орон нутгийн төлөөлөгчдийн 2/3-оос доошгүй төлөөлөгчид оролцсоноор Харилцааны хорооны хурлын ирц бүрдсэнд тооцно. Хэрвээ хурлыг товлосон цагаас хойш 90 минутын хугацаанд ирц бүрдээгүй бол товлосон цагаас хойш 48 цагаар хойшлуулан товлон. Хэрвээ хойшлуулан товлосон хурлыг товлосон цагаас хойш 30 минутын дотор хурлын ирц бүрдээгүй бол тухайн үед хүрэлцэн ирсэн Төлөөлөгчдийг хурлын ирц бүрдүүлсэнд тооцно. Харилцааны хороо нь хурлыг эхлүүлэх хурлын ирц бүрдээгүй бол хурал дээр аливаа асуудлыг хэлэлцэхгүй.

9. Санал өгөх ба шийдвэр гаргах

ХДС-д Ирүүлэх саналтай холбогдуулан Харилцааны хорооноос гаргах зөвлөмж бүхий аливаа шийдвэрийг тухайн хуралд оролцсон саналын эрхтэй нийт Төлөөлөгчдийн энгийн олонхийн саналаар батална.

Харилцааны хорооны бусад бүх шийдвэрийг тухайн үед хуралд оролцсон саналын эрхтэй бүх Төлөөлөгчид санал нэгтэй батална.

Хэлэлцэх аливаа асуудлын хувьд сонирхлын зөрчилтэй байж болох Төлөөлөгч байгаа бол тухайн Төлөөлөгч нь сонирхлын зөрчил байж болзошгүй талаар мэдэгдэх шаардлагатай бөгөөд Харилцааны хороо (сонирхлын зөрчилтэй Төлөөлөгчийг оролцуулахгүйгээр) тухайн Төлөөлөгч тухайн асуудлаар санал өгөх эрхтэй эсэхийг шийдвэрлэнэ.

Түүнчлэн, Харилцааны хороо нь эчнээ санал хураалтаар бичгээр шийдвэр гаргаж болох бөгөөд уг шийдвэрт тус хорооны бүх Төлөөлөгчид гарын үсэг зурна.

10. ХДС-тай харилцах

Харилцааны хороо болон ХДС нь хоорондоо нягт уялдаа холбоотой ажиллах боловч харилцан бие даасан байдлаар ажиллана. Харилцааны хороо нь энэхүү Хавсралт 2-ын 1(b)-д заасны дагуу ХДС-д зөвлөмж өгнө.

Хувь хүн Харилцааны хороо ба ХДС-ийн Удирдах зөвлөлд давхар гишүүнчлэлтэй байхыг хориглохгүй боловч ОТ ХХК-ийн болон Орон нутгийн төлөөлөгчдөөс зөвхөн нэг нэг хүн нэгэн зэрэг ХДС-ийн болон Удирдах зөвлөлийн аль алиных нь гишүүн байж болно.

Харилцааны хорооны болон ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн хурлууд нь ижил төстэй давтамжтайгаар буюу дараагийн хурлаас өмнө нэг нь нөгөөдөө асуудлаа шийдвэрлэх боломж олгох үүднээс доод тал нь нэг сарын зайтай хуралдана.

11. ХДС-д Ирүүлсэн Саналууд

Харилцааны хороо нь ХДС-ийн Протоколын талаар ХДС-ийн Удирдах зөвлөлтэй харилцан тохиролцоно.

Харилцааны хороон дахь болон тус хорооны нарийн бичгээр ажиллаж буй Талуудын Төлөөлөгчид нь ХДС-н Удирдах зөвлөл болон ХДС-ийн Гүйцэтгэх захиралтай ХДС-д

Ирүүлсэн саналыг ХДС-ийн Протоколд заасны дагуу хянах, үнэлгээ хийх, шийдвэрлэх зорилгоор хамтран ажиллахад Талууд бүхий л хүчин чармайлтаа гаргаж ажиллана.

Хавсралт 3 - Хөгжлийг Дэмжих Сан

1. Зорилго

Хөгжлийг дэмжих сан (ХДС) нь Өмнөговь аймгийн тогтвортой хөгжлийг дэмжихэд зориулж ОТ ХХК өөрийн санаачилгаар энэхүү Гэрээний 8.3-т заасны дагуу ХДС-д оруулах санхүүгийн дэмжлэгийг удирдан зохицуулна. ХДС-ийн санхүүжилтээр хөгжлийг дэмжих нь Үүрэг, Амлалтуудын хэрэгжилтэд дэмжлэг үзүүлж болно. ХДС нь Хамтран ажиллах орон нутгийн нийгмийн дэд бүтэц, эдийн засгийн оролцоог өргөжүүлэхэд чиглэсэн Төсөл, Хөтөлбөрүүдэд дэмжлэг үзүүлэх замаар Өмнөговь аймгийн иргэд, аж ахуйн нэгж байгууллагын сайн сайхан байдал, чадавхыг нэмэгдүүлэхийг зорино.

2. ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн бүрэлдэхүүн

ХДС-ийн Удирдах зөвлөл нь дор дурдсанаар бүрдэж нийт 7 гишүүнтэй байна. Үүнд:

- (a) Өмнөговь аймаг болон Ханбогд сум хамтран ОТ ХХК-д бичгээр мэдэгдэн томилсон гурван гишүүн (**Удирдах Зөвлөлийн Орон нутгийн Гишүүд**);
- (b) Өмнөговь аймаг болон Ханбогд суманд бичгээр мэдэгдэн ОТ ХХК-с томилсон дөрвөн гишүүн (**Удирдах Зөвлөлийн ОТ ХХК-ийн Гишүүд**).

Тал тус бүр нь өөрийн томилсон ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн гишүүдийг Хавсралт 3-ын шаардлагад нийцэн ажиллаж ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн бүх хуралд оролцож, энэхүү Хавсралт 3-ын 6-д заасан шаардлагын дагуу баталсан ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн удирдлага, чиг үүрэг, үйл ажиллагааны тухай аливаа дүрэм, журамд нийцүүлэн үйл ажиллагаа явуулахад анхааран бүхий л хүчин чармайлт гаргаж ажиллана.

ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн гишүүд нь зөвхөн санаатай, илт хайхрамжгүй үйлдэл, эс үйлдэлдээ хуульд заасан хэмжээнд хариуцлага хүлээнэ.

3. Чиг үүрэг

3.1 ХДС-н Удирдах зөвлөл

ХДС-ийн Удирдах зөвлөл нь ХДС-д Ирүүлэх саналуудыг хүлээн авах, хянах, батлах эсхүл батлахгүйгээр шийдвэрлэх чиг үүрэг хэрэгжүүлнэ.

3.2 ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн гишүүд

ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн гишүүд нь дараах үүрэг хүлээнэ:

- (a) ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн хуралд оролцох;
- (b) хүлээн авсан саналуудыг зохих ёсоор хянан хэлэлцэх;
- (c) санхүүжилтийг хэрхэн хуваарилах болон ХДС- д Ирүүлсэн саналуудаас алийг нь дэмжихийг шийдвэрлэх;
- (d) энэхүү Хавсралт 3-ын 4 дэх хэсэгт заасны дагуу ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн зөвшөөрлөөр аливаа Дэд хороонд орж ажиллах;
- (e) ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн бүх хурлын тэмдэглэлд үнэн зөв болохыг батлан гарын үсэг зурах;
- (f) ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн гишүүн тодорхой асуудалтай холбоотойгоор ашиг сонирхлын зөрчил үүсч болзошгүй тухайгаа мэдэгдсэн бол тухайн асуудлыг

хэлэлцэн шийдвэрлэх явцад тухайн ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн гишүүнийг оролцуулахгүй байх эсэхийг шийдэх;

- (г) Төсөл, Хөтөлбөрүүдийн хэрэгжилт, санхүүжилтийн талаарх мэдээллээр Харилцааны хороог тогтмол хангах.

3.3 Удирдах Зөвлөлийн Дарга

ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн гишүүдийн саналаар Удирдах зөвлөлийн даргыг сонгох бөгөөд тэрбээр дараах нэмэлт үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ:

- (а) ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн хурлыг даргалах;
- (б) Төсөл, Хөтөлбөрүүдийн санхүүжилтийн бүртгэл болон цаашид хэрэгжүүлэх дэмжлэгийг тогтмол хянах;
- (с) олон нийтийн арга хэмжээнд ХДС-г төлөөлөн оролцох ба ХДС-д хамтарсан санхүүгийн эх үүсвэр олох, тодорхой Төсөл, Хөтөлбөрийг хамтран хэрэгжүүлэгч хайхад ХДС-г төлөөлөх. Энэхүү үүргийг ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн гэрээгээр төлөөлүүлэн гүйцэтгүүлж болно.

3.4 Итгэмжлэгдсэн зөвлөх

ХДС-ийн Удирдах зөвлөл нь ХДС-ээс санхүүжигдэх хөндлөнгийн Итгэмжлэгдсэн зөвлөхтэй байх ба уг Итгэмжлэгдсэн зөвлөх нь ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн үйл ажиллагааны удирдлагыг дэмжих, түүнийг энэхүү Гэрээнд нийцүүлэн үй ажиллагаагаа явуулахад дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн хуралд оролцоно. Удирдах зөвлөл дэх хөндлөнгийн Итгэмжлэгдсэн зөвлөх нь дараах үүрэг хариуцлагыг хүлээнэ:

- (а) ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн бүх хуралд оролцоно;
- (б) ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн даргаар дамжуулан татвар, хууль эрх зүй болон удирдлагын асуудлаар ХДС-ийн Итгэмжлэгдсэн зөвлөх нь өөрийн мэдлэг, мэргэшлийн хэмжээнд зөвлөгөө өгөх ба боломжгүй бол асуултуудыг тэмдэглэж аван шаардлагатай бол дараагийн хуралд зөвлөгөөг бэлдэж оруулна;
- (с) ХДС-ийн Удирдах зөвлөл нь энэ Гэрээ, ХДС-ийн Санхүүжилтийн шалгуур болон Хавсралт 3-ын 6(b)-д заасны дагуу батлагдсан ХДС-ийн дүрэм, журамд заасны дагуу удирдлагыг хэрэгжүүлж буй эсэхэд хяналт тавина;
- (d) бүх шаардлагууд зохих ёсоор хангагдсан гэж үзвэл хурлын бүх тэмдэглэлд хамтран гарын үсэг зурж, санхүүгийн зарцуулалтыг хамтран шийдвэрлэнэ.

3.5 ХДС-ийн Гүйцэтгэх Захирал

ХДС-ийн Удирдах Зөвлөл нь ХДС-ийн Удирдах зөвлөл ба ХДС-ийн Гүйцэтгэх захирал нарын хооронд байгуулсан үйлчилгээ үзүүлэх гэрээгээр болон ХДС-ийн Удирдах зөвлөлөөс тогтоосон эрх хэмжээ, үүрэг хариуцлагын хүрээнд ажиллах ХДС-ийн Гүйцэтгэх захирлыг томилно.

4. Дэд хороод

Шаардлагатай тохиолдолд ХДС нь Төсөл, Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хянах болон тодорхой үйл ажиллагаа, төсөл, хөтөлбөрийн ажлыг удирдах дэд хороо (тус бүр нь **Дэд хороо**) байгуулж болно. Дэд хороо тус бүрт Орон нутгийн удирдах зөвлөлийн гишүүн болон ОТ-н Удирдах зөвлөлийн гишүүн тус бүрээс доод тал нь нэгийг оролцуулах бөгөөд ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн гишүүнчлэлгүй, зохих туршлага, ур чадвар бүхий хүнийг дэд хороонд оруулж болно.

Дэд хороо тус бүр нь өөрийн чиг үүрэг болон удирдлагыг хэрэгжүүлэх дүрэм, журмыг хэлэлцүүлэхээр ХДС-ийн Удирдах зөвлөлд санал оруулна.

5. Удирдлага болон Ажлын алба

ХДС нь өөрийн гүйцэтгэх удирдлагын болон нарийн бичгийн даргын ажлын албаны чиг үүргийг ХДС-ийн жилийн нийт төсвөөс олгосон бага хэмжээний төсвөөр удирдан явуулах бөгөөд энэхүү зорилгоор ХДС-ийн Гүйцэтгэх захирал жилийн төсвийг бэлтгэж ХДС-ийн Удирдах зөвлөлөөр батлуулна. Зөвшөөрөгдөх захиргааны зардал нь:

- (a) ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн гишүүний хуралд оролцох зардал;
- (b) ХДС Гүйцэтгэх захирал болон захиргааны ажилтны цалин хөлс;
- (c) хурал болон томилолтын зардлууд;
- (d) хөндлөнгийн хяналт болон зөвлөхүүд (шаардлагатай бөгөөд ХДС-ийн Удирдах зөвлөл баталсан);
- (e) хэвлэл болон вэб хуудас;
- (f) Итгэмжлэгдсэн зөвлөхийн зардал зэрэг болно.

6. Удирдлага болон ХДС-ийн Санхүүжилтийн шалгуур

ХДС-ийн Удирдах зөвлөл нь дараах зүйлийг батална:

- (a) ХДС-ийн алсын хараа болон урт хугацааны стратеги, төлөвлөгөө;
- (b) ХДС-ийн Удирдах зөвлөл болон энэхүү Хавсралт 3-т нийцсэн Дэд хорооны чиг үүрэг, удирдлагын нарийвчилсан дүрэм болон журам;
- (c) төрийн бодлого, төлөвлөлт, ОТ Төслийн урт хугацааны хөгжлийн чиглэл болон Талуудын хамтын урт хугацааны тогтвортой хөгжлийн алсын хараа зэргийг харгалзан үзэх, ХДС-аас санхүүжигдэх Төсөл, Хөтөлбөрүүдийн шаардлагыг хангах болон сонгон шалгаруулалтын нарийвчилсан шалгуур үзүүлэлтүүд (**ХДС-ийн Санхүүжилтийн шалгуур**);
- (d) арилцааны хорооны хамт ХДС-ийн Протоколыг.

ХДС нь энэхүү Гэрээний 8.1-т заасны дагуу Талуудын харилцан зөвшөөрсөн Дүрмийн дагуу үүсгэн байгуулагдаж, Хавсралт 3-ын энэхүү 6 дахь хэсэгт дурдсан баримт бичиг нэг бүр нь ХДС-ийн Удирдах зөвлөлөөр батлагдтал ХДС-ээс аливаа Төсөл, Хөтөлбөрт санхүүжилт олгохгүй.

7. Хурал

ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн хурлыг улирал тутам хийх бөгөөд шаардлагатай тохиолдолд түүнээс олон удаа хуралдана.

ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн гишүүн бус этгээд нь ХДС-ийн Удирдах зөвлөл илт зөвшөөрсөн тохиолдолд хуралд оролцож болно.

8. Хурлын хүчинтэй ирц

ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн хурлын хүчинтэй ирц ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн бүх гишүүдээс бүрдэнэ. Хурлын ирц ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн хурлыг товлосон цагаас хойш 60 минутын дотор бүрдээгүй бол хурлыг товлосон цагаас 48 цагаар хойшлуулна.

Хойшлогдсон хурал товлогдсон цагаас 30 минутын дотор хурлын ирц бүрдээгүй бол ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн хүрэлцэн ирсэн гишүүд хүчинтэй ирцийг бүрдүүлнэ.

ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн гишүүд зөвлөлийн даргад урьдчилан бичгээр мэдэгдэж ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн хуралд төлөөлөн оролцох хүнийг томилж болно. ХДС-ийн Удирдах зөвлөл нь хурлын эхэнд хурлын хүчинтэй ирц бүрдтэл ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн хурлаар аливаа асуудлыг хэлэлцэхгүй.

9. Шийдвэр гаргах явц

Ерөнхий үндэслэл

Итгэмжлэгдсэн зөвлөх нь аливаа асуудлаар санал өгөх эрхгүй байна.

ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн ХДС-д Ирүүлсэн саналаас бусад бүх шийдвэрийг тухайн хуралд оролцож буй саналын эрхтэй нийт гишүүд санал нэгтгэйгээр шийдвэрлэнэ.

Шийдвэр гаргах асуудлаар ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн гишүүнд ашиг сонирхлын зөрчил үүсч болзошгүй бол тухайн гишүүн нь ашиг сонирхол үүсч болзошгүй тухайгаа ХДС-ийн Удирдах зөвлөлд мэдэгдэнэ. Энэ тохиолдолд тухайн гишүүн хэлэлцэж буй асуудлаар санал өгч болох эсэхийг ХДС-ийн Удирдах зөвлөл (тухайн гишүүнийг оруулахгүйгээр) шийднэ.

ХДС-д Ирүүлсэн саналтай холбоотой шийдвэр

ХДС-ийн Удирдах зөвлөлөөр шийдвэрлүүлэхээр ирүүлсэн ХДС-ийн саналыг тухайн хуралд оролцож буй ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн саналын эрхтэй нийт гишүүд санал нэгтгэйгээр шийдвэрлэнэ.

Хэрэв ХДС-д ирүүлсэн санал ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн хурлаар батлагдаагүй бол тухайн саналыг дахин хянаж үзэх, сайжруулахаар Харилцааны хороонд хүргүүлнэ. Харилцааны хороо нь тухайн саналыг хэлэлцүүлэхээр дараагийн ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн хурал (**Зөвлөлийн хоёр дахь хурал**)-д дахин оруулж оруулж болно.

Зөвлөлийн хоёр дахь хурлаар ХДС-д Ирүүлсэн саналыг ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн тухайн хуралд оролцож буй саналын эрхтэй гишүүдийн олонхийн саналаар батална.

ХДС-д Ирүүлсэн саналыг санхүүжүүлэх эсэхийг шийдвэрлэхэд ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн гишүүд зохих ёсоор авч үзэх бөгөөд ХДС-ийн Санхүүжилтийн шалгуур болон Харилцааны хорооноос ирүүлсэн санал зөвлөмжийг харгалзаж үзнэ.

ХДС-ийн Удирдах зөвлөл нь эчнээ санал хураалтаар бичгээр шийдвэр гаргаж болох бөгөөд үүнд ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн бүх гишүүд гарын үсэг зурсан байна.

10. Харилцааны хороотой харилцах

ХДС болон Харилцааны хороо нь хоорондоо нягт уялдаа холбоотой байх боловч бие даасан байдлаар ажиллана. Өмнөговь аймаг болон Түншлэгч сумдын төлөвлөгөөтэй уялдсан 3 жилийн ажлын төлөвлөгөө болон 5 жилийн стратегийг боловсруулахад Харилцааны хороо нь ХДС-д тусалцаа үзүүлж, зөвлөмж өгч ажиллана.

ХДС-ийн Удирдах зөвлөл болон Харилцааны хороонд давхар гишүүнчлэлтэй хүн байхыг хязгаарлахгүй. Гэхдээ ямар ч тохиолдолд Харилцааны хороо болон ХДС-ийн Удирдах зөвлөлд Орон нутгийн болон ОТ ХХК-н төлөөлөгчдөөс давхар гишүүнчлэлтэй хүн тус бүр нэг байж болно.

ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн болон Харилцааны хорооны хурлууд нь хоорондоо хамгийн багадаа нэг сарын зайтайгаар ээлжилж явагдана. Ингэснээр нэг нь нөгөөдөө хандаж гаргасан аливаа асуудалд дараагийн хурал болохоос өмнө хариу өгөх боломж бүрдүүлнэ.

11. ХДС-д Ирүүлсэн санал

ХДС-ийн Удирдах зөвлөл нь ХДС-д Ирүүлсэн саналыг хянах, үнэлэх, мөн шийдвэр гаргах үйл ажиллагааны талаарх протокол (ХДС-ийн Протокол)-ийг Харилцааны хороотой зөвшилцөнө. ХДС-ийн Протокол нь дараах зарчмуудад нийцсэн байна. Үүнд:

- (a) ХДС-д Ирүүлсэн саналыг ХДС-д хүлээлгэн өгсөн байна;
- (b) ХДС-ийн Гүйцэтгэх захирал нь ХДС-д Ирүүлсэн саналыг ХДС-ийн Санхүүжилтийн шалгуурыг хангаж байгаа эсэхийг үнэлнэ;
- (c) Хэрвээ ХДС-д Ирүүлсэн санал нь ХДС-ийн Санхүүжилтийн шалгуурыг хангаж байвал ХДС-ийн Гүйцэтгэх захирал нь Харилцааны хорооны нарийн бичигтэй ХДС-д Ирүүлсэн саналыг хэлэлцэх ба ХДС-д Ирүүлсэн саналын талаар зохих этгээд(үүд) (түүний дотор Харилцааны хорооны аливаа гишүүд, орон нутгийн төрийн захиргааны байгууллагын ажилтнууд, ОТ ХХК-ийн ажилтнууд болон холбогдох мэргэжилтнүүдээс)-ээс нэмэлт мэдээлэл болон санал (**Нэмэлт зөвлөгөө**) авахаар хандаж болно;
- (d) ХДС-д Ирүүлсэн саналыг Харилцааны хороонд хянуулахаар хүргүүлнэ. Харилцааны хороо нь ХДС-д Ирүүлсэн саналтай холбоотойгоор ХДС-ийн Удирдах зөвлөлд зөвлөмж өгөхөд шаардлагатай Нэмэлт зөвлөгөөг мөн авч болно;
- (e) Харилцааны хороо нь ХДС-д Ирүүлсэн саналын талаарх өөрийн зөвлөмж болон тухайн хөтөлбөртэй холбоотой бүх баримт бичгүүдийг (анхны хүсэлт болон бүх Нэмэлт зөвлөгөөний хамт) хавсарган ХДС-д Ирүүлсэн саналыг ХДС-ийн Удирдах зөвлөлд хүргүүлнэ;
- (f) ХДС-ийн Удирдах зөвлөл нь аливаа ХДС-д Ирүүлсэн саналыг хянан үзээд батлах эсэхийг шийдвэрийг гаргахад туслах тухайн саналтай холбоотой Нэмэлт зөвлөгөөг Харилцааны хороо олж авч, ХДС-ийн Удирдах зөвлөлд гаргаж өгөхийг хүсч болно;
- (g) ХДС-ийн Удирдах зөвлөл нь ХДС-д Ирүүлсэн саналыг батлах эсэхийг эцэслэн шийдвэрлэнэ.

ХДС-д Ирүүлсэн аливаа саналыг ХДС-ийн Протоколд заасны дагуу Харилцааны хороо болон түүний нарийн бичиг нар хянан үзэж, үнэлж, тодорхойлоход Талуудын Төлөөлөгчид ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн гишүүд болон ХДС-ийн Гүйцэтгэх захиралтай хамтран ажиллах бөгөөд тийнхүү ажиллахад Талууд өөрсдөөс шалтгаалах бүхий л хүчин чармайлтыг гаргана.

12. ХДС-ийн үйл ажиллагаанд хяналт тавих, тайлагнах

ХДС-ийн Гүйцэтгэх захирал жилийн эцсийн санхүүгийн тайланг бэлтгэж Харилцааны хороонд хүргүүлнэ. Энэ Гэрээний 8.7-д заасны дагуу жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан нь олон нийтэд ил тод байх бөгөөд аудитаар баталгаажсан байна. ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн чиглэл, удирдамжийн дагуу ХДС-ийн Гүйцэтгэх захирал нь ХДС-ийн зорилго, хүртээмж болон ололт амжилтыг сурталчилсан мэдээлэл, материалыг бэлтгэж, нийтэд түгээнэ.

ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн сонгосон хөндлөнгийн үнэлгээ хийх этгээд ХДС-ийн үйл ажиллагаа болон түүний санхүүжүүлсэн Төсөл, Хөтөлбөрүүд нь ХДС-ийн зорилго,

зорилтонд нийцэж байгаа эсэхэд 3 жил тутамд үнэлгээ хийнэ. ХДС-ийн амжилтыг түүний эрхэм зорилго болон Хавсралт 3-ын 6(а)-д заасны дагуу баталсан урт хугацааны стратеги, төлөвлөгөөтэй харьцуулж дүгнэнэ.

ХДС-ийн стратегийн хяналтийг 6 жил тутам ХДС-ийн Удирдах зөвлөл болон Гүйцэтгэх захирал хийх бөгөөд шаардлагатай тохиолдолд хөндлөнгийн зөвлөхүүдийг энэхүү үйл ажиллагаанд оролцуулж болно. Стратегийн хяналтаар санхүүжилт хийх түвшин, ХДС-ийн дараагийн 6 жилийн зорилтууд болон уг зорилтод хүрэх арга замыг авч хэлэлцэнэ.

Хавсралт 4 – Усны Менежмент

ОТ ХХК-аас хэрэгжүүлэх шаардлагатай тодорхой Амлалтуудыг дараах байдлаар товчлон тусгасан болно. Эдгээр Амлалтуудын талаарх ойлголт, үр дагаврыг энэхүү Гэрээний 5.6 дахь хэсэгт тайлбарласан болно. Амлалтын талаарх зөв тайлбар, түүний хууль зүйн үр дагаврыг ойлгох үүднээс Амлалтын талаарх тайлбарыг агуулсан баримт бичгийг лавлаж харах нь зүйтэй. Олон тохиолдолд Үүргүүд, Амлалтуудад хамаарах холбогдох шаардлагууд, нөхцөлүүд болон хариу амлалтууд дор дурдсан Үүргүүд, Амлалтуудын хураангуйд ороогүй болно.

1. 1 дэх хэсэг – Амлалтууд

ОТ ХХК нь усны менежмент болон Түншлэгч сумдтай холбогдуулан дараах Амлалтуудыг өгч байна:

- (a) байгаль орчин, устай холбоотой үндэсний хууль тогтоомжид заасан шаардлагыг хэрхэн ханган ажиллаж байгааг 5 (тав) жил тутамд нэг удаа, түүнчлэн тухайн жил дууссанаас хойш 3 (гурав) сарын дотор хараат бус, эрх бүхий, мэргэжлийн байгууллагаар аудит хийлгэн шалгуулна. Аудитын шалгалтын үр дүнг байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлнэ.
- (b) Хөрөнгө оруулалтын гэрээний дагуу БОНБУ-ийн тайланд тодорхойлогдсон усны нөөцийн талбайн хүрээнд Хөрөнгө оруулалтын гэрээг байгуулах үед хэрэглэж байсан ус хэрэглэгчдийн хэрэглэж байсан ундны болон мал аж ахуйн хэрэгцээний усны хэмжээ, чанарыг одоогийн хэмжээнээс бууруулахгүй.
- (c) ОТ ХХК нь өөрийн хөрөнгөөр олж илрүүлсэн усны нөөцийг Түншлэгч сумдын ахуйн хэрэгцээнд, малчин өрхүүдэд болон хөдөө аж ахуйн үйл ажиллагааны зориулалтаар ашиглуулна.
- (d) Илрүүлсэн усны чанар ихээхэн хэлбэлзэж болзошгүй учраас ОТ ХХК нь эдгээр усны нөөцийг Түншлэгч сумдын ахуйн болон хөдөө аж ахуйн зориулалтаар ашиглахад зориулан түүний чанарыг сайжруулах, цэвэршүүлэхэд Монгол Улсын Засгийн газарт дэмжлэг үзүүлж, мөн зөвхөн орон нутгийн ахуйн зориулалтаар хэрэглэх ус дамжуулах дэд бүтцээр хангана.
- (e) Ханбогд сумын төвийг ундны цэвэр усаар хангахад ОТ ХХК нь Монгол Улсын Засгийн газарт дэмжлэг үзүүлнэ.
- (f) ОТ ХХК нь төсөлд ашиглах цэвэршүүлээгүй усны хэмжээг аль болох бууруулах, усны зохистой хэрэглээ, усны дахин ашиглалтыг нэмэгдүүлэх зорилгоор боломжтой бол ижил төрлийн уурхайн үйл ажиллагаанд ашигладаг технологи, горимыг харгалзан үзэж орчин үеийн технологи, горимыг ашиглана.

2. 2 дахь хэсэг - Үүргүүд

Дор товчлон дурдсан Үүргүүдийг биелүүлэхээр Талууд харилцан тохиролцсон болно. Эдгээр Үүргүүдийг тайлбарлахдаа:

- (a) аль нэг Тал нь зарим зүйлийг хийж "болно" гэж заасан байвал уг зүйлийг тухайн Тал хийх үүрэг хүлээгээгүй боловч тухайн зүйлийг өөрийн шийдвэрээр хийх буюу хийхгүй байхыг сонгох бүрэн эрхтэй байхыг ойлгоно;
- (b) "дэмжлэг үзүүлэх" гэсэн нь аливаа заасан зорилгын үр дүн эсхүл түүний биелэлтэд баталгаа өгч байгаа гэсэн үг биш юм. Энэ нь тухайн Талд санхүүгийн дэмжлэг

үзүүлэх буюу санхүүгийн эсхүл бизнесийн хувьд таагүй байдалд хүргэх үүрэг үүсгэхгүй бөгөөд тухайн Талын хувьд нөхцөл байдлаас хамааран үндэслэлтэй бөгөөд боломжтой байх гэсэн ойлголтоор хязгаарлагдана.

Талууд нь усны менежмент болон Түншлэгч сумдтай холбогдуулан дараах Үүргүүдийг хүлээхээр харилцан тохиролцов:

- (a) ОТ ХХК нь байгаль орчин болон усны талаар Монгол Улсын хууль тогтоомжийн дагуу хийсэн аливаа аудитын (энэхүү Хавсралт 4-ийн 1 дэх хэсэгт заасан Амлалтуудад дурдсан) хувийг орон нутгийн байгаль орчны асуудал эрхэлсэн захиргааны байгууллагад хүргүүлнэ.
- (b) ОТ ХХК нь шинжлэх ухааны үндэслэлтэй, цогц усны хяналт, шинжилгээг БОНБУ-д тусгасан ОТ Төслийн талбайн ойролцоох бүс нутгуудад үргэлжлүүлэн хийж гүйцэтгэх бөгөөд түүний үр дүнгийн талаарх дэлгэрэнгүй тайлангуудыг холбогдох орон нутгийн эрх бүхий байгууллагуудад хүргүүлж, тэдгээрийг Монгол Улсын Засгийн газрын бүс нутгийн усны мэдээллийн санд оруулах боломжтой болгоно. Мөн эдгээр тайлангуудыг Харилцааны хорооны хурлаар хэлэлцүүлнэ.
- (c) Талууд Харилцааны хороогоор хэлэлцүүлсний үндсэн дээр Түншлэгч сумдад гидрогеологийн эрэл хайгуул хийх, усны нөөц тогтоох үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэхээр харилцан тохиролцож болно.
- (d) Талууд Харилцааны хороогоор хэлэлцүүлсний үндсэн дээр Түншлэгч сумдын ус нөөцлөх, цооног өрөмдөх болон худаг гаргах, татах зэрэг ус хангамжийн шийдлийг олж, хэрэгжүүлэхэд чиглэсэн төслүүдэд дэмжлэг үзүүлэхээр харилцан тохиролцож болно.
- (e) Талууд Харилцааны хороогоор хэлэлцүүлсний үндсэн дээр Түншлэгч сумдын усны нөөцийг хамгаалах, усны барилга байгууламжийг сайжруулах, ахуйн болон мал аж ахуйн хэрэгцээний усны хангамжийг боловсронгуй болгоход чиглэсэн үйл ажиллагаанд дэмжлэг үзүүлэхээр харилцан тохиролцож болно.

Хавсралт 5 – Байгаль орчны менежмент (нөхөн сэргээлт, биологийн төрөл зүйл болон экологийн тэнцвэрт байдлыг хадгалах)

ОТ ХХК-аас хэрэгжүүлэх шаардлагатай тодорхой Амлалтуудыг дараах байдлаар товчлон тусгасан болно. Эдгээр Амлалтуудын талаарх ойлголт, үр дагаврыг энэхүү Гэрээний 5.6 дахь хэсэгт тайлбарласан болно. Амлалтын талаарх зөв тайлбар, түүний хууль зүйн үр дагаврыг ойлгох үүднээс Амлалтын талаарх тайлбарыг агуулсан баримт бичгийг лавлаж харах нь зүйтэй. Олон тохиолдолд Үүргүүд, Амлалтуудад хамаарах холбогдох шаардлагууд, нөхцөлүүд болон хариу амлалтууд дор дурдсан Үүргүүд, Амлалтуудын хураангуйд ороогүй болно.

1. 1 дэх хэсэг – Амлалтууд

ОТ ХХК нь байгаль орчны менежмент болон Түншлэгч сумдтай холбогдуулан дараах Амлалтуудыг өгч байна:

- (a) ОТ ХХК нь байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө (БОМТ), байгаль орчны хяналт шинжилгээ, судалгааны цогц хөтөлбөрийг хэрэгжүүлнэ. ОТ ХХК нь 3 (гурав) жил тутамд БОМТ-д тусгасан арга хэмжээг хэрхэн хэрэгжүүлсэн талаар эрх бүхий, хараат бус, мэргэжлийн байгууллагын гаргасан тайланг байгаль орчны асуудал эрхэлсэн төрийн захиргааны төв байгууллагад хүргүүлнэ.
- (b) ОТ ХХК нь БОМТ болон хөндлөнгийн шинжээчийн бэлтгэсэн тайлангуудыг олон нийтэд нээлттэй байлгах ба ОТ ХХК-ийн үйл ажиллагаа тухайн орон нутгийн байгаль орчинд хэрхэн нөлөөлж буй талаар орон нутгийн иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллагуудад хангалттай мэдээлэл өгч, тэдэнтэй тогтмол зөвлөлдөнө.
- (c) ОТ ХХК нь уурхайг бүхэлд нь буюу хэсэгчлэн хаахдаа тухайн үед үйлчилж буй Монгол Улсын болон олон улсын стандарт, хэм хэмжээний дагуу ОТ ХХК-ийн Үндсэн үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд учирсан хохирлыг арилгаж, нөхөн сэргээлт хийнэ.
- (d) Дээр дурдсан байгаль орчны хяналт шинжилгээ, судалгааны хөтөлбөрөөр (дээр дурдсан) агаар, ус, хөрс, амьтан, ургамал болон газрын хэвлийд аливаа материаллаг сөрөг нөлөө үзүүлсэн нь тогтоогдвол ОТ ХХК нь уг материаллаг нөлөөллийг арилгахад шаардлагатай арга хэмжээг өөрийн зардлаар авч хэрэгжүүлнэ.
- (e) ОТ Төслийн үйл ажиллагаанаас шууд шалтгаалан урьдчилан тооцоолоогүй болон нөхөн сэргээгдэхгүй байгаль, экологийн сөрөг нөлөөлөл, хохирол учирсан бол хохирлыг Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль болон бусад холбогдох хууль тогтоомжид заасан хэмжээгээр, экологи-эдийн засгийн үнэлгээг үндэслэн ОТ ХХК хохирлыг нөхөн төлнө. Нөхөн төлбөрийн хэмжээг байгаль орчны шинжилгээ хийдэг хараат бус шинжээчдийн баг тодорхойлох бөгөөд тийнхүү тодорхойлоход ОТ ХХК нь шинжээчдийн багтай хамтран ажиллана.

2. 2 дахь хэсэг – Үүргүүд

Дор товчлон дурдсан Үүргүүдийг биелүүлэхээр Талууд харилцан тохиролцсон болно. Эдгээр Үүргүүдийг тайлбарлахдаа:

- (a) аль нэг Тал нь зарим зүйлийг хийж "болно" гэж заасан байвал уг зүйлийг тухайн Тал хийх үүрэг хүлээгээгүй боловч тухайн зүйлийг өөрийн шийдвэрээр хийх буюу хийхгүй байхыг сонгох бүрэн эрхтэй байхыг ойлгоно;
- (b) "дэмжлэг үзүүлэх" гэсэн нь аливаа заасан зорилгын үр дүн эсхүл түүний биелэлтэд баталгаа өгч байгаа гэсэн үг биш юм. Энэ нь тухайн Талд санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх буюу санхүүгийн эсхүл бизнесийн хувьд таагүй байдалд хүргэх үүрэг үүсгэхгүй бөгөөд тухайн Талын хувьд нөхцөл байдлаас хамааран үндэслэлтэй бөгөөд боломжтой байх гэсэн ойлголтоор хязгаарлагдана.

Талууд байгаль орчны менежмент болон Түншлэгч сумдтай холбогдуулан дараах Үүргүүдийг хүлээнэ:

- (a) ОТ ХХК нь БОМТ (энэхүү хавсралт 5-ын дээр дурдсан 1 дэх хэсэгт дурдсан Амлалтуудад заасан)-д тусгасан арга хэмжээний хэрэгжилтийн талаар эрх бүхий, хараат бус, мэргэжлийн байгууллагын гаргасан тайлангийн хуулбарыг байгаль орчны асуудал эрхэлсэн орон нутгийн захиргааны байгууллагад хүргүүлнэ.
- (b) ОТ ХХК нь БОМТ-ний тайланг аливаа байгаль орчны хяналт шинжилгээний тайлангууд болон аливаа хөндлөнгийн тайлангуудын хамтаар Харилцааны хороонд хүргүүлнэ.
- (c) ОТ ХХК нь агаарын чанар, тоосжилт, хорт хийн ялгаруулалтанд иж бүрэн хяналт шинжилгээг хийж газар хөндөлт болон тоосжилт үүсгэж буй үйл явцын байгаль орчинд үзүүлж буй нөлөөллийг багасгах арга хэмжээг авна.
- (d) ОТ ХХК нь хог хаягдлыг бууруулах, ангилан ялгах, дахин боловсруулах, хадгалах, эргүүлэн ашиглах буюу булшлах зэрэг хог хаягдлын менежментийг олон улсад хүлээн зөвшөөрөгдсөн стандартад нийцүүлэн хэрэгжүүлнэ. Аюултай хог хаягдлын менежментийг олон улсын болон үндэсний стандартад нийцүүлэн зохих ёсоор хэрэгжүүлнэ.
- (e) ОТ ХХК нь ашиг сонирхол нь хөндөгдөж буй талуудыг оролцуулан биологийн төрөл зүйлийг хамгаалах менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлнэ. Биологийн олон янз байдлыг дүйцүүлэн хамгаалах хөтөлбөрийг Түншлэгч сумдад явуулсан зохих судалгаанд үндэслэн хэрэгжүүлнэ.

Хавсралт 6 – Уламжлалт мал аж ахуй ба бэлчээрийн газрын менежмент

ОТ ХХК-аас хэрэгжүүлэх шаардлагатай тодорхой Амлалтуудыг дараах байдлаар товчлон тусгасан болно. Эдгээр Амлалтуудын талаарх ойлголт, үр дагаврыг энэхүү Гэрээний 5.6 дахь хэсэгт тайлбарласан болно. Амлалтын талаарх зөв тайлбар, түүний хууль зүйн үр дагаврыг ойлгох үүднээс Амлалтын талаарх тайлбарыг агуулсан баримт бичгийг лавлаж харах нь зүйтэй. Олон тохиолдолд Үүргүүд, Амлалтуудад хамаарах холбогдох шаардлагууд, нөхцөлүүд болон хариу амлалтууд дор дурдсан Үүргүүд, Амлалтуудын хураангуйд ороогүй болно.

1. 1 дэх хэсэг – Амлалтууд

ОТ ХХК нь уламжлалт мал аж ахуйн ба бэлчээрийн газрын менежмент болон Түншлэгч сумдтай холбогдуулан дараах Амлалтуудыг өгч байна:

[зориуд хоосон орхив]

2. 2 дахь хэсэг – Амлалтууд

Дор товчлон дурдсан Үүргүүдийг биелүүлэхээр Талууд харилцан тохиролцсон болно. Эдгээр Үүргүүдийг тайлбарлахдаа:

- (a) аль нэг Тал нь зарим зүйлийг хийж "болно" гэж заасан байвал уг зүйлийг тухайн Тал хийх үүрэг хүлээгээгүй боловч тухайн зүйлийг өөрийн шийдвэрээр хийх буюу хийхгүй байхыг сонгох бүрэн эрхтэй байхыг ойлгоно;
- (b) "дэмжлэг үзүүлэх" гэсэн нь аливаа заасан зорилгын үр дүн эсхүл түүний биелэлтэд баталгаа өгч байгаа гэсэн үг биш юм. Энэ нь тухайн Талд санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх буюу санхүүгийн эсхүл бизнесийн хувьд таагүй байдалд хүргэх үүрэг үүсгэхгүй бөгөөд тухайн Талын хувьд нөхцөл байдлаас хамааран үндэслэлтэй бөгөөд боломжтой байх гэсэн ойлголтоор хязгаарлагдана.

ОТ ХХК нь уламжлалт мал аж ахуйн ба бэлчээрийн газрын менежмент болон Түншлэгч сумдтай холбогдуулан дараах Үүргүүдийг хүлээхээр харилцан тохиролцов:

- (a) Талууд уламжлалт мал аж ахуй, нүүдэлчдийн бэлчээр ашиглах уламжлалыг хадгалан хамгаалах, хөгжүүлэх талаар дэмжлэг үзүүлэх үүднээс өөр хоорондоо болон бусад холбогдох талуудтай хамтран ажиллахыг зөвшөөрч байгаа ба Талуудын хэрэгжүүлж буй дэмжлэг үзүүлэхэд чиглэсэн аливаа бодлогууд нь Өмнөговь аймгийн болон Түншлэгч сумдын бодлоготой нийцсэн байна. Өмнөговь аймгийн ба Түншлэгч сумдын мал эмнэлэг, үржлийн асуудал эрхэлсэн газрууд буюу нэгжүүд болон мал аж ахуйтай холбоотойгоор үйл ажиллагаа явуулж байгаа хоршоод нь тухайн дэмжлэг үзүүлэх бодлогыг тодорхойлоход голлох үүрэгтэй оролцоно.
- (b) Дээрх бодлогуудад дэмжлэг үзүүлэх гэдэгт уламжлалт мал аж ахуй, нүүдэлчдийн бэлчээр ашиглах уламжлалыг хадгалан хамгаалах, хөгжүүлэх болон эрчимжсэн мал аж ахуйг хөгжүүлэхэд (үүнд шинэ технологи нэвтрүүлэх, мал эмнэлгийн үйлчилгээг сайжруулах, бэлчээр ашиглалтын төлөвлөгөөг хөгжүүлэх болон бэлчээрийн менежментийг сайжруулах зэргийг оруулан) чиглэсэн холбогдох мэдээлэл, судалгаа болон мэдлэг зэргийг хамааруулж болно.

- (c) Талууд тогтвортой үйл ажиллагаа бүхий малчдын хоршоодыг үүсгэн байгуулахад дэмжлэг үзүүлж, хамтран ажиллахыг зөвшөөрч байна.
- (d) Талууд Түншлэгч сумдын бэлчээрийн усан хангамж дутагдалтай байгаа газарт бэлчээрийн усан хангамжийг сайжруулах, мал услах цэгүүдийг сэргээн засварлахад дэмжлэг үзүүлэх үүднээс орон нутгийн удирдлага болон бусад холбогдох талуудтай хамтран ажиллахыг зөвшөөрч байна.
- (e) Талууд Өмнөговь аймгийн холбогдох эрх бүхий байгууллагууд, Түншлэгч сумд болон гуравдагч талуудын оролцоотойгоор бэлчээрийн газрын үнэлгээг хийхэд дэмжлэг үзүүлэхэд хамтран ажиллахыг зөвшөөрч байна.
- (f) ОТ ХХК нь Хамтран ажиллах орон нутгийн хөндөгдсөн газрыг (үүнд Гэрээт талбай доторх газар хамаарахгүй) ОТ Төсөлд цаашид ашиглахгүй болсны дараа нүүдлийн малчид болон бэлчээрийн мал ашиглах, нэвтрэх боломжийг бий болгох зорилгоор боломжтой арга хэмжээ авахыг зорино.
- (g) Харилцан тохиролцсон протоколын дагуу ОТ ХХК нь мал сүргийг Гэрээт талбайд бэлчээрлэх боломжоор хангах бөгөөд энэхүү боломж нь жилийн аль үед бэлчээрлэх боломжтой байх, түүний үргэлжлэх хугацаа, тодорхой байршил болон ОТ Төслийн үйл ажиллагааны үр ашигтай байдал болон аюулгүй ажиллагаа, малчид, мал сүргийн аюулгүй байдалд холбогдох асуудлаар хязгаарлагдана.
- (h) Талууд нөлөөлөлд өртсөн малчин өрхөд зориулсан малчдын амьжиргааг сайжруулах хөтөлбөрт багтах тодорхой саналуудыг боловсруулах ба Харилцааны хороогоор дамжуулан тэдгээрийг хэрхэн боловсронгуй болгох тухай санал хүсэлтийг хүлээн авч, мөн түүнийг хэрэгжүүлэхэд Түншлэгч сумдаас дэмжлэг авна.
- (i) Талууд нөлөөлөлд өртсөн малчин өрхөд зориулсан шинэ төрлийн орлогын эх үүсвэр бий болгох төслүүдэд тодорхой саналууд боловсруулах ба Харилцааны Хороогоор дамжуулан тэдгээрийг хэрхэн боловсронгуй болгох тухай санал хүсэлтийг хүлээн авч, мөн түүнийг хэрэгжүүлэхэд Түншлэгч сумдаас дэмжлэг авна.

Хавсралт 7– Үндэсний түүх, соёл, аялал жуулчлал

ОТ ХХК-аас хэрэгжүүлэх шаардлагатай тодорхой Амлалтуудыг дараах байдлаар товчлон тусгасан болно. Эдгээр Амлалтуудын талаарх ойлголт, үр дагаврыг энэхүү Гэрээний 5.6 дахь хэсэгт тайлбарласан болно. Амлалтын талаарх зөв тайлбар, түүний хууль зүйн үр дагаврыг ойлгох үүднээс Амлалтын талаарх тайлбарыг агуулсан баримт бичгийг лавлаж харах нь зүйтэй. Олон тохиолдолд Үүргүүд, Амлалтуудад хамаарах холбогдох шаардлагууд, нөхцөлүүд болон хариу амлалтууд дор дурдсан Үүргүүд, Амлалтуудын хураангуйд ороогүй болно.

1. 1 дэх хэсэг - Амлалтууд

ОТ ХХК нь үндэсний түүх, соёл, аялал жуулчлал болон Түншлэгч сумдтай холбоотойгоор дараах Амлалтуудыг өгч байна. Үүнд:

- (a) ОТ ХХК нь Түншлэгч сумдын соёлын өвийг хамгаалахтай холбоотойгоор Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль болон холбогдох бусад хууль тогтоомж, хууль ёсны шаардлагад нийцүүлж ажиллана.
- (b) ОТ ХХК нь ОТ Төслийн бүтээн байгуулалт болон түүний үйл ажиллагаа үргэлжлэх хугацаанд Өмнөговь аймгийн соёлын өвийг хамгаалах зорилгоор онцгойлон Соёлын өвийн менежментийн төлөвлөгөө (СӨМТ) болон Соёлын өвийн менежментийн тогтолцоо (СӨМТо)-г дэмжиж ажиллана.

2. 2 дахь хэсэг - Үүргүүд

Дор товчлон дурдсан Үүргүүдийг биелүүлэхээр Талууд харилцан тохиролцсон болно. Эдгээр Үүргүүдийг тайлбарлахдаа:

- (a) аль нэг Тал нь зарим зүйлийг хийж "болно" гэж заасан байвал уг зүйлийг тухайн Тал хийх үүрэг хүлээгээгүй боловч тухайн зүйлийг өөрийн шийдвэрээр хийх буюу хийхгүй байхыг сонгох бүрэн эрхтэй байхыг ойлгоно;
- (b) "дэмжлэг үзүүлэх" гэсэн нь аливаа заасан зорилгын үр дүн эсхүл түүний биелэлтэд баталгаа өгч байгаа гэсэн үг биш юм. Энэ нь тухайн Талд санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх буюу санхүүгийн эсхүл бизнесийн хувьд таагүй байдалд хүргэх үүрэг үүсгэхгүй бөгөөд тухайн Талын хувьд нөхцөл байдлаас хамааран үндэслэлтэй бөгөөд боломжтой байх гэсэн ойлголтоор хязгаарлагдана.

Талууд үндэсний түүх, соёл, аялал жуулчлал болон Түншлэгч сумдтай холбоотойгоор дараах Үүргүүдийг хүлээхээр харилцан тохиролцов. Үүнд:

- (a) Талууд Өмнөговийн соёлын өв, түүхийг хадгалан хамгаалах, сурталчлах арга замыг тодорхойлоход өөр хоорондоо болон бусад холбогдох талуудтай хамтран ажиллахыг зөвшөөрч байна.
- (b) Талууд Түншлэгч сумдын соёлын биет ба биет бус өвийг хамгаалах зорилгоор ОТ ХХК-аас СӨМТ-г хэрэгжүүлэхэд харилцан хоорондоо болон Монгол улсын Төрийн эрх бүхий байгууллагууд ба холбогдох бусад талуудтай хамтран ажиллахыг зөвшөөрч байна.
- (c) Өмнөговь аймаг нь Өмнөговь аймгийн байгалийн өв, биет ба биет бус соёлын өвийг хамгаалахад чиглэсэн ажил, арга хэмжээг удирдаж, чиглүүлнэ.

- (d) Өмнөговь аймаг нь Өмнөговь аймгийн түүх, соёлын өвийн судалгааг сурталчлах, хамгаалах зорилго бүхий "Говийн соёлын өвийн судалгаа, хөгжлийн төв"-ийг үүсгэн байгуулах, түүнээс хэрэгжүүлэх үйл ажиллагаанд (үүнд ашиг сонирхол нь хөндөгдөж буй холбогдох талууд хамтран ажиллахад дэмжлэг үзүүлж зохион байгуулна) идэвхтэй оролцоно.
- (e) Талууд ХДС-аас дэмжлэг авах боломжийг хангасан төсөл, хөтөлбөрүүдийг тодорхойлоход хамтран ажиллах, Түншлэгч сумдын "аж амьдрал, ахуй соёл"-ыг дэмжих, түүний тасралтгүй байдлыг дэмжих үүднээс Харилцааны хороогоор дамжуулан тохиромжтой саналыг дэмжиж ажиллахыг зөвшөөрч байна.
- (f) ОТ ХХК нь аливаа төлөвлөгөөт малталт хийх буюу шинэ газарт ашиглалтын буюу олборлолтын үйл ажиллагаа явуулахаас өмнө Харилцааны хороо, Түншлэгч сумд, Түүх, археологийн хүрээлэн болон Палентологийн хүрээлэнд тус тус мэдэгдэнэ.
- (g) ОТ ХХК-ийн газар хөндөх горим нь археологийн, палентологийн болон угсаатны зүйн аварч хамгаалах хайгуулыг урьдчилан хийсэн байхыг шаардах бөгөөд ингэснээр зураг төсөл болон байршлыг тодорхойлох замаар газар хөндөхөөс зайлхийх боломжтой эсэхийг тогтооно.
- (h) ОТ ХХК нь түүх, соёлын ач холбогдолтой гэж тогтоосон газруудад үзүүлэх нөлөөллийг багасгах, түүнээс зайлсхийх зорилгоор хамгийн боломжит барилгын зураг төсөл болон байршлуудыг тодорхойлж сонгоно.
- (i) ОТ ХХК нь өөрийн зүгээс авч хэрэгжүүлж буй түүхийн болон угсаатны зүйн судалгаануудад Түүх, археологийн хүрээлэнг оролцуулна.
- (j) ОТ ХХК нь мэдээллийн чанартайгаар Хамтран ажиллах орон нутагт орших уламжлалт ариун дагшин газруудын жагсаалт (үүнд газар нутгийн байдал, орон нутгийн оршин суугчдад ариун дагшин буюу сүсэг бишрэлийн хувьд ач холбогдолтой уул, рашаан зэрэг байгалийн онцлогууд болон овоо, тахилга болон оршуулгын газар гэх мэт)-ыг Харилцааны хороо болон Түншлэгч сумдтай хамтаар эзэмшиж, хадгалж хамгаална. Эдгээр газруудад холбогдох домог, хорио цээр, зан үйл зэргийг мөн үүнд тэмдэглэж болно.
- (k) ОТ ХХК нь газрыг чөлөөлөх буюу холбогдох барилгын үйл ажиллагааны явцад "дурсгалт зүйл олдход баримтлах журам"-ыг сайтар баримтлан Түүх, археологийн хүрээлэн эсхүл Палентологи, геологийн хүрээлэнгээс олдворыг олж илрүүлсэн бол шаардлагатай тохиолдолд түүнийг аварч хамгаалах малтлагын ажлыг зохион байгуулна.
- (l) ОТ ХХК-ийн албан хаагч болон гэрээт гүйцэтгэгчдэд зориулсан чиглүүлэх сургалтын хөтөлбөрт "дурсгалт зүйл олдход баримтлах журам"-ын талаарх сургалтыг оруулах ба түүнийг мөн бүх гэрээт гүйцэтгэгчид болон туслан гүйцэтгэгчдэд тавих шаардлагуудад тусгаж өгнө. ОТ ХХК нь газар чөлөөлөх ажилд оролцсон бүх ажилтнууд, гэрээт гүйцэтгэгчдийг "дурсгалт зүйл олдход баримтлах журам"-ын талаарх сургалтад хамруулна.
- (m) Харилцааны хороогоор дамжуулан хүсэлт гаргасан тохиолдолд ОТ ХХК нь өөрийн аливаа шинэ барилгын талбайг нээхтэй холбогдуулан орон нутгийн иргэд, байгууллага, аж ахуйн нэгжүүдийг оролцуулан барилгын шав тавих ёслолыг хийнэ.
- (n) ОТ ХХК нь соёлын өвийг хамгаалах талаарх ойлголт, мэдлэг (үүнд Түншлэгч сумдын иргэдийн оюун санааны хувьд ач холбогдолтой гэж тооцогддог амьд, биет соёлын өв болон байгалийн тогтоц бүхий газар нутгийн элементүүдтэй газруудад хамаарах соёлын хувьд хүлээн авах чадвар) өгөх үүднээс ОТ ХХК-ийн ажилтан,

албан хаагчид болон гэрээт гүйцэтгэгчдэд зориулсан чиглэл олгох сургалт зохион байгуулна.

- (о) Харилцааны хороогоор дамжуулан харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр Талууд соёл болон түүхийн өвийн ач холбогдлын талаар ойлголт мэдлэгийг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн материалуудыг боловсруулж, түгээнэ.
- (р) Талууд Түншлэгч сумдад орлогын нэмэлт эх үүсвэрийг бий болгох зорилгоор аялал жуулчлалыг хөгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлж хамтран ажиллахыг зөвшөөрч байгаа ба энэ нь эцсийн дүндээ Түншлэгч сумдын эдийн засгийг уул уурхайн салбараас хараат байх явдлыг багасгах юм.

Хавсралт 8 – Нийгмийн суурь үйлчилгээ (Эрүүл мэнд, боловсрол, мэргэжлийн сургалт ба хөдөлмөр эрхлэлт)

ОТ ХХК-аас хэрэгжүүлэх шаардлагатай тодорхой Амлалтуудыг дараах байдлаар товчлон тусгасан болно. Эдгээр Амлалтуудын талаарх ойлголт, үр дагаврыг энэхүү Гэрээний 5.6 дахь хэсэгт тайлбарласан болно. Амлалтын талаарх зөв тайлбар, түүний хууль зүйн үр дагаврыг ойлгох үүднээс Амлалтын талаарх тайлбарыг агуулсан баримт бичгийг лавлаж харах нь зүйтэй. Олон тохиолдолд Үүргүүд, Амлалтуудад хамаарах холбогдох шаардлагууд, нөхцөлүүд болон хариу амлалтууд дор дурдсан Үүргүүд, Амлалтуудын хураангуйд ороогүй болно.

1. 1 дэх хэсэг - Амлалтууд

ОТ ХХК нь Түншлэгч сумд болон нийгмийн суурь үйлчилгээнүүдтэй холбоотойгоор дараах Амлалтуудыг өгч байна:

- (a) ОТ ХХК нь ажилд авах, хөдөлмөр эрхлүүлэх, сургалтад хамруулахдаа Өмнөговийн бүс нутагт хамаарах сумдын иргэд, түүний дотор Өмнөговь аймгийн иргэдэд давуу эрх олгоно.

2. 2 дахь хэсэг - Үүргүүд

Дор товчлон дурдсан Үүргүүдийг биелүүлэхээр Талууд харилцан тохиролцсон болно. Эдгээр Үүргүүдийг тайлбарлахдаа:

- (a) аль нэг Тал нь зарим зүйлийг хийж "болно" гэж заасан байвал уг зүйлийг тухайн Тал хийх үүрэг хүлээгээгүй боловч тухайн зүйлийг өөрийн шийдвэрээр хийх буюу хийхгүй байхыг сонгох бүрэн эрхтэй байхыг ойлгоно;
- (b) "дэмжлэг үзүүлэх" гэсэн нь аливаа заасан зорилгын үр дүн эсхүл түүний биелэлтэд баталгаа өгч байгаа гэсэн үг биш юм. Энэ нь тухайн Талд санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх буюу санхүүгийн эсхүл бизнесийн хувьд таагүй байдалд хүргэх үүрэг үүсгэхгүй бөгөөд тухайн Талын хувьд нөхцөл байдлаас хамааран үндэслэлтэй бөгөөд боломжтой байх гэсэн ойлголтоор хязгаарлагдана.

Нийгмийн суурь үйлчилгээнүүд болон Түншлэгч сумдтай холбоотойгоор Талууд дараах Үүргүүдийг харилцан тохиолцсон болно:

Нийгмийн эрүүл мэнд ба аюулгүй байдал

- (a) Талууд Өмнөговь аймаг болон Түншлэгч сумдын эрүүл мэндийн тогтолцоог бэхжүүлэх зорилго бүхий бүх төлөвлөгөө, бодлого, төсөл, хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэхэд хамтран ажиллахыг зөвшөөрч байна.
- (b) Өмнөговь аймаг нь орон нутгийн эрүүл мэндийн үйлчилгээний салбаруудын чанар, хүрэлцээ, хүртээмжийг сайжруулахад салбар хоорондын хамтын ажиллагаанд манлайлж оролцоно.
- (c) Талууд халдварт болон халдварт бус өвчинтэй холбоотой эрсдэлийг бууруулахад дэмжих зорилгоор холбогдох бусад талууд болон эрүүл мэндийн байгууллагатай хамтран ажиллахыг зөвшөөрч байна.
- (d) Өмнөговь аймаг болон Түншлэгч сумд нь ажилтнуудын эрүүл мэндийг сайжруулахад дэмжлэг үзүүлэхээр бол ОТ ХХК нь ажилтны эрүүл мэндийн талаарх мэдээллийг Өмнөговь аймгийн эрүүл мэндийн эрх бүхий байгууллагуудад

гаргаж өгөх талаар авч үзэх бөгөөд энэ нь тухай бүр ОТ ХХК-ийн хуулийн дагуу хүлээсэн үүргүүд болон мэдээллийн нууцлалын бодлогуудад нийцсэн байна.

- (e) ОТ ХХК нь Өмнөговийн эмнэлгийн эмч нар, эрүүл мэндийн салбарын мэргэжилтнүүдэд англи хэлний чадвар олгох сургалт болон Өмнөговийн эрүүл мэндийн салбарын боловсон хүчнийг чадавхжуулах талаар дэмжлэг үзүүлж болно.
- (f) Талууд авто замын аюулгүй байдлын талаарх ойлголт мэдлэгийг нэмэгдүүлэх зорилгоор хамтран ажиллахыг зөвшөөрч байгаа бөгөөд ОТ ХХК нь авто замын аюулгүй байдлын хөтөлбөрүүдийг боловсруулж, хэрэгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор Түншлэгч сумдын цагдаагийн алба, албан хаагчидтай шууд хамтран ажиллана.
- (g) ОТ ХХК нь Түншлэгч сумдын нийтийн зориулалттай авто замын аюулгүй байдлын талаарх хөтөлбөрүүдийг өөрийн ажилтнууд, гэрээт гүйцэтгэгчдэд ойлгуулан таниулах, тэдгээр хөтөлбөрүүдийн сурталчилгааг боломжтой газруудад зохион байгуулна.
- (h) Талууд нь Түншлэгч сумдын оршин суугчдийг зам тээврийн ослоос урьдчилан сэргийлэхэд дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор янз бүрийн практик мэдлэг олгох боловсролын үйл ажиллагаа, үзүүлэх сургалт болон бусад арга хэмжээг дэмжих үүднээс хамтран ажиллахыг зөвшөөрч байна. Боломжтой тохиолдолд ОТ ХХК нь замын хөдөлгөөний аюулгүй байдал, автомашины аюулгүй ажиллагааны сургалт, боловсролын үйл ажиллагаанд өөрийн жолооч нарыг оролцуулна.
- (i) ОТ ХХК нь Харилцааны хороонд болон орон нутгийн онцгой байдлын албад, Түншлэгч сумдын цагдаагийн байгууллага, сумын захиргааны байгууллагуудад ОТ ХХК-ийн гамшиг, ослын үед авах шуурхай арга хэмжээний төлөвлөгөө, журмын талаар жил бүр товч мэдээлэл хийнэ.
- (j) Талууд Түншлэгч сумдын гамшиг, ослын үед болон зам тээврийн ослын үед авах шуурхай арга хэмжээний төлөвлөгөөг боловсруулахад дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор хамтран ажиллахыг зөвшөөрч байна.
- (k) Талууд тээврийн хэрэгслийг аюулгүй ажиллуулах, халдварт өвчин (тухайлбал, БЗХӨ, ХДХВ болон сүрьеэ), архи болон мансууруулах бодисын хэрэглээг хязгаарлах, сэтгэцийн эрүүл мэндийг дэмжих, хүйсийн болон гэр бүлийн хүчирхийлэл, амиа хорлолтоос урьдчилан сэргийлэх, хоол хүнсний тэжээллэг чанар, амьдралын хэв маяг болон бие бялдрыг чийрэгжүүлэх үйл ажиллагаа зэргийг оруулан Түншлэгч сумдын эрүүл мэндийн талаарх кампанит ажлуудад дэмжлэг үзүүлэх үүднээс хамтран ажиллахыг зөвшөөрч байна.
- (l) Талууд Ханбогд суманд малчид болон орон нутгийн бусад гишүүдийн эрүүл мэндийн асуудлаар судалгаа явуулахад дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор хамтран ажиллахыг зөвшөөрч байна.
- (m) ОТ ХХК нь өөрийн шийдвэрт үндэслэн SOS Эмнэлэг болон эрүүл мэндийн ажилтнуудаараа дамжуулан орон нутгийн оршин суугчдад яаралтай түргэн тусламжийн үйлчилгээ үзүүлэх, эмнэлэгийн нүүлгэн шилжүүлэлтэд тусалцаа үзүүлэх, эмнэлэгийн тоног төхөөрөмжийг ашиглах бололцоо олгох болон Ханбогдын эмнэлэгийн ажилтнуудыг дадлагажуулах болон тэдэнд сургалт явуулж болно. Эдгээр үйл ажиллагааг Харилцааны хороонд жил бүр тайлагнана.

Боловсрол

- (n) 2015 онд ОТ ХХК нь Даланзадгад сумын ахлах ангийн сурагчдын хувь хүний хөгжилд чиглэсэн “Залуусын хөгжлийн хөтөлбөр”-ийг Даланзадгад суманд эхлүүлнэ.
- (o) Талууд дараагийн жилүүдэд бусад Түншлэгч сумдад Даланзадгад суманд хэрэгжүүлсэн “Залуусын хөгжлийн хөтөлбөр”-ийг хэрэгжүүлэхэд Өмнөговь аймгийн Боловсрол, соёлын газарт дэмжлэг үзүүлэх үүднээс хамтран ажиллахыг зөвшөөрч байна.
- (p) Өмнөговь аймгийн хүний нөөцийн төлөвлөлт болон бодлого, мэргэжилтэй ажиллах хүчний бодит эрэлт хэрэгцээнд тулгуурлан ОТ ХХК нь Монгол Улсын магадлан итгэмжлэгдсэн их, дээд сургуулиудад бакалаврын түвшинд суралцаж буй Өмнөговь аймгийн сонгогдож шалгарсан оюутнуудад санхүүгийн туслалцаа үзүүлдэг “Говийн тэтгэлэгт хөтөлбөр”-ийг дэмжихийг зөвшөөрч байна.
- (q) Талууд Гэрээ хүчин төгөлдөр болох өдрөөс хойш таван жилийн хугацаанд “Говийн тэтгэлэгт хөтөлбөр”-ийг дэмжих зорилгоор хоорондоо болон Түншлэгч сумд, Өмнөговь аймгийн Боловсрол, соёлын газар болон холбогдох бусад байгууллагуудтай хамтран ажиллахыг зөвшөөрч байна.
- (r) Талууд Даланзадгад суманд “уул уурхайн жишиг сургууль” байгуулахыг дэмжих үүднээс өөр хоорондоо болон Монгол Улс дахь Америкийн Их Сургуультай хамтран ажиллахыг зөвшөөрч байна.
- (s) ОТ ХХК ба Ханбогд сум нь Ханбогдын сургууль, цэцэрлэгийг сайжруулахад дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор хамтран ажиллахыг зөвшөөрч байна.

Мэргэжлийн боловсрол

- (t) Талууд Өмнөговь аймгийн иргэдийн ажил эрхлэлтэд дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор шаардлагатай ур чадвар, мэдлэг, практик туршлага эзэмшүүлэхэд чиглэсэн 2015-2016 оны “Ажлын байранд бэлтгэх хөтөлбөр”-ийг хэрэгжүүлэхэд Өмнөговь аймгийн эрх бүхий байгууллагуудтай хамтран ажиллахыг зөвшөөрч байна. Тус хөтөлбөрийг амжилттай хэрэгжүүлсний дараа Өмнөговь аймгийн эрх бүхий байгууллагуудаас энэхүү хөтөлбөрийг цаашид үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэхэд ОТ ХХК үргэлжлүүлэн дэмжлэг үзүүлнэ.
- (u) ОТ ХХК болон түүний ханган нийлүүлэгч байгууллагуудад хөдөлмөр эрхлэх хүсэлтэй Өмнөговь аймгийн сонгогдсон иргэдэд техникийн үндсэн мэдлэг, ур чадвар олгох үүднээс “Дадлага олгох өмнөх сургалтын хөтөлбөр” –ийг 2015-2016 онд зохион байгуулж, хэрэгжүүлнэ.
- (v) Талууд “Дадлагажуулах сургалтын хөтөлбөр”-ийг тогтвортой хэрэгжүүлэх зорилгоор өөр хоорондоо болон Түншлэгч сумд, Өмнөговь аймгийн Боловсрол, соёлын газартай хамтран ажиллахыг зөвшөөрч байна.
- (w) Талууд Өмнөговь аймаг дахь хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлтэд суурилсан Техникийн болон мэргэжлийн боловсролын сургалт (ТМБС)-ын тогтолцоог цаашид хөгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор хамтран ажиллахыг зөвшөөрч байна.
- (x) ОТ ХХК нь ажлын байранд бэлтгэх сургалт, холбогдох бусад асуудлын талаар мэдээлэл өгөх материалуудыг бэлтгэж, тэдгээрийг Түншлэгч сумдад өргөнөөр түгээнэ.

- (y) Талууд ажлын байранд бэлтгэхэд (ялангуяа малчин өрхүүдийг) дэмжлэг үзүүлэх ямар төрлийн сургалт шаардлагатай болохыг тогтоож, харилцан тохиролцох зорилгоор Харилцааны хороогоор дамжуулан ажиллахыг зөвшөөрч байна.

Хөдөлмөр эрхлэлт

- (z) ОТ ХХК нь эрүүл ахуй, аюулгүй ажиллагааны талаар Монгол Улсын холбогдох хууль тогтоомжид нийцсэн аюулгүй ажлын байр бий болгох үүднээс эрүүл ахуй, аюулгүй ажиллагааны бодлого, тогтолцоо, журмуудыг үргэлжлүүлэн бий болгоно.
- (aa) Талууд Түншлэгч сумдад хөдөлмөр эрхлэхэд бэлэн байгаа оршин суугчдын мэдээллийн санг бүрдүүлэхэд хамтран ажиллахыг зөвшөөрч байгаа бөгөөд үүнтэй холбоотойгоор хөдөлмөрийн ба ур чадварын судалгааг тухай бүр явуулна. Үр дүн болон ОТ ХХК дахь Өмнөговь аймгийн ажилтнуудын хөдөлмөр эрхлэлтийн түвшинг Харилцааны хорооны хурлаар жил бүр танилцуулж, хэлэлцүүлнэ.
- (bb) ОТ ХХК нь өөрт байгаа ажлын байрыг зарлахад (дотооддоо болон нийтэд) Түншлэгч сумдтай ажиллахыг зөвшөөрч байна.

Нийгмийн асуудлыг шийдвэрлэхэд иргэд, нийгмийн бүлгүүдийн оролцоо

- (cc) Талууд Түншлэгч сумдын нийгмийн үндсэн бүлгүүд (тухайлбал Ахмадын холбоо ба залуусын бүлгүүд гэх мэт)-д зориулсан ОТ ХХК-ийн мэдээлэл, уулзалт, семинар, зорилтот зөвшилцөл болон сургалт, дэмжлэг үзүүлэх хөтөлбөрүүдийг хэрэгжүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх үүднээс Харилцааны хороогоор дамжуулан хамтран ажиллахыг зөвшөөрч байна.
- (dd) ОТ ХХК нь орон нутгийн иргэд, аж ахуй нэгж, байгууллагаас ирүүлсэн гомдол, маргаан болон санал хүсэлтийг хүлээн авах, хянах, шийдвэрлэх системийг бүрдүүлэх ба тус системийн зорилго, ашиглалтын талаар Түншлэгч сумдын оршин суугчдад танилцуулж, нийт ирүүлсэн өргөдөл, гомдлуудын ерөнхий шинж чанар, тэдгээрийг шийдвэрлэсэн байдлын талаар Харилцааны хороонд жил бүр мэдээлнэ.
- (ee) ОТ ХХК нь Ахмадын өдрөөр Түншлэгч сумдын ахмад настай оршин суугчдаас бүрдсэн сонгогдсон бүлгүүдийг ОТ Төслийн талбайтай танилцуулах буюу нээлттэй өдөрлөг зохион байгуулах зэрэг ажлыг Харилцааны холбоогоор дамжуулан явуулна.
- (ff) ОТ ХХК нь өөрийн аюулгүй байдлын тогтолцоо, журмыг Түншлэгч сумдад ойлгуулах, тэдгээрийг орон нутгийн онцлогт тохируулахдаа Харилцааны хороогоор дамжуулан ажиллах ба энэ нь ОТ Төслийн талбай болон эд хөрөнгийн нэгдмэл байдал, аюулгүй байдалд сөргөөр нөлөөлөхөөргүй байна.
- (gg) ОТ ХХК нь өөрийн ажилтнууд, гэрээт гүйцэтгэгчдэд зориулан орон нутгийн иргэд, аж ахуйн нэгж, байгууллагын талаарх мэдлэгийг дээшлүүлэхэд чиглэсэн сургалт явуулах ба түүний агуулга, хэлбэр болон Түншлэгч сумд хэрхэн дэмжлэг үзүүлж болох талаар Харилцааны хороогоор дамжуулан зааварчилгаа авна.
- (hh) ОТ ХХК нь нийгмийн эсрэг болон хууль бус зан үйлийн эсрэг дүрэм, журмуудыг оруулан ажилтнууд, гэрээт байгууллага, иргэдийн үйлдэл, үйл ажиллагаагааг зөв зохистой түвшинд байлгах журмыг сахиулна.
- (ii) ОТ ХХК нь өөрийн явуулж буй үйл ажиллагааны тухай цаг үеийн мэдээллээр хангах, зорилтот бүлгийн ажил (зохимжтой байдлаар)-ыг зохион байгуулж, ажлын байранд бэлтгэх сургалтын талаар болон холбогдох бусад асуудлаар мэдээлэл өгөх

үүднээс Ханбогд сумын багийн хурлуудад тогтмол оролцох ба хийсэн хэлэлцүүлгийн талаар Харилцааны хороонд эргэж тайлагнана.

Хавсралт 9 – Орон нутгийн бизнесийн хөгжлийг дэмжих, тэдгээрээс бараа, үйлчилгээ худалдан авах

ОТ ХХК-аас хэрэгжүүлэх шаардлагатай тодорхой Амлалтуудыг дараах байдлаар товчлон тусгасан болно. Эдгээр Амлалтуудын талаарх ойлголт, үр дагаврыг энэхүү Гэрээний 5.6 дахь хэсэгт тайлбарласан болно. Амлалтын талаарх зөв тайлбар, түүний хууль зүйн үр дагаврыг ойлгох үүднээс Амлалтын талаарх тайлбарыг агуулсан баримт бичгийг лавлаж харах нь зүйтэй. Олон тохиолдолд Үүргүүд, Амлалтуудад хамаарах холбогдох шаардлагууд, нөхцөлүүд болон хариу амлалтууд дор дурдсан Үүргүүд, Амлалтуудын хураангуйд ороогүй болно.

1. 1 дэх хэсэг - Амлалтууд

ОТ ХХК нь орон нутгийн бизнесийн хөгжлийг дэмжих, тэдгээрээс худалдан авалт хийх болон Түншлэгч сумдын хувьд дараах Амлалтуудыг өгч байна.

- (a) ОТ ХХК нь орон нутгийн бизнес эрхлэгчдийн үйл ажиллагааг эхлүүлэх болон өсөн нэмэгдүүлэхэд туслалцаа үзүүлэх бизнесийн хөгжлийн тусгай хөтөлбөрүүдийг дэмжиж ажиллах ба ингэснээр орон нутгийн бизнес эрхлэгчид нь ОТ Төсөлд ханган нийлүүлэлт хийнэ. Түүнчлэн ОТ ХХК нь бизнесийн Монгол хамтрагчдын үйл ажиллагааг өргөжүүлэх, тэдний үйл ажиллагааг төрөлжүүлэх үүднээс дэмжиж ажиллах бөгөөд ингэснээр тэднийг ОТ ХХК-аас бүрэн хамааралгүй болгох юм.
- (b) ОТ ХХК нь үйлчилгээ болон бараа материал нь цаг хугацаа, өртөг зардал, тоо ширхэгийн хувьд өрсөлдөхүйц байгаа нөхцөлд Өмнөговь аймагт бизнесийн үйл ажиллагаа явуулж буй бизнес эрхлэгчдэд давуу байдал олгох үндсэн дээр, Монгол Улсын иргэд болон/эсхүл хуулийн этгээдийн ханган нийлүүлсэн үйлчилгээ, Монгол Улсад үйлдвэрлэсэн тоног төхөөрөмж, түүхий эд, материал болон сэлбэг хэрэгслийг худалдан авах буюу ашиглах бөгөөд ОТ Төсөлд шаардлагатай байгаа ачаа тээвэр болон тээвэрлэлтийн үйлчилгээ үзүүлэх Монгол Улсын ханган нийлүүлэгчдэд давуу байдал олгоно.

2. 2 дахь хэсэг - Үүргүүд

Дор товчлон дурдсан Үүргүүдийг биелүүлэхээр Талууд харилцан тохиролцсон болно. Эдгээр Үүргүүдийг тайлбарлахдаа:

- (a) аль нэг Тал нь зарим зүйлийг хийж "болно" гэж заасан байвал уг зүйлийг тухайн Тал хийх үүрэг хүлээгээгүй боловч тухайн зүйлийг өөрийн шийдвэрээр хийх буюу хийхгүй байхыг сонгох бүрэн эрхтэй байхыг ойлгоно;
- (b) "дэмжлэг үзүүлэх" гэсэн нь аливаа заасан зорилгын үр дүн эсхүл түүний биелэлтэд баталгаа өгч байгаа гэсэн үг биш юм. Энэ нь тухайн Талд санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх буюу санхүүгийн эсхүл бизнесийн хувьд таагүй байдалд хүргэх үүрэг үүсгэхгүй бөгөөд тухайн Талын хувьд нөхцөл байдлаас хамааран үндэслэлтэй бөгөөд боломжтой байх гэсэн ойлголтоор хязгаарлагдана.

Талууд нь орон нутгийн аж ахуй нэгжийн хөгжлийг дэмжих, тэдгээрээс бараа, үйлчилгээ худалдан авах болон Түншлэгч сумдтай холбоотойгоор дараах Үүргүүдийг хүлээхээр харилцан тохиролцсон болно:

- (a) ОТ ХХК нь Өмнөговь аймгийн эдийн засгийн хөгжүүлэх болон түүний тогтвортой байдлыг дэмжиж, орон нутгийн ханган нийлүүлэгчдийн ажлын байр, орлого, мэдлэг ур чадвар болон технологийн дэвшлийг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн “Өмнөговийн ханган нийлүүлэгчийн хөгжлийг дэмжих худалдан авалтын бодлого”-ыг баримталж ажиллана. ОТ ХХК нь энэхүү бодлогыг сайжруулахад чиглэсэн хэлэлцүүлэг хийх, санал хүсэлт болон зөвлөгөө авахыг Харилцааны хорооноос хүсч болох ба бүх Талууд түүний хэрэгжилтэд дэмжлэг үзүүлж ажиллана.
- (b) ОТ ХХК нь "Өмнөговь аймгийн Ханган нийлүүлэгч"-ийг тодорхойлох үүднээс тусгайлсан шалгуурыг тухай бүр ашиглах буюу өөрчилж болох бөгөөд үүнд Өмнөговь аймгийн нутаг дэвсгэрт үйлдвэрлэсэн/ханган нийлүүлсэн бараа буюу үзүүлсэн үйлчилгээ эсэх, ханган нийлүүлэгчид нь Өмнөговь аймагт бүртгэлтэй бөгөөд тэнд татвар төлдөг эсэх, түүнчлэн ханган нийлүүлэгчийн ажиллах хүчний ихэнх нь Өмнөговь аймагт оршин сууж, ажил, үйлчилгээгээ явуулдаг эсэхийг харгалзан үзэж болно.
- (c) ОТ ХХК нь жил бүр "Өмнөговь аймгийн Ханган нийлүүлэгч"-ээс худалдан авахад зарцуулах зарцуулалтын зорилтыг тодорхойлох ба тэрхүү зорилтын хэрэгжилтийн тайланг Харилцааны хороо болон холбогдох орон нутгийн захиргааны байгууллагуудад танилцуулна.
- (d) ОТ ХХК нь Өмнөговь аймгийн ханган нийлүүлэгчид амжилттай, бизнесийн ёс зүйтэй менежмент, эрүүл мэнд, аюулгүй ажиллагаа болон байгаль орчны дадал зэргийг эзэмшүүлэхэд дэмжлэг үзүүлэх үүднээс цуврал сургалтуудыг зохион байгуулахаас гадна бусад хөгжлийг дэмжих үйл ажиллагааг мөн харгалзаж үзнэ.
- (e) ОТ ХХК нь жил бүр Өмнөговь аймгийн ханган нийлүүлэгчдийг үнэлж, хууль зүйн болон бизнесийн цогц шаардлагуудыг хэрхэн хангасан зэргийг харгалзан үзэж амжилт гаргасан ханган нийлүүлэгчийг бусдад таниулах, шагнаж урамшуулах болон дэмжих зэргээр тусгайлан шалгаруулна.
- (f) Талууд нь Түншлэгч сумд дахь уул уурхайн бус эдийн засгийн боломжуудыг хөгжүүлэх үүднээс орон нутгийн бизнесийн болон эдийн засгийн хөгжлийн хөтөлбөр (ОНБЭЗХХ)-г дэмжлэг үзүүлэхийг харилцан зөвшөөрч байгаа ба хэлэлцүүлэг хийх, сайжруулахад чиглэсэн санал хүсэлт болон зөвлөгөөг Харилцааны хорооноос хүлээн авах бөгөөд бүх Талууд түүний хэрэгжилтэд дэмжлэг үзүүлэхийг зөвшөөрч байна.

Хавсралт 10 - Дэд бүтэц, хөрөнгө оруулалтын төслүүд

ОТ ХХК-аас хэрэгжүүлэх шаардлагатай тодорхой Амлалтуудыг дараах байдлаар товчлон тусгасан болно. Эдгээр Амлалтуудын талаарх ойлголт, үр дагаврыг энэхүү Гэрээний 5.6 дахь хэсэгт тайлбарласан болно. Амлалтын талаарх зөв тайлбар, түүний хууль зүйн үр дагаврыг ойлгох үүднээс Амлалтын талаарх тайлбарыг агуулсан баримт бичгийг лавлаж харах нь зүйтэй. Олон тохиолдолд Үүргүүд, Амлалтуудад хамаарах холбогдох шаардлагууд, нөхцөлүүд болон хариу амлалтууд дор дурдсан Үүргүүд, Амлалтуудын хураангуйд ороогүй болно.

1. 1 дэх хэсэг – Амлалтууд

ОТ ХХК нь нийтийн зориулалттай дэд бүтцийн байгууламж, хөрөнгө оруулалтын төслүүд болон Түншлэгч сумдын талаар дараах Амлалтуудыг өгч байна:

- (a) ОТ ХХК нь улсын болон орон нутгийн чанартай авто зам, шугам хоолой болон бусад тээврийн байгууламжуудыг барьж байгуулахдаа Монгол Улсын бүх хууль тогтоомж, журмуудад нийцүүлж ажиллах бөгөөд зам болон тээврийн нэгдсэн сүлжээ, хөгжлийн хэтийн төлөвлөгөөтэй уялдуулахад бүхий л хүчин чармайлт гаргана.
- (b) ОТ ХХК нь тодорхой Нийтийн зориулалттай дэд бүтцийн байгууламж/үйлчилгээг ОТ Төслийн үйл ажиллагаанд саад учруулахгүйгээр ашиглах эрхийг олон нийт, Засгийн газар болон гуравдагч этгээдэд олгож болно.
- (c) ОТ ХХК нь Нийтийн зориулалттай дэд бүтцийн байгууламж/үйлчилгээний өмчлөл болон/эсхүл удирдлагыг гэрээний үндсэн дээр орон нутгийн иргэдийн хэрэгцээнд зориулж орон нутгийн эрх бүхий байгууллагуудад шилжүүлж болох боловч тийнхүү шилжүүлэх нь ОТ Төсөлд тухайн дэд бүтэц/үйлчилгээг ашиглахад болон ОТ Төслийн үйл ажиллагаанд саад учруулахааргүй байна.

2. 2 дахь хэсэг - Үүргүүд

Дор товчлон дурдсан Үүргүүдийг биелүүлэхээр Талууд харилцан тохиролцсон болно. Эдгээр Үүргүүдийг тайлбарлахдаа:

- (a) аль нэг Тал нь зарим зүйлийг хийж "болно" гэж заасан байвал уг зүйлийг тухайн Тал хийх үүрэг хүлээгээгүй боловч тухайн зүйлийг өөрийн шийдвэрээр хийх буюу хийхгүй байхыг сонгох бүрэн эрхтэй байхыг ойлгоно;
- (b) "дэмжлэг үзүүлэх" гэсэн нь аливаа заасан зорилгын үр дүн эсхүл түүний биелэлтэд баталгаа өгч байгаа гэсэн үг биш юм. Энэ нь тухайн Талд санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх буюу санхүүгийн эсхүл бизнесийн хувьд таагүй байдалд хүргэх үүрэг үүсгэхгүй бөгөөд тухайн Талын хувьд нөхцөл байдлаас хамааран үндэслэлтэй бөгөөд боломжтой байх гэсэн ойлголтоор хязгаарлагдана.

Талууд Түншлэгч сумдын нийтийн зориулалттай дэд бүтцийн байгууламж, хөрөнгө оруулалтын төслүүдтэй холбоотойгоор дараах Үүргүүдийг хүлээхээр харилцан тохиролцов:

- (a) Талууд ОТ Төслийн нөлөөлөлд өртсөн сумдын хот төлөвлөлт болон засаглалыг сайжруулахад дэмжлэг үзүүлэхэд Харилцааны хороогоор дамжуулан хамтран ажиллахыг зөвшөөрч байна.

- (b) Талууд Ханбогд сумын төвийг тогтвортойгоор усаар хангах системийг байгуулахад дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор хамтран ажиллахыг зөвшөөрч байна.
- (c) Талууд өөрсдийн хэрэгжүүлэхээр төлөвлөсөн аливаа томоохон хэмжээний барилгын төслүүдийн орон нутагт үзүүлж болзошгүй нөлөөлөл, түүнийг бууруулах арга замууд болон тэдгээрийг хамтран ашиглах боломжийг бүрдүүлэх зорилгоор зураг төсөл боловсруулсны үр дүнд хамтын хүчин чармайлт гаргах талаар хэлэлцэх зорилгоор мэдээллийг цаг тухайд нь Харилцааны хороонд хүргүүлэхийг зөвшөөрч байна.
- (d) ОТ ХХК нь нийтийн зориулалттай хог хаягдлын менежментийн байгууламжуудыг сайжруулахад дэмжлэг үзүүлэх зорилгоор техникийн зөвлөгөө өгөх боловч тэдгээрийн өмчлөл, удирдлагыг сумын удирдлага, захиргааны байгууллагууд хэрэгжүүлнэ.
- (e) Талууд нийтийн зориулалттай хог хаягдлын менежментийг үе шаттайгаар сайжруулахад дэмжлэг үзүүлж хамтран ажиллана.

Хавсралт 11 – Хэрэгжүүлэх Төлөвлөгөө

1. Харилцааны хороо

Ажил/үүрэг даалгавар	Хариуцах этгээд
Талууд Харилцааны хорооны гишүүдээр ажиллах өөрсдийн төлөөлөгчдийг нэр дэвшүүлнэ	Тал тус бүр
Анхны хурлыг зохион байгуулна (үүнд хуралдах өдөр, газар болон төлөвлөгөө зэргийг тодорхойлно)	ОТ ХХК (Харилцааны хорооны нарийн бичгийн хувьд)
Харилцааны хорооны Дарга(ууд)-г томилно	Харилцааны хороо
Харилцааны хорооны үйл ажиллагааны дүрэм, журмын төслүүдийг боловсруулж, батална	Харилцааны хороо
Анхны Ажлын хэсгүүдийг байгуулах	Харилцааны хороо
Ажлын хэсгийн үйл ажиллагааны дүрэм, журмын төслүүдийг Ажлын хэсгүүд боловсруулж, улмаар батлуулахаар Харилцааны хороонд хүргүүлнэ	Ажлын хэсгүүд/ Харилцааны хороо
ХДС-д Ирүүлсэн саналыг хянан шалгаж, үнэлэн, шийдвэр гаргахад баримтлах ХДС-ийн Протоколыг ХДС-тай хамтран хэлэлцэж батална	Харилцааны хороо/ХДС

2. ХДС

Ажил/үүрэг даалгавар	Хариуцах этгээд
Талууд ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн гишүүдээр ажиллах өөрсдийн төлөөлөгчдийг нэр дэвшүүлнэ	Талууд
ХДС-г байгуулна <ul style="list-style-type: none"> Энэхүү Гэрээнд нийцсэн ХДС-ийн дүрмийн хэлбэрийг харилцан тохиролцоно ХДС-г үүсгэн байгуулах шийдвэр гаргаж, Талууд харилцан тохиролцсон хэлбэрээр ХДС-ийн дүрмийг батална ХДС-г байгуулахаар шийдвэрлэснийг бүртгүүлж, ХДС-ийн дүрмийг Улсын Бүртгэлийн Газарт бүртгүүлнэ 	Талууд (ОТ ХХК тэргүүлж оролцоно)
ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн анхны хурлыг зохион байгуулна (үүнд хуралдах өдөр, газар болон төлөвлөгөө зэргийг тодорхойлно)	ХДС-ийн Удирдах зөвлөл
ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн Даргыг томилно	ХДС-ийн Удирдах зөвлөл
Гүйцэтгэх захирал, нарийн бичиг болон ажлын албаны ажилтнуудыг томилно	ХДС-ийн Удирдах зөвлөл

Итгэмжлэгдсэн зөвлөхийг томилно	ХДС-ийн Удирдах зөвлөл
ХДС-ийн Удирдах зөвлөлийн үйл ажиллагааны дүрэм, журмын төслийг боловсруулж, батална	ХДС-ийн Удирдах зөвлөл
ОТ ХХК-аас Санхүүгийн дэмжлэгийг хүлээн авахын тулд банкны данс нээж, гарын үсэг зурах эрх бүхий этгээдийг томилно	ХДС-ийн Удирдах зөвлөлөөс өгсөн удирдамжийн дагуу Гүйцэтгэх захирал болон Итгэмжлэгдсэн зөвлөх нар
ХДС-ээс Санхүүжилт олгох шалгуур, алсын хараа болон урт хугацааны стратеги, төлөвлөгөөг боловсруулж, батална	ХДС-ийн Удирдах зөвлөл
ХДС-ийн анхны Дэд хороодыг байгуулах талаар хэлэлцэнэ	ХДС-ийн Удирдах зөвлөл
Хэрэв Дэд хороод байгуулагдсан бол тэдгээрийн үйл ажиллагааны дүрэм, журмыг боловсруулж, улмаар батлуулахаар ХДС-ийн Удирдах зөвлөлд хүргүүлнэ	Дэд хорооны гишүүд/ ХДС-ийн Удирдах зөвлөл
ХДС-д Ирүүлсэн саналыг хянан шалгаж, үнэлж, шийдвэр гаргахад баримтлах ХДС-ийн Протоколыг Харилцааны хороотой хамтран хэлэлцэж, батална	Харилцааны хороо / ХДС
Энэхүү Гэрээний 8.7-д заасан жилийн эцсийн болон олон удаагийн аудит хийх аудитын байгууллагыг тодорхойлно	ХДС-ийн Удирдах зөвлөл
Энэхүү Гэрээний 8.6-д заасны дагуу Дэмжлэг нь олон нийтэд хэрхэн хүртээмжтэй байх талаар дэлгэрэнгүй мэдээллийг түгээх албан ёсны журмуудыг боловсруулна	ХДС-ийн Удирдах зөвлөл

Хавсралт А

Харилцан ойлголцлын санамж бичиг

Харилцан ойлголцох санамж бичиг

2011 оны 4 дүгээр сарын 8-ний өдөр

Улаанбаатар

Өмнөговь аймгийн нийгэм, эдийн засгийн хөгжилд бодит хувь нэмэр оруулах, Оюу Толгой төслийг амжилттай хэрэгжүүлэх зорилгоор нэг талаас Монгол улсын Өмнөговь аймаг, тус аймгийн Ханбогд сум, нөгөө талаас Оюу Толгой ХХК (цаашид “Талууд” гэж нэрлэнэ) нар харилцан ашигтай Хамтын ажиллагааны гэрээ (цаашид “Гэрээ” гэж нэрлэнэ) байгуулах асуудлаар энэхүү Харилцан ойлголцох санамж бичгийг (цаашид “Санамж бичиг” гэж нэрлэнэ) дор дурьдсаныг үндэслэн харилцан тохиролцож байгуулав.

- Оюу Толгой ХХК нь Монгол улсын Ашигт малтмалын тухай хуулийн дагуу 6708А, 6709А, 6710А тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрлүүдийг эзэмшигч бөгөөд тусгай зөвшөөрлүүдээр олгогдсон талбай нь Өмнөговь аймгийн Ханбогд сумын нутаг дэвсгэрт оршдог.
- Хөрөнгө оруулалтын гэрээний 4 дүгээр зүйлийн 5 дах хэсэгт Оюу Толгой ХХК нь Оюу Толгой төслийн тогтвортой үр ашгийг Монголын ард түмэнд түүний дотор Өмнөговь аймагт хүртээхийн төлөө түншлэлийг хөгжүүлнэ,
- Хөрөнгө оруулалтын гэрээний 4 дүгээр зүйлийн 6 дах хэсэгт Оюу Толгой ХХК нь орон нутаг болон бүс нутагт хэрэгжүүлэх нийгэм, эдийн засгийн хөгжлийн хөтөлбөр, үйл ажиллагааг ил тод, хариуцлагатай байх, олон нийтийн оролцоог хангах зарчмын үндсэн дээр явуулна,
- Ашигт малтмалын тухай хуулийн 42 дүгээр зүйлийн 1 дэх хэсэгт ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч нь байгаль орчныг хамгаалах, уурхай ашиглах, үйлдвэр байгуулахтай холбогдсон дэд бүтцийг хөгжүүлэх, ажлын байр нэмэгдүүлэх асуудлаар нутгийн захиргааны байгууллагатай гэрээ байгуулж ажиллана гэж тус тус заасан.
- Оюу Толгой ХХК нь ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл эзэмшигч, Оюу Толгой төслийн хөрөнгө оруулагчийн хувьд үйл ажиллагаагаа нийгмийн хариуцлагатай явуулахыг эрмэлздэг.

Нэг. Хамтын ажиллагааны гэрээ байгуулахад баримтлах зарчим

Талууд тэгш байдал, харилцан итгэлцэл, хамтын ажиллагаанд тулгуурлан дараах зарчмыг удирдлага болгон ажиллана.

- 1.1. Гэрээг боловсруулах, байгуулах үйл ажиллагааг олон нийтэд нээлттэй байдлаар хэлэлцүүлж, орон нутгийн иргэд, төрийн болон төрийн бус байгууллага, орон нутгийн аж ахуйн нэгж, байгууллагуудын саналыг өргөнөөр тусгана.
- 1.2. Санамж бичиг, Үйл явцын гэрээ болон Хамтын ажиллагааны гэрээний зүйл заалт, нөхцөлүүд олон нийтэд нээлттэй байна.
- 1.3. Гэрээгээр зохицуулах асуудлууд нь орон нутгийн иргэд, байгууллагуудад хөгжлийн болон шударга өрсөлдөөний тэгш боломж, нөхцөл олгоход чиглэгдэнэ.
- 1.4. Орон нутаг нь өөрийн ашиг сонирхолд нөлөөлөх аливаа шийдвэрийн талаар мэдээлэл авсны үндсэн дээр оролцож Оюу Толгой төсөлтэй холбоотой үүсэх өөрчлөлтийг хамтран зохицуулах, сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ авч ажиллана.

Өмнөговь аймгийн Засаг дарга
Ханбогд сумын Засаг дарга



Оюу Толгой ХХК-ийн Ерөнхийлөгч бөгөөд
Гүйцэтгэх ерөнхий захирал



- 1.5. Талууд Үйл явцын гэрээ, Хамтын ажиллагааны гэрээг боловсруулах, байгуулах хугацаанд эдгээр гэрээтэй холбоотой асуудлаар олон нийтэд мэдээлэл, тайлбар өгөх асуудлыг харилцан тохиролцсоны үндсэн дээр хийнэ.
- 1.6. Үйл явцын гэрээ, Хамтын ажиллагааны гэрээний төслийг боловсруулах үндсэн хэл нь Монгол хэл байна.
- 1.7. Хамтын ажиллагааны гэрээ болон Үйл явцын гэрээг монгол, англи хэл дээр байгуулна. Монгол, англи хэл дээр байгуулсан Хамтын ажиллагааны гэрээ болон Үйл явцын гэрээ нь нэгэн адил хүчинтэй байна.
- 1.8. Хамтын ажиллагааны гэрээ нь Оюу Толгой ХХК болон орон нутгийн харилцааны нэгдмэл, тусгайлан зохицуулах асуудлуудыг бүхэлд нь хамарсан нэг гэрээ байна.
- 1.9. Санамж бичиг болон Үйл явцын гэрээ, Хамтын ажиллагааны гэрээ нь Монгол улсын холбогдох хууль, тогтоомжид нийцсэн байна. Санамж бичиг болон Үйл явцын гэрээ, Хамтын ажиллагааны гэрээтэй холбоотойгоор үүсэх талуудын эрх, үүрэг, ашиг сонирхлыг Монгол улсын хууль тогтоомжийн дагуу тайлбарлана.

Хоёр. Хамтын ажиллагааны гэрээ байгуулах үйл явц, цаг хугацааг дараахь байдлаар тогтооно.

- 2.1. Үйл явцын гэрээ, Хамтын ажиллагааны гэрээг байгуулах бэлтгэл ажлыг Өмнөговь аймгийн талаас аймгийн Засаг даргын 2011 оны а/25 тоот захирамжаар томилсон тус аймгийн Засаг даргын орлогч Ц.Уртнасангийн ахалсан ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүн, Оюу Толгой ХХК-ийн талаас компанийн Ерөнхийлөгч бөгөөд Гүйцэтгэх ерөнхий захирлын 2011 оны 451/20 тоот тушаалаар томилсон Бүс нутгийн хөгжил, олон нийтийн харилцаа хариуцсан дэд ерөнхийлөгч Дэвид Патерсоний ахалсан ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүн тус тус хамтран ажиллаж гүйцэтгэнэ.
- 2.2. Талууд Үйл явцын гэрээг **2011 оны 6 дугаар сарын 30**–ны дотор, Хамтын ажиллагааны гэрээг **2011 оны 4 дүгээр улиралд** багтаж, эсхүл **2012 оны 3 дугаар сараас** хэтрэхгүйгээр байгуулахаар чармайн ажиллана.
- 2.3. Хамтын ажиллагааны гэрээ болон Үйл явцын гэрээнд Өмнөговь аймгийг төлөөлж Аймгийн Засаг дарга, Ханбогд сумын засаг дарга, Оюу Толгой ХХК-ийг төлөөлж Компанийн Ерөнхийлөгч бөгөөд Гүйцэтгэх ерөнхий захирал нар тус тус гарын үсэг зурж хүчин төгөлдөр болох бөгөөд эдгээр гэрээ нь заавал биелэгдэх хүчинтэй байна.

Гурав. Хамтын ажиллагааны гэрээнд талуудын дараахь хүсэл эрмэлзлэлийг агуулна.

- 3.1. Талууд Өмнөговь аймгийн болон “Төслийн нөлөөллийн сумд”-ын нийгэм, эдийн засгийг хөгжүүлэхэд үнэтэй хувь нэмэр оруулна.
- 3.2. Талууд Хамтын ажиллагааны гэрээгээр Хөрөнгө оруулалтын гэрээг хэрэгжүүлэх, Оюу Толгой ХХК-ийн үйлдвэрлэл, санхүү, бизнесийн үйл ажиллагааг тасралтгүй, хэвийн явуулах бололцоог хангахад дэмжлэг үзүүлэхийг зорино.
- 3.3. Талууд Оюу Толгой төсөлд шаардлагатай ажлын байранд иргэдийг ажиллуулах, сургах, компанийн ханган нийлүүлэгч, туслан гүйцэтгэгчийг шалгаруулахдаа орон нутгийн иргэд болон орон нутгийн аж ахуйн нэгжийг тэргүүн ээлжинд дэмжих бодлогыг хэрэгжүүлэхийг зорино.
- 3.4. Талууд Оюу Толгой төслийн зорилт болон Оюу Толгой ХХК-ийн бодлого, үйл ажиллагаатай нийцсэн орон нутгийн захиргааны байгууллагын бодлого, хөтөлбөрийг дэмжиж, хамтран ажиллахыг зорино.

Өмнөговь аймгийн Засаг дарга
Ханбогд сумын Засаг дарга



Оюу Толгой ХХК-ийн Ерөнхийлөгч бөгөөд
Гүйцэтгэх ерөнхий захирал



- 3.5. Талууд Үйл явцын гэрээ болон Хамтын ажиллагааны гэрээнд тусгасан үүрэг, амлалтыг хэрхэн хэрэгжүүлэх, хянах, үнэлж дүгнэх, нөөц бололцоог бүрдүүлэх, санхүүжүүлэх асуудлаар харилцан тохиролцоно.

Дөрөв. Хамтын ажиллагааны чиглэл

- 4.1. Талууд орон нутгийн нийгэм, эдийн засгийн хөгжлийг дэмжих, уул уурхайн үйлдвэрлэлийн нийгэм, эдийн засгийн эерэг нөлөөллийг нэмэгдүүлэх, байгаль орчинг хамгаалах, нөхөн сэргээх экологийн тэнцвэрийг хадгалах, Монгол үндэсний түүх, соёлын өвийг хамгаалах, уламжлалт мал аж ахуйг дэмжих, говийн ус, бэлчээрийн оновчтой менежмент нэвтрүүлэх, иргэдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлэх, иргэдийг мэргэшүүлэх, орон нутгийн төр, захиргааны байгууллагын чадавхийг бэхжүүлэх, хот байгуулалт, нийгмийн үйлчилгээ, боловсрол, эрүүл мэнд, мэдээлэл, дэд бүтцийг хөгжүүлэх чиглэлээр хөтөлбөр, арга хэмжээг хэрэгжүүлэх асуудлаар хэлэлцэн тохиролцоно.
- 4.2. Талууд 4.1-д дурьдсан хөтөлбөр, арга хэмжээг санхүүжүүлэх хэлбэр, санхүүжилтийн хэмжээний талаар Үйл явцын гэрээг байгуулах үед хэлэлцэнэ.
- 4.3. Оюу Толгой ХХК-ийн худалдан авах бараа, ажил, үйлчилгээний тодорхой хувийг орон нутгийн иргэд, аж ахуйн нэгжээс худалдан авна.

Тав. Бусад асуудал

- 5.1. “Өмнийн говийн бүсийн хөгжлийн зөвлөл”-ийн чиг үүрэг, зохион байгуулалт, үйл ажиллагааг Өмнөговь аймгийн нийгэм, эдийн засгийн харилцаа, “Оюу Толгой” төслийн үйл ажиллагаатай уялдуулан зохицуулах байдлаар боловсронгуй болгох асуудлыг Талууд хамтран судлан үзэж, санал боловсруулж Монгол улсын Засгийн газарт уламжлана.
- 5.2. Талууд Оюу Толгой ХХК-аас орон нутагт хэрэгжүүлж байгаа төсөл, хөтөлбөрүүдийн нийгэм, эдийн засгийн үр нөлөөг үнэлэх шалгуурыг хамтран боловсруулна.
- 5.3. Оюу Толгой ХХК-ийн орон нутагт хэрэгжиж буй хөтөлбөрүүд нь гэрээг хэлэлцэн боловсруулах хугацаанд үргэлжлэн хэрэгжүүлнэ.
- 5.4. Талууд гэрээг хэрэгжүүлэх, гэрээний хэрэгжилтийг дүгнэх, маргаантай, санал зөрөөтэй асуудлыг шийдвэрлэх арга замыг хамтран тогтооно.
- 5.5. Гэрээ нь түүний үндсэн агуулга, зарчим, Оюу Толгой төслийн тогтвортой байдал, үйл ажиллагаанд нөлөөлөхгүйгээр тухайн цаг үед үүссэн нөхцөл байдлыг хэлэлцэн дүгнэж нэмэлт өөрчлөлт оруулах боломжтой байна.
- 5.6. Гэрээг гурван /3/ хувь үйлдэж болох бөгөөд хувь тус бүр нь гэрээний нэг эх хувь, нэгэн адил гэрээ гэж тооцогдоно.

Зургаа. Санамж бичигт Нэр томъёоны дараах тодорхойлолтыг хэрэглэнэ.

- 6.1. “Хөрөнгө оруулалтын гэрээ” гэж Монгол улсын Засгийн газар болон “Айвенхоу Майнз Монголия Инк” ХХК (одоогийн “Оюу Толгой” ХХК), “Айвенхоу Майнз Лтд”, “Рио Тинто Интернэйшнл Холдингс Лимитед” нарын хооронд 2009 оны 10 дугаар сарын 6-ны өдөр байгуулагдсан гэрээг хэлнэ.
- 6.2. “Ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл” гэж Ашигт малтмалын тухай хуулийн дагуу Оюу Толгой ХХК-д олгосон 6708А, 6709А, 6710А тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрлүүдийг хэлнэ.



- 6.3. “Орон нутгийн иргэд” гэж Өмнөговь аймагт байнга оршин суух бүртгэлтэй бөгөөд тус аймагт оршин суудаг Монгол улсын иргэдийг хэлнэ.
- 6.4. “Орон нутгийн аж ахуйн нэгж” гэж Өмнөговь аймгийн татварын болон нийгмийн даатгалын байгууллагад бүртгүүлсэн бөгөөд тус аймагт болон Төслийн нөлөөллийн сумдад үйл ажиллагаагаа явуулдаг аж ахуйн нэгжийг хэлнэ.
- 6.5. “Орон нутгийн төр, захиргааны байгууллага” гэж Өмнөговь аймгийн нутгийн өөрөө удирдах ёсны болон нутгийн захиргааны байгууллагыг хэлнэ.
- 6.6. “Төслийн нөлөөллийн сумд” гэж Оюу Толгой төслийн үйл ажиллагаа, дэд бүтцийн нөлөөлөл бүхий Өмнөговь аймгийн Ханбогд, Манлай, Баян-Овоо, Даланзадгад сумдыг хэлнэ.

Санамжийн бичгээр харилцан тохиролцсон:

Өмнөговь аймгийн төлөөлж

Өмнөговь аймгийн
Засаг дарга

Б.Бадраа

Ханбогд сумыг төлөөлж

Ханбогд сумын
засаг дарга

Б.Дэндэвсамба

Оюу толгой ХХК-ийг төлөөлж

Оюу толгой ХХК-ийн
Ерөнхийлөгч бөгөөд Гүйцэтгэх ерөнхий
захирал

Камерон МакРей



Хавсралт В

Үйл явцын гэрээ

ҮЙЛ ЯВЦЫН ГЭРЭЭ

Өмнөговь аймгийн Засаг дарга болон Ханбогд сумын Засаг
дарга нар

Оюутолгой ХХК

ҮЙЛ ЯВЦЫН ГЭРЭЭ

Огноо	2012 оны 9 дүгээр сарын 7
Оролцогч талууд	
1.	Монгол Улсын Өмнөговь аймгийг төлөөлж Засаг дарга, тус аймгийн Ханбогд сумыг төлөөлж Засаг дарга (Цаашид “ <i>Аймаг болон Сумын Засаг дарга нар</i> ” гэх)
2.	Улаанбаатар – 14240, Сүхбаатар дүүрэг, 1-р хороо, Чингисийн өргөн чөлөө-15, Моннис цамхаг 12-р давхарт байрлах, Оюутолгой ХХК (Цаашид “ <i>Компани</i> ” гэх)
Оршил	
А	Талууд 2011 оны 4 дүгээр сарын 8-нд байгуулсан Харилцан ойлголцлын санамж бичиг (цаашид "ХОСБ" гэх)-т тодорхойлсон зарчим, үзэл санаа, зорилтыг хэрэгжүүлж энэхүү гэрээнд заасан үйл явц, журмыг Хамтран ажиллах гэрээ байгуулах хэлэлцээрт дагаж мөрдөхийг харилцан тохиролцов.

Талууд дараах зүйлсийг харилцан тохиролцов. Үүнд:

ҮЙЛ ЯВЦЫН ГЭРЭЭ

1. Нэр томъёо ба Тайлбар

Гэрээний тухайн заалтын агуулга өөр утгыг илэрхийлээгүй бол Хавсралт А-д заасан нэр томъёо, тэдгээрт тайлбар хийх журмыг тус Гэрээнд ашиглана.

2. Гэрээний хугацаа

Энэхүү гэрээ нь энэ гэрээг байгуулсан өдөр хүчин төгөлдөр болж, Хамтын ажиллагааны гэрээг байгуулах хүртэл хүчин төгөлдөр үйлчилнэ.

3. Гэрээний зорилт, зорилго

- (a) Талууд дэлгэрэнгүй зүйл, заалт бүхий, урт хугацаанд хэрэгжих Хамтын ажиллагааны гэрээ байгуулахыг хүсч байгаа бөгөөд уг гэрээ нь талуудын харилцааны үндэс суурь болно. Талууд ирээдүйн нэгдмэл эрх ашигтаа нийцүүлж Ашиг Сонирхолд үндэслэсэн Хамтын ажиллагааны гэрээ байгуулахыг хүсч байгаа бөгөөд энэ нь талуудын хооронд сөрөг харилцаа үүсэх нөхцөл байдлыг хязгаарлах юм.
- (b) Энэхүү гэрээний зорилго нь дор дурдсан харилцааг зохицуулахад оршино. Үүнд:
 - (i) Талууд Хамтын ажиллагааны гэрээг байгуулах үйл явцыг тодорхойлох;
 - (ii) Хамтын ажиллагааны гэрээг боловсруулах, байгуулах явцад Талууд харилцах, мэдээлэл солилцох, шийдвэр гаргах үйл явцыг харилцан ойлгож тохиролцох.

4. Харилцан ойлголцлын санамж бичиг

- (a) Талууд Хамтын ажиллагааны гэрээний хэлэлцээрийг хийхдээ ХОСБ-т заасан зарчим, зорилтыг хангахыг эрмэлзэнэ.

ҮЙЛ ЯВЦЫН ГЭРЭЭ

- (b) ХОСБ-ийн нөхцөл нь Хамтын ажиллагааны гэрээг байгуулах хүртэл хүчин төгөлдөр байна. ХОСБ-ийн хувийг энэхүү гэрээний Хавсралт В-д хавсаргав.

5. Гэрээ байгуулахад баримтлах зарчим

- (a) Талууд Хамтын ажиллагааны гэрээг байгуулах, түүнийг хэлэлцэн тохиролцохдоо ХОСБ-т заасан зарчмуудыг баримтлахын зэрэгцээ дараах зарчмуудыг баримтална. Үүнд:
- (i) Ил тод байх;
 - (ii) Хариуцлагатай байх;
 - (iii) Холбогдох оролцогчидтой зөвшилцөх
 - (iv) Харилцан шударга байх;
 - (v) Буруу ташаа, төөрөгдүүлсэн мэдэгдэл, мэдээлэл өгөхгүй байх;
 - (vi) Хэлэлцээр, түүнтэй холбоотой үйл явцыг хүндэтгэн үзэх шалтгаангүйгээр тасалдуулах, хойшлуулахгүй байх;
 - (vii) Нэг тал нь нөгөөгөө сүрдүүлэхгүй байх;
 - (viii) Аль нэг талаас хүргүүлсэн санал, хүсэлтэд боломжийн хугацаанд хариу өгөх;
 - (ix) Өмнөговь аймаг, мөн тус аймгийн оршин суугчдын үнэт зүйл, ашиг сонирхолд болон Талуудын төлөөлж байгаа иргэд, байгууллагын эрх ашигт хохирол учруулахгүй байх;
 - (x) Хамтын ажиллагааны гэрээний хэлэлцээр хийх явцад нэг талын нууц гэж мэдэгдсэн аливаа мэдээллийн нууцлалыг хадгалах;
 - (xi) Аливаа санал зөрөлдөөнийг харилцан ярилцаж, хэлэлцэн тохиролцох замаар шийдвэрлэх;
 - (xii) Хамтын ажиллагааны гэрээний хэлэлцээрийн явцад орон нутгийн иргэд, олон нийтийн төлөөллийг оролцуулж, тэднийг аль болох

ҮЙЛ ЯВЦЫН ГЭРЭЭ

хангалттай болон бодитой мэдээллээр цаг алдалгүй хангана. Ингэснээр орон нутгийн ашиг сонирхлыг хөндсөн аливаа асуудлаар шийдвэр гарахаас өмнө зохих мэдээлэлтэй болж, тухайн асуудлыг хянан үзэх бололцоог олгоно.

- (xiii) Энэхүү Үйл явцын гэрээний нөхцөл, мөн энэ гэрээг байгуулсан тухай мэдээлэл нь олон нийтэд ил тод байна.

6. Олон нийтийн оролцоо, хэлэлцүүлэг

6.1 Ерөнхий зүйл

- (a) Талууд орон нутгийн иргэдийн ашиг сонирхолд нөлөөлөх шийдвэр гаргахад тухайн орон нутгийн иргэдийг мэдээллээр хангаж, тэднийг шийдвэр гаргах үйл явцад оролцуулах нь ач холбогдолтой болохыг хүлээн зөвшөөрч байна.
- (b) Хамтарсан үйл явцын гэрээний зорилгыг хангах, улмаар Хамтын ажиллагааны гэрээг хэрэгжүүлэхэд олон нийтийн оролцоо чухал дэмжлэг болохыг Талууд хүлээн зөвшөөрч байна.

6.2 Олон нийтийн хэлэлцүүлэг

Талууд Хамтын ажиллагааны гэрээг байгуулахын өмнө, Хамтарсан ажлын хэсгээр дамжуулан, Хамтын ажиллагааны гэрээтэй холбоотой чухал асуудлаар олон нийтийн хэлэлцүүлгийг тохиролцсон төлөвлөгөөний дагуу тогтмол зохион байгуулна. Олон нийтээс дэвшүүлсэн асуудлуудыг Хамтын ажиллагааны гэрээнд нэн тэргүүнд тусгах шаардлагатай асуудал гэж авч үзнэ. Олон нийтийн хэлэлцүүлэг хийх цаг хугацааг энэхүү гэрээний 8.2 дахь хэсэгт заасан 3 сарын хугацаат хуваарьт тусган оруулна.

ҮЙЛ ЯВЦЫН ГЭРЭЭ

7. Хамтын ажиллагааны гэрээ байгуулах процесс

7.1 Хамтын ажиллагааны гэрээний хэлэлцээр

- (a) Талууд, энэхүү гэрээнд заасан нөхцөлийн дагуу, Хамтарсан ажлын хэсгээр дамжуулан, бие биедээ хүндэтгэлтэй хандаж, харилцан тохиролцох хүчин чармайлт гарган сайн санааны үндсэн дээр хамтран ажиллаж Хамтын ажиллагааны гэрээг хэлэлцэн тохиролцохыг хүлээн зөвшөөрөв.
- (b) Талууд Гэрээний хэлэлцээрийн туршид нээлттэй, шууд, тогтмол харилцаатай ажиллахыг хүлээн зөвшөөрөв.
- (c) Талууд албан бус, илэн далангүй, чөлөөтэй, аль нэг талын эрх ашигт харшлахгүйгээр яриа хэлэлцээр хийнэ. Яриа хэлэлцээрийн явцад гаргасан аливаа мэдэгдэл, хүрсэн ойлголцол, авч хэрэгжүүлсэн завсрын арга хэмжээ нь хууль зүйн үр дагавар бүхий үүрэг хүлээлгэсэн зүйл гэж Талууд бичгээр тодорхой илэрхийлээгүй тохиолдолд Талуудад хууль зүйн хувьд биелэгдэх хүчин чадалтай үүрэг хүлээлгэхгүй.

7.2 Мэдээлэл солилцох

- (a) Талууд Хамтын ажиллагааны гэрээний хэлэлцээр хийх, мэдээлэл авахад туслах зорилгоор мэдээллийг харилцан солилцоно. Энэхүү гэрээг байгуулсны дараа, аль болох богино хугацаанд Компанийн ажлын хэсэг дараах мэдээллийг доорхи эрэмбээр Аймгийн ажлын хэсэгт гаргаж өгнө. Үүнд:
 - (i) Оюу Толгой төслийн уурхайн төлөвлөгөө;
 - (ii) Оюу Толгой төслийн Техник эдийн засгийн үндэслэл;
 - (iii) Оюу Толгой төслийн ажиллах хүчний судалгаа;
 - (iv) Оюу Толгой ХХК-ийн 2012 онд худалдан авах ажил, үйлчилгээний төлөвлөгөө;
 - (v) Оюу Толгой төслийн байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээ

ҮЙЛ ЯВЦЫН ГЭРЭЭ

- (b) Хамтын ажиллагааны гэрээг боловсруулахтай холбоотойгоор солилцох дээрх болон бусад мэдээллийг Аймгийн ажлын хэсэг, Оюу Толгойн ажлын хэсгийн ахлагч нараар дамжуулан солилцоно.
- (c) Шаардлагатай тохиолдолд аль нэг талын хүссэнээр нөгөө талд гаргаж өгсөн, хүргүүлсэн мэдээллийн нууцлалыг хадгалах зорилгоор Талууд нууцлалын гэрээ байгуулна. Нууцлалын гэрээ байгуулах хүртэл нууцлал бүхий мэдээллийг аль нэг тал өөрийн мэдэлд байлгаж болно.

7.3 Бие даасан/хөндлөнгийн зөвлөх томилох

- (a) Хамтын ажиллагааны гэрээнд тусгах тодорхой асуудалтай холбогдуулан хөндлөнгийн техникийн болон мэргэжлийн зөвлөгөө авах шаардлагатай тохиолдолд Хамтарсан ажлын хэсэг хөндлөнгийн бие даасан зөвлөхийг томилно. Хамтарсан ажлын хэсгээс хөндлөнгийн/бие даасан зөвлөхийг томилоход дараах зүйлсийг тогтоосон байна. Үүнд:
 - (i) Зөвлөхийн хийж гүйцэтгэх ажлын цар хүрээ;
 - (ii) Зөвлөхийг сонгох шалгуур, сонгон шалгаруулалтын асуудал.
- (b) Талууд Хамтарсан ажлын хэсгээр дамжуулан Зөвлөхийн дүгнэлт, олж тогтоосон зүйлийг харилцан бие биедээ танилцуулна.
- (c) Талууд зөвлөхийн сонгон шалгаруулалтыг шударгаар явуулах арга хэмжээг авна.

7.4 Ашиг сонирхолд суурилсан хэлэлцээр

Талууд энэхүү гэрээг байгуулсны дараа аль болох богино хугацаанд Хамтын ажиллагааны гэрээний хэлэлцээрт баримтлах “Ашиг сонирхолд суурилсан хэлэлцээрийн” зарчмын талаар мэдээлэл солилцох хамтарсан уулзалтын товыг тогтоно.

7.5 Аймгийн ажлын хэсэгт үзүүлэх техникийн туслалцаа, санхүүжилт

- (a) Компани нь:

ҮЙЛ ЯВЦЫН ГЭРЭЭ

- (i) Аймгийн ажлын хэсэг Хамтын ажиллагааны гэрээний хэлэлцээр хийх энэхүү гэрээнд заасан бүх үйл явц, үйл ажиллагаанд бүрэн оролцох;
- (ii) Шаардлагатай тохиолдолд Аймгийн ажлын хэсэг бие даасан зөвлөгөө, дэмжлэг авах;
- (iii) Аймаг болон Ханбогд сумын захиргаа, нутгийн удирдлага нь мэдээлэлтэйгээр зөвшөөрөх үндсэн дээр Хамтын ажиллагааны гэрээ байгуулахыг хүсч байгаа юм.

Иймд Компани нь Аймгийн ажлын хэсэгт техникийн болон баримт бичиг, мэдээллийн хөтлөлт, боловсруулалтад зөвлөх, дэмжлэг туслалцаа үзүүлэх ажилд зохих санхүүжилт олгохыг зөвшөөрөв.

- (b) Энэхүү санхүүжилтийг олгох нөхцөлийг (олгосон санхүүжилтийн дүнгийн хамт) Талуудын хооронд тусгай гэрээ байгуулж тохиролцох бөгөөд холбогдох бусад баримт бичгийн хамт Хамтын ажиллагааны гэрээнд хавсаргаж олон нийтэд нээлттэй байлгана.
- (c) Аймгийн ажлын хэсэгт үзүүлэх техникийн болон баримт бичгийн хөтлөлт, боловсруулалтад зөвлөх үйлчилгээний талаар 2011 оны 11 сарын 7-ны өдөр байгуулсан гэрээг Хавсралт С-д хавсаргав.

7.6 Хамтын ажиллагааны гэрээ боловсруулах

Хамтарсан ажлын хэсгээр дамжуулан, Хамтын ажиллагааны гэрээнд тусгах хамтын ажиллагааны чиглэл тус бүрт баримтлах зарчмыг харилцан тохиролцохыг Талууд хүлээн зөвшөөрөв. Ийнхүү тохиролцож Талууд эдгээр зарчмыг тодорхойлсон гэрээний баримт бичиг үйлдэх бөгөөд эдгээр нь Хамтын ажиллагааны гэрээг боловсруулах үндэс суурь болно.

8. Хамтарсан ажлын хэсэг

8.1 Хамтарсан ажлын хэсгийн бүрэлдэхүүн

- (a) Хамтарсан ажлын хэсэг нь дараах бүрэлдэхүүнтэй байна. Үүнд:

ҮЙЛ ЯВЦЫН ГЭРЭЭ

- (i) Өмнөговь аймгийг төлөөлж Аймгийн засаг даргын захирамжаар томилогдсон Өмнөговь аймгийн засаг даргын Тамгын газрын даргаар ахлуулсан Аймгийн ажлын хэсэг,
- (ii) Компанийг төлөөлж компанийн Ерөнхийлөгч бөгөөд Гүйцэтгэх ерөнхий захирлын тушаалаар томилогдсон Оюу Толгойн Ажлын хэсгийн ахлагчаар ахлуулсан Оюу Толгойн ажлын хэсэг.
- (b) Аймгийн ажлын хэсэг, Оюу Толгойн Ажлын хэсгийн гишүүдийг Өмнөговь аймгийн засаг дарга, Оюу Толгой ХХК-ийн Ерөнхийлөгч бөгөөд Гүйцэтгэх ерөнхий захирал нар тус тус томилно.
- (c) Хамтарсан ажлын хэсгийн гишүүдийн бүрэлдэхүүнийг Хамтын ажиллагааны гэрээний Хавсралтад нэрлэж оруулна.

8.2 Хамтарсын ажлын хэсгийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөө

Хамтарсан ажлын хэсэг гурван сарын үйл ажиллагааны төлөвлөгөөг урьдчилан гаргана. Үйл ажиллагааны төлөвлөгөөнд дараах зүйлсийг тусгана. Үүнд:

- (a) Хамтарсан ажлын хэсгийн уулзалтыг хийх өдөр, цаг, газар;
- (b) Ажлын хэсгийн уулзалтаар хэлэлцэх асуудал;
- (c) Хамтарсан ажлын хэсгийн бэлтгэл хуралдааныг хийх өдөр цаг, газар;
- (d) Орон нутгийн иргэд, олон нийтийн төлөөлөлтэй хийх хамтарсан хэлэлцүүлэг, олон нийтэд мэдээлэл өгөх арга хэмжээ зохион байгуулах өдөр цаг, болох газар;
- (e) Дараагийн зургаан сарын хугацаанд Хамтарсан ажлын хэсгийн нэн тэргүүнд хэлэлцэн тохиролцох асуудлын чиглэл;
- (f) Дараагийн гурван сарын хугацаанд хийх ажлууд, тэдгээрийн хугацаа.

ҮЙЛ ЯВЦЫН ГЭРЭЭ

8.3 Хамтарсан ажлын хэсгийн хурал

- (a) Хамтарсан ажлын хэсгийн хурлыг хэлэлцэх асуудлын төлөвлөгөөний дагуу явуулна. Хурлаар хэлэлцэх асуудлын төлөвлөгөөний төсөлд дараах зүйлсийг тусгана. Үүнд:
 - (i) Хурлын хэлэлцэх асуудлын төлөвлөгөөний төслийг хурал болохоос 7-оос доошгүй өдрийн өмнө Хамтарсан ажлын хэсгийн гишүүн бүрт хүргүүлж, тэднээс ирүүлсэн саналыг тусгах;
 - (ii) Хэлэлцэх асуудлын төлөвлөгөөний төсөлд тухайн хурлыг явуулах огноо, цаг, газрыг тодорхой заах;
 - (iii) Хэлэлцэх асуудал бүрийг тодорхой заах бөгөөд хурлаар хэлэлцэх асуудалтай холбогдуулан хяналт-шинжилгээ, судалгааны ажлыг хөндлөнгийн зөвлөхөөр хийлгэх тохиолдолд хугацаа, зардлын асуудлыг хурлын хэлэлцэх асуудлын төлөвлөгөөний төсөлд тусгана.
- (b) Хамтарсан ажлын хэсгийн хурлын ирц нь Аймгийн ажлын хэсэг, Оюу Толгойн ажлын хэсэг тус бүрийн гишүүдийн 70%-ийн ирц бүрдсэнээр хүчинтэй болох бөгөөд Аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын дарга, Оюу Толгой ХХК-ийн Ажлын хэсгийн ахлагч нар хуралд оролцсоноор Хамтарсан ажлын хэсгийн хурал хурлын ирц бүрдэнэ.
- (c) Хамтарсан ажлын хэсгийн хурлыг Аймгийн Засаг даргын Тамгын газрын дарга, эсхүл Оюу Толгой ХХК-ийн Ажлын хэсгийн ахлагч нар ээлжлэн удирдан явуулна.
- (d) Хамтарсан ажлын хэсгийн хурлаас гарах аливаа шийдвэрийг Аймгийн Ажлын хэсэг болон Оюу Толгой ХХК-ийн Ажлын хэсгийн гишүүд тус бүрийн наад зах нь тавин нэгэн хувийн (51%) зөвшөөрсөн саналаар гаргана.
- (e) Талууд Хамтарсан ажлын хэсгийн хурал бүрт дараах журмыг мөрдөнө. Үүнд:

ҮЙЛ ЯВЦЫН ГЭРЭЭ

- (i) Хамтарсан ажлын хэсгийн хурлын эхэнд Хамтарсан ажлын хэсгийн гишүүд өнгөрсөн хурлаар шийдвэрлэсний дагуу авсан арга хэмжээ, хийсэн ажил, түүний явцтай танилцана.
 - (ii) Хамтарсан ажлын хэсгийн хурал бүрийн төгсгөлд гишүүд, тус Хамтарсан ажлын хэсгийн хурлаас гаргасан шийдвэрийн дагуу авах арга хэмжээг тохиролцоно.
 - (iii) Хамтарсан ажлын хэсгийн өмнөх хурлаар хэлэлцэж, тохиролцсон асуудлыг дахин хэлэлцэхгүй.
- (f) Хамтарсан ажлын хэсгийн хурлын тэмдэглэл, үр дүнг тухайн хурлаас хойш долоо хоногийн дотор Хамтарсан ажлын хэсгийн гишүүн бүрт хүргүүлнэ.
- (g) Хамтарсан ажлын хэсэг нь Хамтарсан ажлын хэсгийн хуралд техник туслалцаа үзүүлэх туслах ажилтныг томилон ажиллуулна. Уг туслах ажилтан нь хурлын хэлэлцэх асуудал, бусад баримт бичиг боловсруулах, хурлын бичиг баримтыг гишүүдэд хүргүүлэх, хурлын цаг хугацаа, болох газар зэрэг хурлын зохион байгуулалтын бэлтгэл ажлыг хийж, Хамтарсан ажлын хэсэгт шаардлагатай бусад тусламж, дэмжлэгийг үзүүлнэ.

9. Хамтын ажиллагааны гэрээний агуулга

9.1 Хамтын ажиллагааны гэрээнд Хамтарсан үйл явцын гэрээг хавсаргах

Энэхүү Гэрээ нь Хамтын ажиллагааны гэрээний хавсралт болох бөгөөд Талууд энэхүү гэрээний нөхцөлийг Хамтын ажиллагааны гэрээний хэлэлцээр хийхэд дагаж мөрдсөн бол энэ тухай хүлээн зөвшөөрсөн тэмдэглэлийг хийж Хамтын ажиллагааны гэрээнд тусгана.

9.2 Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ

ХОСБ-ийн 4.1 болон 4.3 дах зүйлд зааснаар Хамтын ажиллагааны гэрээнд тусгагдсан хамтран ажиллах чиглэл бүрээр хэрэгжүүлэх арга хэмжээг Талууд

ҮЙЛ ЯВЦЫН ГЭРЭЭ

харилцан тохиролцоно. Хэрэгжүүлэх арга хэмжээний хүрээнд дараах асуудлыг зохистой байдлаар хэлэлцэн шийдвэрлэнэ. Үүнд:

- (a) Талуудын хүрэх зорилго, эцсийн үр дүн;
- (b) Гэрээний үр дүнг хэмжих үзүүлэлт;
- (c) Талуудын эдлэх эрх, хүлээх үүрэг;
- (d) Орон нутгийн нийтлэг ашиг сонирхлыг хэрхэн тусгах;
- (e) Зардлын тооцоо, санхүүжилтийн асуудал;
- (f) Ажлын үр дүнг хэмжих, тайлагнах;
- (g) Үүргээ гүйцэтгээгүй, үр дүнд хүрээгүй тохиолдолд хүлээх хариуцлага, гарах үр дагавар;
- (h) Гэрээний хэрэгжилтийг дүгнэх, гэрээнд нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай заалт.

Дээрхи арга хэмжээг зааж тодорхойлох нь Хамтын ажиллагааны гэрээний хэлэлцээрээр хэлэлцэх асуудлын цар хүрээг хязгаарлах зорилгоор аль нэг талд ашиглагдагдахгүй. Хэрэгжүүлэх арга хэмжээтэй холбоотой дээрхи асуудлыг энэхүү гэрээний 9.2-т ийнхүү тусгасан нь Талуудад эдгээр асуудлаар гэрээ байгуулах үүргийг хүлээлгээгүй болно.

9.3 Хамтын ажиллагааны гэрээ байгуулахын өмнө хамтран ажиллах чиглэлийг тохиролцох

Хамтын ажиллагааны гэрээний хэлэлцээрийг нийтэд нь өргөн хүрээнд явуулахаас өмнө Талууд хамтын ажиллагааны тодорхой асуудлаар зарчим, хэрэгжүүлэх арга хэмжээ, хууль зүйн хувьд биелэгдэх хүчин төгөлдөр тохиролцоо хийж болно. Энэ тохиолдолд эхлээд гэрээ байгуулж, дараа нь уг гэрээг Хамтын ажиллагааны гэрээнд тусгана.

ҮЙЛ ЯВЦЫН ГЭРЭЭ

10. Өмнөговь аймгийн Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлын оролцоог хангах

Хамтын ажиллагааны гэрээний яриа хэлэлцээрийн ил тод байдал, зөвлөлдөх, хариуцан тайлагнах зарчмыг хангах зорилгоор холбогдох сонирхогч талуудын оролцоог хангах, тэрчлэн энэхүү гэрээг урт хугацаанд тогтвортой байлгах зорилгоор Өмнөговь аймгийн Иргэдийн төлөөлөгчдийн хурлаар хэлэлцүүлнэ. Хамтын ажиллагааны гэрээний хэлэлцээрийн аль үед, ямар байдлаар энэ байгууллагын оролцоог хангахыг Хамтарсан ажлын хэсэг шийдвэрлэнэ.

11. Маргаан шийдвэрлэх

- (a) Энэхүү гэрээтэй холбоотойгоор маргаан үүсгэх, аль нэг тал энэ гэрээтэй холбоотой нэхэмжлэл гаргавал /Маргаан гэх/ Маргаан үүсгэж байгаа тал нөгөө талд маргаан үүсгэж байгаа асуудлын талаар бичгээр мэдэгдэнэ. Талууд Хамтарсан ажлын хэсгийн гишүүдээр дамжуулан нэхэмжлэл, маргааныг шийдвэрлэх зорилгоор сайн санааны үндсэн дээр хэлэлцээр хийх ба асуудлыг шийдвэрлэх үүднээс Хамтарсан ажлын хэсгийн хурлыг аль болох шуурхай зарлан хуралдуулна. Ийнхүү хэлэлцээр хийхэд Хамтарсан ажлын хэсгийн гишүүд ХОСБ-ийн 1 дэх заалтад заасан зарчмыг баримтлахад Талууд анхаарч ажиллана.
- (b) Маргаан үүсгэсэн тал бичгээр мэдэгдэл өгснөөс хойш 30 хоногийн дотор Талууд маргааныг шийдвэрлэж чадаагүй тохиолдолд асуудлыг шийдвэрлүүлэхээр Аймгийн Засаг дарга болон Компанийн Гүйцэтгэх ерөнхий захиралд 10 хоногийн дотор хандана. Тэдний гаргасан шийдвэр эцсийнх байх бөгөөд түүнийг Талууд болон Хамтарсан ажлын хэсэг дагаж биелүүлнэ.

12. Бусад зүйл

- (a) Давагдашгүй хүчин зүйлийн улмаас Талуудын аль нэг нь гэрээний үүргийг бүхэлд нь буюу зарим хэсгийг биелүүлэх боломжгүй болох тохиолдолд нөгөө талд Давагдашгүй хүчин зүйл эхэлснээс хойш гурав хоногийн дотор

ҮЙЛ ЯВЦЫН ГЭРЭЭ

бичгээр мэдэгдэнэ. Тус мэдэгдэлд давагдашгүй хүчин зүйлийн шинж байдал, хамарсан хүрээ, үргэлжлэх хугацаа, давагдашгүй хүчин зүйлийн нөлөөнд орсон үүргийн талаар тодорхой тусгана. Энэхүү гэрээний 12(а) заалтад заасан мэдэгдлийг хүлээн авч давагдашгүй хүчин зүйл үргэлжлэх хугацаанд биелүүлэх боломжгүй үүргийн гүйцэтгэлийг түдгэлзүүлнэ.

- (b) Цаг хугацаа нь энэхүү гэрээний хувьд нэн чухал хүчин зүйл, нөхцөл байна.
- (c) Бүх мэдэгдэл, мэдээллийг биечлэн, е-мэйлээр, факсаар эсхүл Талуудын харилцан тохиролцсон бусад арга, хэрэгслээр дараах хаягаар хүргүүлнэ.
- Үүнд:

- | | | |
|-------|--------------------------------|---|
| (i) | Өмнөговь аймгийн Засаг даргад: | 46089 Өмнөговь аймаг,
Даланзадгад сум, 3-р баг,
Өмнөговь аймгийн нутгийн
удирдлагын ордон |
| (ii) | Ханбогд сумын Засаг даргад: | 46010 Өмнөговь
аймгийн Ханбогд сум, Их
булаг, Сумын засаг даргын
Тамгын газар |
| (iii) | Компани: | Монгол Улс
Улаанбаатар-14240
Сүхбаатар дүүрэг, 1-р
хороо, Чингисийн өргөн
чөлөө-15, Моннис
цамхагийн 12-р давхар |

- (d) Аль нэг тал энэхүү гэрээний эрх, үүргийг нөгөө талын урьдчилж бичгээр өгсөн зөвшөөрөлгүйгээр бусад этгээдэд шилжүүлэх, бусдад эрх олгох, үүрэг

ҮЙЛ ЯВЦЫН ГЭРЭЭ

үүсгэх, барьцаалах буюу чингэх оролдлого хийхгүй. Аль нэг тал зөвшөөрөл өгөхөөс үндэслэлгүйгээр татгалзахыг хориглоно.

- (e) Энэхүү гэрээнд Монгол улсын хууль тогтоомжийг хэрэглэнэ. Үүнтэй холбоотойгоор болон гэрээний бус холбогдох асуудлаар Талууд Монгол Улсад хэрэг, маргаан хянан шийдвэрлэх эрх бүхий шүүхэд хандана. Талуудын шүүхэд хандах эрхийг зөвхөн Монгол Улсад хэрэг, маргаан хянан шийдвэрлэх эрх бүхий шүүхээр хязгаарлахгүй.
- (f) Талууд гэрээнд нэмэлт өөрчлөлт оруулахдаа өөр гэрээ байгуулна.
- (g) Энэхүү гэрээг Англи, Монгол хэл дээр тус бүр гурван хувь үйлдсэн бөгөөд хувь бүрийг эх хувь гэж үзэх бөгөөд бүх хамтдаа нэг бөгөөд адил баримт бичгийг бүрдүүлнэ.

Энэхүү Гэрээг байгуулсан:

Оюу Толгой ХХК-ийг төлөөлж:

Гарын үсэг:

Нэр: Камерон Макрей

Албан тушаал: Ерөнхийлөгч
бөгөөд Гүйцэтгэх ерөнхий захирал

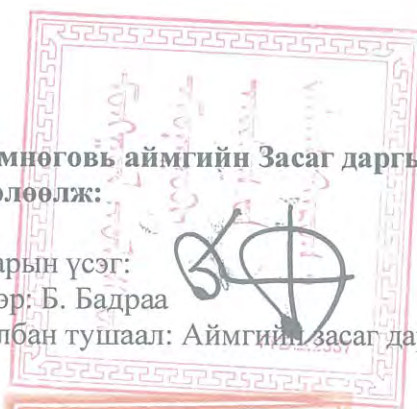


Өмнөговь аймгийн Засаг даргыг төлөөлж:

Гарын үсэг:

Нэр: Б. Бадрраа

Албан тушаал: Аймгийн засаг дарга

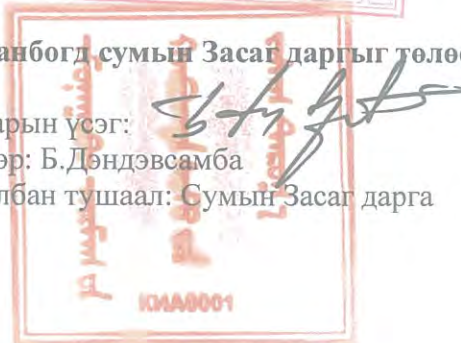


Ханбогд сумын Засаг даргыг төлөөлж:

Гарын үсэг:

Нэр: Б. Дэндэвсамба

Албан тушаал: Сумын Засаг дарга



ҮЙЛ ЯВЦЫН ГЭРЭЭ

Хавсралт А

Нэр томъёоны тайлбар

Нэр томъёо

Тухайн тохиолдолд өөр утгыг илэрхийлээгүй бол доорхи нэр томъёо нь тус Гэрээнд дараах утгыг илэрхийлнэ. Үүнд:

Аймгийн ажлын хэсэг гэж Өмнөговь аймгийн засаг даргын 2011 оны а/25 тоот захирамжаар байгуулагдсан Аймгийн ажлын хэсгийг;

Хамтын ажиллагааны гэрээ гэж Өмнөговь аймгийн нийгэм-эдийн засгийн хөгжилд хувь нэмэр оруулах зорилготой гэрээг;

Ашиг сонирхолд суурилсан хэлэлцээр гэж харилцан тохиролцсон үр дүнд хүрэх зорилгоор Талуудын байр сууринд тулгаарлах бус, чухал зорилго, зарчимд төвлөрч ашиг сонирхолоо харилцан ил тод, нээлттэй илэрхийлж боломжтой шийдэлд хүрэхийн тулд аль алиныхаа ашиг сонирхлыг ойлголцож асуудлыг хамтран шийдвэрлэх үйл явцыг агуулсан Талуудын аль алинд ашигтай хэлэлцээрийг хэлнэ.

Давагдашгүй хүчин зүйлс гэж давагдашгүй хүчин зүйл учирсан гэж мэдэгдэж байгаа Талын хяналтаас гадуур тухайн Талын гэм буруутай, анхаарал болгоомжгүй үйлдлээс үл хамаарах үйл явдал, нөхцөл байдал юм. Үүнд байгалын гал түймэр, газар хөдлөлт, шуурга, үер зэрэг байгалийн гамшиг, үймээн, иргэний эмх замбараагүй байдал, засгийн газрын шийдвэр зэргийг оруулна;

Хамтарсан ажлын хэсэг гэдгийг Гэрээний 8.1(а) хэсэгт тодорхойлсон.

Харилцан ойлголцлын санамж бичиг гэж нэг талаас Монгол Улсын Өмнөговь аймгийн Засаг дарга, мөн аймгийн Ханбогд сумын Засаг дарга нар болон нөгөө талаас Компанийн хооронд 2011 оны 4-р сарын 8-ны өдөр байгуулсан Харилцан ойлголцлын санамж бичгийг;

ҮЙЛ ЯВЦЫН ГЭРЭЭ

Оюу Толгойн ажлын хэсэг гэж Компанийг төлөөлж компанийн Ерөнхийлөгч бөгөөд Гүйцэтгэх ерөнхий захирлын 2012 оны 8 дугаар сарын 21/12 тоот тушаалаар байгуулагдсан Оюу Толгойн ажлын хэсгийг;

ОТ төсөл гэж Хөрөнгө оруулалтын гэрээнд заасан төслийг хэлнэ.

Тал гэж энэхүү Гэрээний нэг Талыг тус тус ойлгоно.

Тайлбар

Тухайн тохиолдолд өөр утгыг илэрхийлээгүй бол доорхи хэм хэмжээг тус Гэрээнд ашиглана. Үүнд:

1. Гарчиг нь гэрээний бичвэрийг хялбаршуулах зорилготой бөгөөд бөгөөд гэрээг тайлбарлахад нөлөөлөхгүй.
2. *Хамаарах, хамаарна, жишээлбэл* буюу эдгээртэй төсөөтэй үг хэллэгийн *дараа дурдагдсан зүйл нь* нь дурдаагүй боловч хамаарч болох бусад нөхцөл байдал, зүйлийг хязгаарлахгүй.
3. Аль нэг Тал нь тус Гэрээг буюу түүний аль нэг хэсгийг санаачилсан, тусгаж оруулсан гэх ганц үндэслэлээр энэхүү Гэрээний ямар нэг хэсгийг тухайн Талын эсрэг тайлбарлахгүй.
4. Ганц тоо нь олон тоог, мөн олон тоо нь ганц тоог илэрхийлнэ.
5. Хэрэв ямар нэг үг, хэллэгийг тодорхойлсон бол түүний хэл зүйн дүрмийн бусад хувилбар нь ч адил утгыг илэрхийлнэ.
6. *Этгээд* гэдэгт тусгай хуулийн этгээдийг бүрдүүлж байгаагаас үл хамаарч бүртгэгдсэн компани, аж ахуйн нэгж, итгэмжлэгдсэн байгууллага, хувь этгээд, нөхөрлөл, бүртгэгдээгүй аж ахуйн нэгж, бусад этгээдийг оруулж ойлгоно;
7. Зүйл, заалт, хавсралтыг дурьдсан бол энэхүү гэрээний аль нэг тодорхой зүйл, заалт, хавсралтыг;
8. Гэрээ, баримт бичгийг дурьдсан, мөн энэ Гэрээг дурдсан бол энэ нь Гэрээгээр буюу өөр бусад гэрээ, баримт бичгээр хориглосноос бусад тохиолдолд нэмэлт өөрчлөлт

ҮЙЛ ЯВЦЫН ГЭРЭЭ

оруулсан, шинэчлэн найруулсан, орлуулсан гэрээ, баримт бичгийг хэлэх ба тэдгээр гэрээ, баримт бичгийн хүсэл зоригийн илэрхийлэл, удиртгал хэсэг, хавсралтуудыг хамаарна.

9. *Бичгээр* гэдэгт харагдахуйц, бодит хэлбэртэй үг, тоо, зураг, тэмдгийг төлөөлсөн буюу дахин илэрхийлсэн аливаа аргыг хамруулж ойлгоно.
10. Энэхүү гэрээнд буюу өөр бусад гэрээ, баримт бичигт ‘Тал’ гэдэгт тухайн Талын хууль ёсны эрх залгамжлагч, зөвшөөрөгдсөн орлох этгээд, эрх шилжүүлэн авагчыг ойлгоно. Тал гэдэгт тухайн талын хууль ёсны төлөөлөгч мөн хамаарна.
11. Гэрээний нэг Тал болж байгаа хоёр буюу түүнээс дээш тооны этгээдийн *эрх, үүрэг* гэж тухайн этгээд тус бүрт олгож байгаа эрх, хүлээлгэж байгаа үүргийг хэлэхээс гадна хоёр ба түүнээс дээш этгээдийн хувьд хамтран хэрэгжүүлэх эрх, хамтарч хүлээх үүргийг хэлнэ. Тухайн Тал гэж заасан бол тэрхүү талыг бүрдүүлж байгаа хүн тус бүрийг ойлгоно. (Ингэснээр, жишээ нь, мэдэгдэл өгсөн, хийсэн, баталгаа гаргасан тал гэдэгт тухайн талд хамаарах тал тус бүрийн гаргасан, өгсөн мэдэгдэл, баталгаа гэж ойлгогдоно).

ҮЙЛ ЯВЦЫН ГЭРЭЭ

Хавсралт В

Харилцан ойлголцлын санамж бичиг

ҮЙЛ ЯВЦЫН ГЭРЭЭ

Хавсралт С

Техникийн болон баримт бичгийн хөтлөлт, боловсруулалтад туслалцаа үзүүлэх гэрээ

Хавсралт С

Хамтран ажиллах гэрээ

ХАМТРАН АЖИЛЛАХ ГЭРЭЭ

Өмнөговь аймгийн Даланзадгад хот

Энэхүү Хамтран ажиллах гэрээг (цаашид “Гэрээ” гэх) нэг талаас

Монгол улс, Улаанбаатар – 14240, Сүхбаатар дүүрэг, 1-р хороо, Чингисийн өргөн чөлөө -15, Моннис цамхгийн 5-р давхарт албан ёсны хаяг бүхий Оюутолгой ХХК (цаашид “Оюутолгой” гэх),

нөгөө талаас Өмнөговь аймгийн Засаг даргын тамгын газар (“Аймаг” гэх) нар (хамтад нь “Талууд”, тус тусад нь “Тал” гэх),

Монгол улсын Засгийн газартай байгуулсан Хөрөнгө оруулалтын гэрээний 4 дүгээр бүлгийн 189.5 дугаар зүйл, Иргэний хуулийн 476-480 дугаар зүйл, Ашигт малтмалын хуулийн 42.1 дүгээр зүйлд заасны дагуу хоёр Тал орон нутгийн нийгэм-эдийн засгийн тогтвортой хөгжилд тус нэмэр үзүүлэх зорилгоор байгуулах “Хамтын ажиллагааны гэрээ”-ний бэлтгэл ажилд оролцохоор тохиролцон,

“Хамтын ажиллагааны гэрээ”-г боловсруулахад техникийн болон нарийн бичгийн зөвлөхийн туслаалцаа үзүүлэх ажилд санхүүгийн дэмжлэг олгох явдлыг баталгаажуулах зорилгоор 2011-11-08-ноос 07-ны өдөр байгуулав.

Энэ талаар 2011 оны 4 дүгээр сарын 8-ны өдөрт байгуулсан Харилцан ойлголцлын санамж бичгээс лавлана уу.

Нэг. Гэрээний зорилго

- 1.1. Энэхүү Гэрээний зорилго нь “Хамтын ажиллагааны гэрээ”-г боловсруулах ажилтай холбоотойгоор Талуудын эдлэх эрх, хүлээх үүрэг хариуцлагыг тодорхойлох, түүнчлэн энэхүү ажлыг хэрэгжүүлэхэд Аймагт техникийн болон нарийн бичгийн зөвлөхийн туслаалцаа үзүүлэх ажлыг санхүүжүүлэх, удирдлага чиглэлээр хангах зэрэг болно.

Хоёр. Хамтран ажиллах болзол, нөхцөлүүд

2.1. Энэхүү гэрээний Талууд нь өөрсдийн үүргийг үнэнч шударгаар биелүүлж, ажил хэргийн уулзалтуудад идэвхтэй оролцож, “Хамтын ажиллагааны гэрээ”-г боловсруулахтай холбоотой шаардлагатай мэдээллүүдийг харилцан солилцоно.

2.2. Тал тус бүр Гэрээний хэрэгжилтийг хариуцсан ажилтныг томилно.

Гурав. Аймгийн эрх, үүрэг

Аймаг нь дараах эрх, үүргийг хэрэгжүүлнэ. Үүнд:

3.1. Талууд нь Аймгийн “ажлын хэсэг”-т техникийн болон нарийн бичгийн туслаалцаа үзүүлэх зөвлөх ажлын зориулалт, гүйцэтгэх үүргийг “Хавсралт-А” (Ажил Үүргийн Хуваарь)-гаар тодорхойлохыг хүлээн зөвшөөрнө.

3.2. Аймаг нь “Хавсралт-А”-д заасан ажлыг гүйцэтгүүлэхээр гурван (2) зөвлөхийг сонгон ажиллуулна.

3.3. Зөвлөхүүдийг сонгохдоо дараах ерөнхий шаардлагуудыг харгалзана. Үүнд:

3.3.1 Зөвлөх нь төрийн албан хаагч бус байна;

3.3.2 Зөвлөх нь “Хавсралт-А” –д заасан ажил үүргийг гүйцэтгэхтэй холбоотой мэдлэг, туршлагатай гэдгээ нотолсон байна;

3.3.3 Зөвлөх нь гэрээт ажлын хугацаанд ажлын өдөрт 8 цагаар ажиллана;

3.4. Аймаг нь ажилтан хөлслөх гэрээг гурван зөвлөхтэй байгуулна.

3.5. Аймаг нь зөвлөхийн ажлыг удирдан чиглүүлэх, хянах талаар дараах ажлыг хэрэгжүүлнэ. Үүнд:

3.5.1. Энэхүү гэрээний 3.1 заалтад тодорхойлсон Ажлын тодорхойлолтод бүрэн нийцүүлсэн Зөвлөхүүдийн үйл ажиллагааны нарийвчилсан төлөвлөгөөг батлах,

3.5.2. Зөвлөхүүдийн үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний гүйцэтгэлд явцын болон сар тутмын хяналт тавих, Оюутолгойн хүсэлтээр сар тутмын тайлан гаргаж өгөх.

3.5.3. Зөвлөхүүдийн ажлын гүйцэтгэлд бүрэн хариуцлага хүлээх.

3.5.4. Зөвлөхүүд нь “Хавсралт-А”-д заасан ажил үүргийг гүйцэтгэх мэдлэг, туршлагатай гэдгийн нотолгоог Оюутолгойд гаргаж өгөх.

3.6. Зөвлөхүүд нь зөвхөн “Хамтын ажиллагааны гэрээ”-г байгуулах бэлтгэл ажилд техникийн болон нарийн бичгийн тусалцаа үзүүлэх зорилгоор ажиллана.

3.7. Аймаг нь “Хамтын ажиллагааны гэрээ”-г байгуулах хүртэл Зөвлөхүүдийг ажлын өрөө, утас, факс, интернет холбоо зэрэг ажил хэрэг явуулах тоног хэрэгсэл, бусад зүйлсээр хангана.

3.8. Аймаг нь “Хамтын ажиллагааны гэрээ”-нд тусгах аймгийн нийгэм-эдийн засгийн тэргүүн зорилтуудын талаар иргэний болон олон нийтийн хэрэгцээ шаардлага, үзэл бодлын судалгааг орон нутгийн ард иргэдийн дунд явуулж, судалгааны үр дүнг Аймгийн “ажлын хэсэгт” танилцуулна.

Дөрөв. Оюутолгой ХХК-ийн эрх, үүрэг

Оюутолгой нь дараах эрх, үүргийг хэрэгжүүлнэ. Үүнд:

4.1. Оюутолгой нь “Хавсралт-Б”-д дурдсан зүйлсийг 6 сарын туршид санхүүжүүлэх үүрэгтэй (шаардлагатай тоног төхөөрөмж худалдан авах, зөвлөхийн цалин болон бусад үйл ажиллагааны зардал).

4.2. Санхүүжилтийн төлбөрийг тус бүр гурван сарын зардлын төсвөөр тооцож, хоёр хувааж хийнэ. Хоёр дахь гурван сарын санхүүжилтийг олгохдоо өмнөх гурван сарын санхүүжилтийг төлөвлөсөн төсвийн дагуу зохих ёсоор зарцуулан үйл ажиллагааны төлөвлөгөө (3.5.1)-г хэрэгжүүлсэн байдлыг баталсан нотолгоон дээр тулгуурлан олгоно.

4.3. Оюутолгой нь Аймгаас зөвлөхийн ажлын гүйцэтгэлийн талаар мэдээлэл өгөхийг хүсэж болох ба мөн тэдний ажлын гүйцэтгэлийн талаар санал, зөвлөгөөгч, ажлынхаа үр дүнг сайжруулахыг шаардах боломжтой.

4.4. Оюутолгой нь Зөвлөхийн ажлын гүйцэтгэл хангалтгүй буюу тэд байгуулсан гэрээнийхээ заалтыг биелүүлээгүй тохиолдолд зөвлөхийг халахыг Аймгаас шаардах эрхтэй.

Тав. Гэрээг хүчинтөгөлдөржүүлэх, дуусгавар болгох

5.1. Энэхүү Гэрээнд Талуудын төлөөлөгчид гарын үсэг зурснаар хүчин төгөлдөр болгох ба “Хамтын ажиллагааны гэрээ”-г байгуулснаар дуусгавар болгосонд тооцно.

Зургаа. Бусад

6.1. Энэхүү Гэрээг монгол, англи хэл дээр, эн тэнцүү хоёр хувилбараар үйлдсэн бөгөөд хоёр хувилбар хуулийн өмнө адил тэгш хүчин төгөлдөр байна. Тал тус бүр нэг хувийг хадгална.

6.2. Энэхүү Гэрээний зарим хэсэг буюу зарим заалт хүчингүй болох, хэрэгжүүлэх боломжгүй болох нь энэхүү Гэрээ болон энэхүү гэрээний бусад хэсэг, заалтуудын хүчин төгөлдөр байдал болон хэрэгжүүлэлтэд нөлөөлөхгүй.

6.3. Энэхүү Гэрээнд тусгагдаагүй асуудлуудыг Монгол улсын Иргэний хуулийн дагуу талууд харилцан шийдвэрлэнэ.

6.4. Энэхүү Гэрээнд нэмэлт, өөрчлөлт оруулахдаа бичгээр үйлдэж, хоёр тал зохих ёсоор баталгаажуулна.

6.5. Гэрээг дараах үндэслэлээр дуусгавар болгож боломжтой. Үүнд:

6.5.1 Талууд дуусгавар болгохоор харилцан тохиролцсон.

6.5.2 Талуудын аль нэг нь Гэрээгээр хүлээсэн үүрэг хариуцлагаа хоёр буюу түүнээс дээш удаа зөрчсөн тохиолдолд, буруутгүй талын санаачилгаар.

6.6. Талууд аливаа бичиг баримт, мэдээллийг дор дурдсан хаягаар илгээнэ:

Өмнөговь Аймаг

Оюутоолой ХХК

Өмнөговь аймгийн Даланзадгад сум
3 дугаар баг, нутгийн удирдлагын
ордон

Улаанбаатар – 14240,
Сүхбаатардүүрэг, Чингисийн
өргөнчөлөө-15, Моннисцамхаг

Утас: 01352-22849

Утас: +976 11 331885

Факс: 0153222849

Факс: +976 11 331885

И-мэйл: turiin.albauma@yahoo.com

И-мэйл: erdenebatS@ot.mn

Хариуцах ажилтны нэр, албан
тушаал:

Хариуцах ажилтны нэр, албан
тушаал:

Т.Дөлбаяр, Хөгжлийн бодлогын
хэлтсийн дарга


С.Эрдэнэбат, Хамтын ажиллагааны
гэрээний зохицуулагч

Хаяг өөрчлөгдсөнөөс хойш 5 өдрийн хугацаанд нөгөө талд шинэ хаягийг мэдэгдэнэ.

6.7. Талууд Гэрээний талаар нөгөө Талаас ирүүлсэн хүсэлт, санал гомдлыг хүлээн авснаас хойш 10 (арван) ажлын өдрийн хугацаанд хариу өгнө.

6.8. Талууд энэхүү гэрээтэй холбоотойгоор үүсэх аливаа маргаан, зөрчил, нэхэмжлэл, санал зөрөлдөөн (“Маргаан” гэх) зэргийг харилцан тохиролцож шийдвэрлэнэ. Хэрвээ “Маргаан”-ыг харилцан тохиролцох боломжгүй бол Монгол улсын шүүхээр шийдвэрлүүлнэ.

Энэхүү Гэрээг дээр дурдсан он сар өдөрт, Талуудын ГЭРЧЛЭЛТТЭЙГЭЭР байгуулав.

<p>Өмнө Говь аймгийг төлөөлж:</p>  <p>Бадамгаравын Бадраа</p> <p>Өмнө Говь аймгийн Засаг дарга</p>	<p>Оюу Толгой ХХК-г төлөөлж:</p>  <p>Дэвид Патерсон</p> <p>Бүс нутгийн хөгжил, олон нийтийн харилцаа хариуцсан Дэд ерөнхийлөгч</p>
--	---

Хавсралта

Хамтын Ажиллагааны Гэрээний

Аймгийн ажлын хэсэгт техник, нарийн бичгийн туслаалцаа үзүүлэх ажилтаны

ажил үүргийн хуваарь

Аймгийн ажлын хэсэгт техник, нарийн бичгийн туслаалцаа үзүүлэх ажилтаны зорилго

Аймгийн ажлын хэсэг болон Оюу Толгой ХХК-ний ажлын хэсгийн хамтарсан зорилт нь 2011 оны 4 сарын 8-нд гарын үсэг зурсан ХОСБ-т тусгагдсан билээ. Хамтын ажиллагааны гэрээг боловсруулах шатанд аймгийн ажлын хэсгийн оролцоог бүрэн хангахын тулд техникийн болон захиргааны туслаалцаа үзүүлэх зөвлөх аймгийн ажлын хэсэгт хэрэгтэй байгаа билээ.

Энэхүү ажил үүргийн хуваарь нь техникийн болон захиргааны туслаалцаа үзүүлэх ажилтаны үүрэг, хариуцлага болон төсвийг харилцан тохиролцоход Аймгийн ажлын хэсэг болон Оюу толгой компанид туслаалцаа үзүүлэх зорилготой юм.

Ерөнхий хариуцлагууд:

ХОСБ-т тусгасан зарчим, алхам болон үйл явцын дагуу Хамтын ажиллагааны гэрээг байгуулахад Аймгийн ажлын хэсэг болон Оюу Толгой ХХК-д туслаалцаа, дэмжлэг үзүүлэх. Техникийн болон нарийн бичгийн туслаалцаа үзүүлэх ажилтан нь талууд харилцан хүлээн зөвшөөрсөн, үр өгөөжтэй үр дүнд хүрэхэд аймгийн ажлын хэсэгт бүхий л талын туслаалцаа үзүүлж ажиллах ёстой.

1. Техникийн туслаалцаа үзүүлэх. Үүнд :

- Аймгийн ажлын хэсэг бие даасан гуравдагч этгээдээс хууль зүйн болон техникийн зөвлөгөө авахад туслаалцаа үзүүлэх
- Судалгаа хийх ба мөн Хамтын ажиллагааны гэрээтэй холбоотой бусад мэдээлэл цуглуулах
- ОТ-оос өгсөн мэдээллийн хянах/ дүгнэх мөн товчлон нэгтгэх.
- Хамтын ажиллагааны гэрээтэй холбогдох техникийн асуудлаар Аймгийн ажлын хэсэгт зөвлөмж өгөх

2. Аймгийн ажлын хэсэгт нарийн бичгийн туслалцаа үзүүлэх. Үүнд:

- Хамтын ажиллагааны гэрээний үйл явцад Аймгийн ажлын хэсгийн гишүүд хэрхэн оролцсоныг баталгаажуулах тэмдэглэл болон бусад холбогдох баримт бичгийг зохицуулах
- Уулзалтын бичиг баримтыг бэлдэх, зохицуулах
- Аймгийн ажлын хэсгийн өмнөөс захидал харилцааг бэлтгэх, зохицуулах
- Аймгийн ажлын хэсэг болон ОТ хооронд харилцан тохиролцсон хурлын хуваарийг тогтмол хөтлөх буюу аймгийн ажлын хэсэг эдгээр хуралд оролцоход бүрэн бэлтгэлтэй, төлөвлөсөн байгаа эсэхийг хангах
- Аймгийн ажлын хэсгийн уулзалтыг зохицуулах ба төлөвлөх
- Хамтарсан ажлын хэсгийн уулзалтыг зохицуулах ба төлөвлөх
- Аймгийн ажлын хэсгийн гишүүдийн унаа, байр зохицуулах
- Аймгийн ажлын хэсэг ОТ ажлын хэсгийн хоорондын харилцаа холбоог зохицуулж, холбох цэг болж ажиллах
- Аймгийн ажлын хэсгийн гишүүд хоорондын харилцааг зохицуулах
- Орон нутаг, ТББ болон бусад сонирхогч талуудтай хийх уулзалтыг төлөвлөх, зохицуулах

3. Аймгийн ажлын хэсэгт гэрээний үйл явцын үед төслийн менежментийн дэмжлэг үзүүлэх. Үүнд:

- Хамтын ажиллагааны гэрээний талаарх хэлэлцээрийг төлөвлөх ба бэлтгэл ажлыг хангах
- Аймгийн ажлын хэсгийн үйл ажиллагааны алхамуудыг төлөвлөх, зохицуулах ба ажлын төлөвлөгөөнд тусгасан ажил үүргийг биелүүлэх тал дээр анхаарч ажиллана
- Төсөв бэлдэх, хянах, зохицуулах мөн төсвийн зарцуулалтын тайлан бичих
- Сарын ажлын төлөвлөгөө боловсруулан ажлын хэсгийн ахлагчаар батлуулна
- Гэрээ байгуулах үйл ажиллагааны явцын тайлан бэлтгэж ажлын хэсэгт тайлагнах
- Сонирхогч талуудын Хамтын ажиллагааны гэрээний талаархи санал бодлыг хэрхэн цуглуулах, харьцуулалт хийх, тусгах талаар үйл ажиллагааны дэг боловсруулан, хэрэгжүүлж ажиллах

ХавсралтБ

Зургаан (6) сарын хугацааны зардлын тооцоо

Шаардлагатай тоног төхөөрөмж худалдан авах, зөвлөхүүдийн цалин болон бусад үйл ажиллагааны зардлын төсөв

Д/д	Зардлын төрөл	Зардлын дүн /төг/	Зардлын дүн /ам.доллар /	Тайлбар
1	Цалин /600'000төг* 6 сар* 2 ажилтан 500'000*6сар *1 ажилтан/	10,200,000	7'864.30	3 ажилтан 6 сарын хугацаатай ажиллуулж, 2 ажилтанд сард 600.0 мянган төгрөгийн цалин олгож, 1 ажилтанд 500.0 мянган төгрөгийн цалин олгохоор тооцов.
2	Шатахуун	1,453,040	1'158.72	Баян-Овоо сум (165 км), Манлай сум (220 км), Ханбогд сум (265 км) сумдын Засаг дарга нарыг 3 удаа хамтарсан ажлын хэсгийн уулзалтад Даланзадгадад ирэх, буцахаар шатахууны зардлыг тооцов.
3	Тоног төхөөрөмж	5,194,200	4'142.10	Зөөврийн болон суурин компьютер, проектор, дэлгэцийн үнийг DELL брендийн албан ёсны борлуулагч MCS электрониксийн үнээр тооцов.
	Нийт зардлын дүн	16,847,240	13'165.12	Зардлын дүн арван зургаан сая найман зуун дөчин долоон мянга хоёр зуун дөчин төгрөг

Хавсралт D

Гэрээ хүчин төгөлдөр болохоос өмнө
үзүүлсэн дэмжлэгийн талаарх хүснэгт

ОТ ХХК-ийн зүгээс орон нутагт үзүүлсэн үр өгөөжүүд (2004-2014 он)

Он	Сум	Төслүүд болон хөтөлбөрүүд
2004-2008	Ханбогд	Дэмчигийн хийдийг засан сайжруулах
		Сургуулийн барилгын ажил болон тоног төхөөрөмжүүд, цэцэрлэгийн өргөтгөл, эмнэлгийн барилгын ажил болон тоног төхөөрөмжүүд, малчдад зориулсан худгууд гаргах, мөн оюутны тэтгэлэг
	Өмнөговь	Англи хэлний сургалт, эмч нарын дотуур байр, оюутны тэтгэлэг, эмчийн тэтгэлэг
	Баян-Овоо	Дизель түлш, сургуулийн дотуур байрны засварын ажил, Хар Заг багт мотоциклууд
	Манлай	Манлай сумд хайгуулын бааз (хандив)
2009	Өмнөговь	Хандив - Эмчийн тэтгэлэг, Говь оюутны тэтгэлэг, Говь наадам
	Манлай	Цахилгаан үүсгүүрийн дизель түлш
	Баян-Овоо	Цахилгаан үүсгүүрийн дизель түлш
	Ханбогд	Цахилгаан үүсгүүрийн дизель түлш
Эмнэлэгт түргэн тусламжийн машин, шүдний эмнэлгийн тоног төхөөрөмж болон бусад		
2010	Ханбогд	Дизель түлш болон Генератор / Гашуун сухайт
	Манлай	Цахилгаан үүсгүүрийн дизель түлш
	Баян-Овоо	Цахилгаан үүсгүүрийн дизель түлш
	Өмнөговь Даланзадгад	Эмч нарын дотуур байранд үзүүлсэн дэмжлэг
		Мал аж ахуйн судалгаа, мал хамгаалах сан, малын тэжээл
		Хамтын оролцоот байгаль орчны хяналт шинжилгээ
		Соёлын өвийн хөтөлбөр
		Эмч нарт тэтгэмж, тэтгэлэг олгох
	Орон нутгийн эрүүл мэнд, аюулгүй ажиллагаа, аюулгүй байдлын хөтөлбөр	
2011	Ханбогд	Цахилгаан үүсгүүрийн дизель түлш
		Усны эх үүсвэрийн хайгуулын ажил
		Сумын төвд хайрган зам эхлүүлсэн
		Онгоцоор нисэх зардалд татаас өгсөн (сард 16 хүнд)
		Мэргэжил, сургалт, үйлдвэрлэлийн төвийн барилгын ажил
		Сургууль, цэцэрлэгийн барилгын өргөтгөлүүд
	Манлай	Цахилгаан үүсгүүрийн дизель түлш
		ОТ болон Манлай сумын хооронд хайрган зам тавих барилгын ажил
	Баян-Овоо	Цахилгаан үүсгүүрийн дизель түлш
		Спорт заалны барилгын ажил
	Өмнөговь Даланзадгад	Эрүүл мэндийн байгууллага, хөгжимт жүжгийн театрт тоног төхөөрөмж, Цагдаагийн байгууллагад 15 гэр
		Усны эх үүсвэрийн хайгуулын ажил
		Соёл, спортын цогцолбор
		Хатуу хог хаягдлын тоног төхөөрөмжөөр хангах (2 ачааны машин, 10 чингэлэг)
		Орон нутгийн бизнесийн хөгжүүлэх, Хамтын оролцоот байгаль орчны хяналт шинжилгээ
		Соёлын өвийн хөтөлбөр

		Орон нутгийн эрүүл мэнд, аюулгүй ажиллагаа, аюулгүй байдлын хөтөлбөр
2012	Ханбогд	Цахилгаан үүсгүүрийн дизель түлш
		35 кВт-ын цахилгаан дамжуулах шугамыг ОТ-оос Ханбогд сум хүртэл тавих барилгын ажил
		Сумын төвийн хайрган зам, хоолой, бетон гарцын барилгын ажлыг дуусгах
		Малын тэжээл
		Онгоцоор нисэх зардалд татаас өгсөн (сард 16 хүнд)
		Мэргэжил, сургалт, үйлдвэрлэлийн төвийн барилгын ажил
		Сургууль, цэцэрлэгийн барилгын өргөтгөлүүд
	Манлай	Малын тэжээл
		Цахилгаан үүсгүүрийн дизель түлш
	Баян-Овоо	Цахилгаан үүсгүүрийн дизель түлш
		Малын тэжээл
		Спорт заалны барилгын ажил
	Өмнөговь Даланзадгад	Мэргэжил, сургалт, үйлдвэрлэлийн төвийн барилгын ажил
		Малчдад малын тэжээл
		Эрүүл мэндийн байгууллага, Байгаль орчны судалгааны төв
		Хамтын оролцоотой байгаль орчны хяналт шинжилгээ, Бэлчээрийн менежментийн хөтөлбөр
		Соёлын өвийн хөтөлбөр
		Соёл, спортын цогцолбор
		Орон нутгийн эрүүл мэнд, аюулгүй ажиллагаа, аюулгүй байдлын хөтөлбөр
2013	Ханбогд	Усны эх үүсвэрийн хайгуулын ажил
		35 кВт-ын цахилгаан дамжуулах шугамыг ОТ- Ханбогд сумын хооронд тавих барилгын ажил
		Ханбогд сумаас ОТ-руу тавих замын техник эдийн засгийн үндэслэл болон зураг төсөл
		Ханбогд сумын олон нийтийн цэцэрлэгт хүрээлэнд тоглоомын талбай
		Ханбогд сумын газар тариалангийн талбайн хашаа тавих
		Ханбогд суманд 5.5км урт замыг засмал болгох
	Манлай	Спорт заалны барилгын зураг төслийг боловсруулж, барилгын ажлыг эхлүүлсэн
2014	Ханбогд	Хамтын оролцоот байгаль орчны хяналт шинжилгээ
		Орон нутгийн бизнес, эдийн засгийн хөгжил
		Оролцогч талууд болон орон нутгийн түншлэл
		Ханбогд сумын ундны усны худаг гаргах, усыг цэвэршүүлэх, цэвэр усан хангамж
		Ханбогд сумын тоглоомын талбайн барилгын ажлыг дуусгах
		Ханбогд сумын дотор замыг засмал болгон ажлыг дуусгах
		Ханбогд сумын спорт заал
	Манлай	Манлай сумын спорт заал
		Баян-Овоо сумын спорт заал
	Өмнөговь Даланзадгад	Ханбогд сум, Баян-Овоо сумыг эрчим хүчинд холбох
		Соёлын өвийг хамгаалах
		Орон нутгийн эрүүл мэнд, аюулгүй ажиллагаа, аюулгүй байдлын хөтөлбөр
		Малчдын худгийг засварлах

		Бэлчээрийн менежментийн хөтөлбөр (малчдын амьжиргааг дэмжих)
2015	Ханбогд	Ханбогд сумын цэвэр усан хангамж
		Ханбогд сум дахь авто замын ус зайлуулах суваг, үерийн хамгаалалт
		Ханбогд сум, Баян-Овоо сумыг эрчим хүчинд холбох
		Орон нутгийн түншлэлүүд
		Орон нутгийн бизнес, эдийн засгийн хөгжил
	Манлай	Манлай сумын спорт заал
	Өмнөговь Даланзадгад	Орон нутгийн эрүүл мэнд, аюулгүй ажиллагаа, аюулгүй байдлын хөтөлбөр
		Соёл, спортын цогцолбор
		Соёлын өвийг хамгаалах
		Малчдын худгийг засварлах
		Бэлчээрийн менежментийн хөтөлбөр (малчдын амьжиргааг дэмжих)
		Даланзадгад суманд ТМБС-ын коллеж, Ханбогд суманд Техникийн сургалтын төвийг байгуулах

Хавсралт E

Үргэлжлүүлэн хэрэгжүүлэх төслүүд

ОТ ХХК нь энэ Гэрээг байгуулсан өдөр энэ Гэрээний 7.2-д заасны дагуу дуусаагүй байгаа дараах төслүүдийг хэрэгжүүлнэ:

- (a) Ханбогд суманд Хатуу хог хаягдлын менежмент (суваг, хог булах газар)
- (b) Ханбогд суманд нөөц ихтэй худаг гаргах, ус хангамжийн барилга байгууламж
- (c) Ханбогд суманд үерийн ус зайлуулах байгууламж
- (d) Даланзадгад суманд Соёл, спортын төв
- (e) Манлай суманд спорт заал